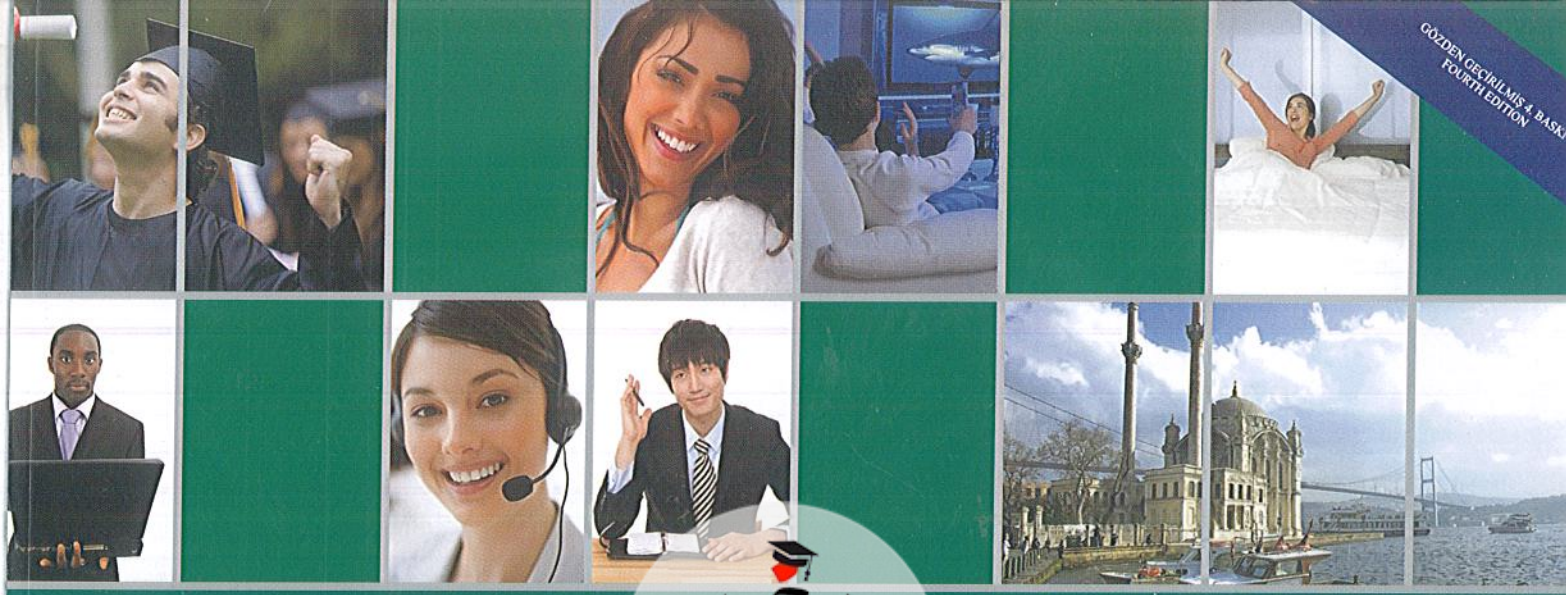

GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ 4. BASKI
FOURTH EDITION

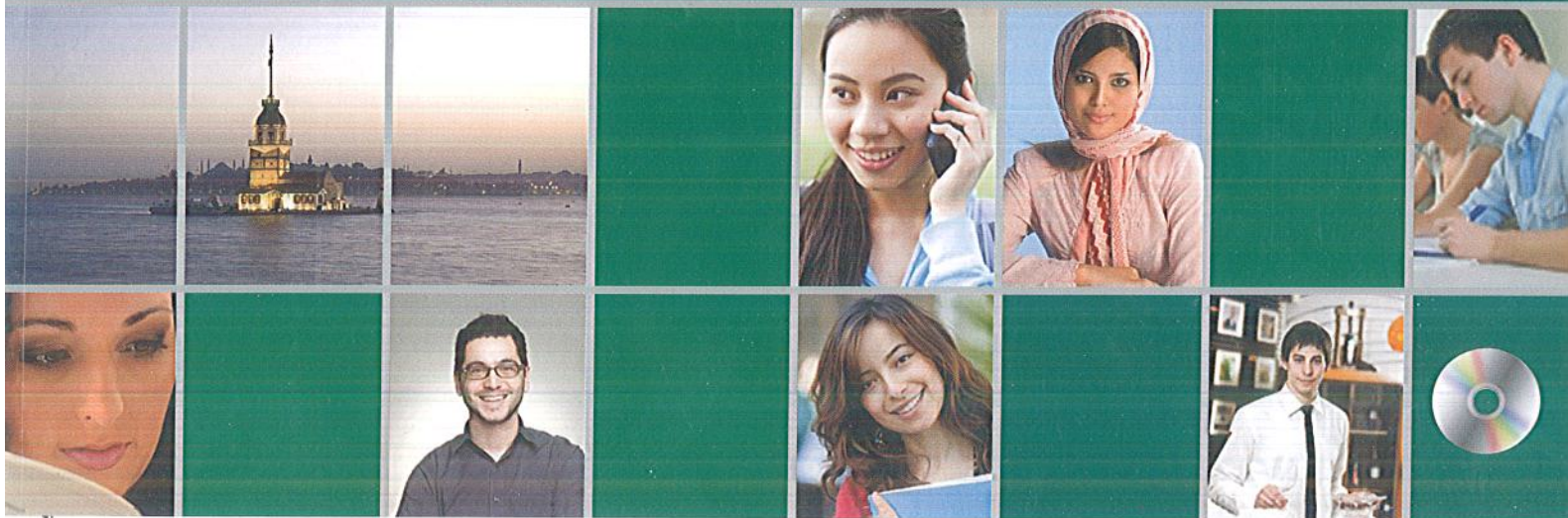
دهخدا

موسسه زبان دهخدا
dekhodaedu.com

İstanbul

Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı

İSTANBUL TURKISH FOR FOREIGNERS COURSE BOOK

ÖN SÖZ

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti, Doğu ile Batı arasında köprü konumunda olan ülkemizin kültürünü, düşünce tarzını aktaracak, en güncel dil öğretim yöntemleri ile hazırlanmış kapsamlı bir çalışmadır. “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim setinin temel ilkesi Türkiye’nin resmî dili olan Türkçeyi, uluslar arası öğrencilerimize en çağdaş metotlarla öğrenme fırsatı sunmaktır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti; Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş dil seviyelerine göre düzenlenmiş olup iletişim ve öğrenen odaklı yaklaşım takip edilerek yapılandırılmıştır. Buna göre setimiz; A1-A2 (Temel), B1-B2 (Orta) ve C1/+ (İleri) olmak üzere beş kitaptan oluşmaktadır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim setinde bulunan her bir kitap, Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nin hedeflerine uygun olarak seçilen konu alanlarına göre düzenlenmiş 6 üniteden oluşmaktadır. Her bir ünite 3 farklı alt konuya ayrılmış ve ünite başlarında öğretilmesi hedeflenen beceri, dilbilgisi ve kelime grupları belirtilmiştir. Her üniteye yer alan alt konu içerisinde HAZIRLIK ÇALIŞMALARI, OKUMA, YA SİZ, DİLBİLGİSİ, DİNLEME, KONUŞMA ve YAZMA; ünite sonlarında ise KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE, SINIF DİLİ, EĞLENELİM ÖĞRENELİM, NELER ÖĞRENDİK, ÖZ DEĞERLENDİRME, KELİME LİSTESİ bölümleri bulunmaktadır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim setinde; kelime çalışmaları, öğrencilerin dil düzeylerine ve ünitenin içeriğine uygun okuma ve dinleme metinleri, hedeflenen dil düzeyinde kullanılması gereken dilbilgisi yapıları, konuşma ve yazma etkinlikleri, öğrencilerin kendi gelişimlerini ölçebilecekleri öz değerlendirme bölümleri, genel tekrar alıştırmaları ve öğrencilerin dil gelişimlerine katkı sağlayacak eğlenceli oyunlar yer almaktadır.

Bu set, 1933’ten beri yabancılarla Türkçe eğitimi veren İstanbul Üniversitesinin geleneğinden faydalanan okutmanlarımızın bilgi, birikim ve tecrübeleriyle oluşturulmuştur. İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi olarak hazırladığımız bu setin Türkçenin bir dünya dili olması yolunda emek veren tüm öğretmenlere, öğrencilere ve araştırmacılara katkı sağlaması bizleri sevindirecektir.

Doç. Dr. Ferhat ASLAN

ÜNİTE ADI

KONU

OKUMA

1. ÜNİTE

sayfa
7-22

YENİ BİR HAYAT

- A. Taşınma
B. Hava Bedava Su Bedava
C. Yeni Bir Şehirde Hayat

- A. Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?
B. Nereye Gideceğiz?
C. İçimdeki Türkiyem

2. ÜNİTE

sayfa
23-38

İŞ DÜNYASI

- A. İş Hayatı
B. Başarı Öyküleri
C. Meslekler

- A. İş Hayatındaki Roller
B. Yoğurdun Steve Jobs'u
C. Meslek Seçimi

3. ÜNİTE

sayfa
39-54HER ŞEYİN
BAŞI SAĞLIK

- A. Can Boğazdan Gelir
B. Uzun ve Sağlıklı Yaşa
C. Alternatif Sağlık

- A. Sağlığın Anahtarı
B. Yüz Yaşında Hâlâ Dinç
C. Kristal Tedavileri

4. ÜNİTE

sayfa
55-68

EĞİTİM HAYATI

- A. Öğrenme Tarzları
B. Eğitim Haberleri
C. Her Yaşta Eğitim

- A. Herkes Aynı Şekilde mi
Öğrenir?
B. Türkçe Farklı Bir
Dil
C. Vazgeçmek İçin Çok Erken

5. ÜNİTE

sayfa
69-84

HAYALLERİMİZ

- A. İnsan Hayalleriyle Yaşar
B. Son Pişmanlık Fayda Etmez
C. Eğer

- A. Keşke Oynayalım mı?
B. Pişmanlıklarınızdan
Kurtulun
C. Murphy Kanunları

6. ÜNİTE

sayfa
85-99İNSANLAR
KONUŞA KONUŞA

- A. Arkadaşlık
B. Aile İlişkileri
C. Komşuluk

- A. Öğrenci Evi
B. Türk Aile Yapısı
C. Komşuluk Ölüyor

DİL BİLGİSİ

DİNLEME

YAZMA

KONUŞMA

- A. Zarf-Fiiller
(-y)ArAk, -(y)A -(y)A)
B. Şimdiki Zamanın Hikâyesi
C. Zarf-Fiiller (-y)ken)

- A. Taşınma Telaşı
B. Acil Numaralar
C. Türkler Hakkında

- A. Hayalimizdeki Ev
B. İş Bölümü
C. Geçmişimiz

- A. Pazarlık Yapma
B. Ev Problemleri
C. İstanbul'daki İlk Günümü

- A. İsim-Fiil Ekleri (-mAk/-mA)
B. İsim-Fiil Ekleri (-y)Iş)
C. Emir Kipinde Dolaylı
Anlatım

- A. Çalışma Koşulları
B. Senden Bir Şey Olmaz
C. İşten Çok Sıkıldım

- A. İş İlanı
B. Başarılarımız
C. Hayalimizdeki Meslek

- A. Çalışma Hayatımız
B. Hayatımızdaki Küçük
Başarılar
C. Meslekler

- A. Gereklilik Kipi
B. Gereklilik Kullanımları
(gerek / lazım / zorunda /
mecbur)
C. Gereklilik Kipinin Hikâyesi

- A. Sağlık İçin Egzersiz
B. Dünyanın En Yaşlı İnsanı
C. Şifalı Bitkiler

- A. Diyetisyende
B. Günlük Tutma
C. Üzüntülerimiz

- A. Sporcu ile Röportaj
B. Dünyanın En Yaşlı
İnsanı ile Röportaj
C. Hastayım

- A. Zarf-Fiiller (-mAk için /
-mAsl için / -mAk üzere)
B. Zarf-Fiiller (-mAktAnsA /
-mAslnA rağmen)
C. Zarf-Fiiller (-A rağmen / -sA
bile)

- A. Fin Eğitim Sistemi
B. Eğitim Haberleri
C. Okumanın Yaşı Yok

- A. Zekâ Alanlarımız
B. Çocuk Eğitimi
C. Mektup Yazma

- A. Zekâ Alanını Bulma
B. Yabancı Dil Eğitimi
C. Üzüntülerimiz

- A. Dilek Kipi
B. Dilek Kipinin Hikâyesi
C. Şart Kipi

- A. Keşke
B. Şans mı? Şanssızlık mı?
C. Batıl İnançlar

- A. Hayalleriniz
B. Pişmanlıklarımız
C. Seçim Vaatleri

- A. Varsayalım
B. Hayatımızın Dönüm
Noktaları
C. Ne Zaman Yaparsınız?

- A. İşteş Çatlı Fiiller
B. Zarf-Fiiller (-InCA, -Ir
-mAz)
C. Zarf-Fiiller (-DiğInAn beri
-(y)AlI, -DI -(y)AlI)

- A. Türkiye'deki Arkadaşlarım
B. Aile Yemeği
C. Komşularımız

- A. En Yakın Arkadaşımız
B. Mektup
C. Ülkeler Arası Komşuluk

- A. Arkadaşlık Yolları
B. Aile ve Akrabalık İlişkileri
C. Komşuluk İlişkilerimiz

ÜNİTE 1

BECERİLER

- Deneyimleri anlatma
- Günlük konuşmaları takip etme

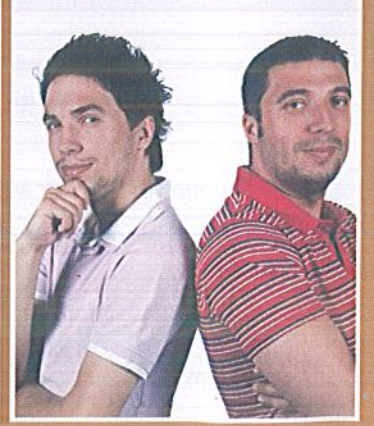
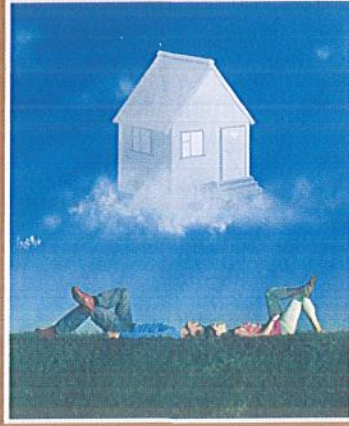
DİL BİLGİSİ

- Zarf-fiiller (-(y)Aarak, -(y)A -(y)A)
- Şimdiki zamanın hikâyesi
- Zarf-fiiller (-(y)ken)

KELİMELER

- Taşınma
- Ev
- Ulaşım
- Faturalar

YENİ BİR HAYAT

ÜNİTE 1

YENİ BİR HAYAT A. TAŞINMA

yürüyerek, konuşa konuşa,
yapmaya yapmaya, yemeyerek

-Buradan yürüyerek evine gidebilirsin.
-Arkadaşımın yolda konuşa konuşa okula geldik.
-Spor yapmaya yapmaya kilo aldım.
-18.00'dan sonra yemek yemeyerek zayıfladı.
-İnsanlar konuşa konuşa anlaşır.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Daha önce hiç taşındınız mı? Aşağıdaki nedenlerin taşınmak için bir etkisi oldu mu?

İş Evlilik Aile Eğitim

2 Taşınırken ne tür problemler ile karşılaşabilirsiniz?

3 Aşağıdaki ilanlara bakalım. Hangi ev sizin için uygun? Konuşalım.

SAHİBİNDEN KİRALIK
Fatih'te ulaşım
araçlarına 10 dakika.
Kira 1.500 TL

KİRALIK DAİRE
Üsküdar'da sahibinden
1.000 TL Pazarlık yok.

ACIL SATILIK
Kadıköy'de acil satılık,
sıfır daire. Fiyatta
anlaşabiliriz.

EMİNÖNÜ'NE YAKIN
3 oda 1 salon deniz
manzaralı ev.
Öğrenciye, bekâra
verilir. Kira 1.250 TL

İKİ AY PEŞİN ÖDEMELİ
Beylikdüzü'nde 2.500
TL kira ile masrafsız
lüks daireler.

ÜNİVERSİTEYE YAKIN
Öğrenciye elektrik, su,
doğalgaz dâhil eşyalı
kiralık odalar.
Fiyat 500 TL

2+1 KİRALIK
Taksim'de aileye
kiralık, temiz
daire. Kira 750 TL

EV ARKADAŞI
2+1 eşyalı eve, düzenli
bir ev arkadaşı
arıyorum. Kira 900 TL

4 Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını öğrenelim ve kelimeleri cümlelerdeki boşluklara yerleştirelim.

kira taşınmak nezih merkezî sistem kira sözleşmesi
depozito metrekarelik muhit deniz kombi

1. Maaşımın çoğunu her ay ..... için ayırıyorum.
2. Ailem çok ..... bir semtte oturuyor.
3. Ev sahibi fazla ..... istiyor.
4. Sence ısınmak için ..... mi yoksa ..... mi tercih etmeliyim?
5. Taşınmak için güzel bir ..... arıyorum.
6. Kaç ..... bir ev arıyorsunuz?
7. İş yerimin ..... manzarası var.
8. Yarın ..... için emlakçı ile buluşacağız.
9. Bir an önce ..... için acele ediyoruz.

OKUMA

NASIL BİR EV ARIYORSUNUZ?

Gamze: Merhaba, ben Gamze. Ev ilanlarınızı görüp geldim.

Mehmet Ali: Merhaba Gamze Hanım, "Yeni Bir Hayat" emlak ofisine hoş geldiniz.

Ben Mehmet Ali, size nasıl yardımcı olabilirim?

Gamze: İstanbul'da çalışmaya başladım ve acil olarak iş yerime yakın bir ev arıyorum. Günlerdir ev araya araya yoruldum.

Mehmet Ali: Nasıl bir ev arıyorsunuz, kiralık mı, satılık mı?

Gamze: Kiralık.

Mehmet Ali: Hangi semtlerde ev arıyorsunuz?

Gamze: Levent'te çalışıyorum. Bu nedenle bu çevrede oturmak istiyorum.

Mehmet Ali: Peki, kaç odalı bir ev düşünüyorsunuz?

Gamze: Bir oda bir salon ya da iki oda bir salon benim için uygun olabilir.

Mehmet Ali: Gamze Hanım, yalnız mı yoksa ailenizle ya da bir arkadaşınızla mı yaşayacaksınız? Bu soruyu soruyorum çünkü bazı ev sahipleri bekâra ev vermek istemiyorlar.

Gamze: Yalnız yaşayacağım.

Mehmet Ali: Öyleyse sizin için Levent ve çevresinde, yalnız yaşamaya uygun, güvenli, 1+1 ya da 2+1, doğalgazlı evlere bakabiliriz. Peki, ev için ne kadar kira düşünüyorsunuz?

Gamze: Hımm, iş yerime ve şehir merkezine yakın bir ev için 1000-1500 TL civarında bir kira ödeyebilirim.

Mehmet Ali: Evet. Şu anda size uygun elimde iki ev var. Önce bilgisayardan bunları size göstereyim. Sonra evlere bakarız. Bu evlerden birinin kirası 1000 lira, diğerinin kirası 1250 lira. 1000 liralık evin metrekaresi daha büyük. 1250 liralık ev ise deniz manzaralı ve metro, tramvay, otobüs gibi ulaşım araçlarına daha yakın. Bu evden yürüyerek ulaşım araçlarına gidebilirsiniz.

Gamze: Evin ulaşım araçlarına yakınlığı benim için çok önemli. Bu yüzden bu evle ilgili konuşalım.

Mehmet Ali: İsterseniz ben size daireyi gezdireyim böylece daha kolay karar verebilirsiniz.

Gamze: Peki, hemen gidelim.

5 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Gamze Hanım nasıl bir ev arıyor?
2. Emlakçı hangi evleri öneriyor? Evler arasındaki farklar neler?
3. Gamze Hanım hangi evi görmek istiyor? Neden?
4. Sizce Gamze Hanım evi beğenecek mi?

YA SİZ?

1. Nasıl bir evde oturuyorsunuz?
2. Yeni bir eve taşınırken nelere dikkat ediyorsunuz?

ÜNİTE 1

YENİ BİR HAYAT

B. HAVA BEDAVA SU BEDAVA

yaşıyordum, kullanmıyordum
ödüyör muydun, bilmiyor muydun

- Eskiden ailemle yaşıyordum ama şimdi yalnız yaşıyorum.
- Önceden işe gitmek için ulaşım aracı kullanmıyordum, yürüyordum.
- Öğrenciyken faturaları ödüyör muydun?
- Sen ders çalışmıyör muydun?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki ifadeler hangi faturalara ait olabilir? Tahmin edelim ve işaretleyelim.

	Elektrik Faturası	Su Faturası	Doğalgaz Faturası	Telefon Faturası
Su Bedeli: 20.60 TL				
Gazınız kesilecektir.				
KDV				
Sayın abonemiz, 1 adet ödenmemiş fatura borcunuz bulunmaktadır.				
Elektrik Tüketim Vergisi				
Aylık Tarife Ücreti: 16.46 TL				
Son Ödeme Tarihi: 19.03.2012				
Suyunu boşa harcama.				
Hattınız aramalara kapatılacaktır.				
Kullanmıyorsan söndür.				

OKUMA

NEREYE GİDECEĞİZ?

Demet: Kendini nasıl hissediyorsun Nadia? Yorgun musun?

Nadia: Yorgunum. Ancak bu tatlı bir yorgunluk. Nihayet güzel bir ev bulduk. Ev arkadaşı oluyoruz. Ne güzel değil mi?

Demet: Evet ama çok işimiz var. Önce elektriğe, suya, doğalgaza, telefona ve internete abone olacağız.

Nadia: Haklısın ancak bunların hepsi bir günde olmaz. Bence iş bölümü yapalım.

Demet: Bence de. O zaman ben elektrik ve suya abone olayım. Sen doğalgaz, telefon ve internete abone ol.

Nadia: Olur. Peki, elektrik ve suya nasıl abone olacaksın? Sen hiç yeni bir ev için abonelik işlemleri yaptın mı?

Demet: Evet yaptım. İstanbul'da ise elektrik için TEDAŞ'a, su için İSKİ'ye gideceğim.

Nadia: Nasıl gideceksin? Biliyor musun?

Demet: Evet, önce otobüse sonra tramvaya bineceğim. Peki, sen bu işlemleri nasıl yapacaksın?

Nadia: Ben daha önce bilmiyordum ama arkadaşlarıma so-

rup öğrendim. Doğalgaz için İGDAŞ'a, telefon ve internet aboneliği için Türk Telekom'a gideceğim.

Demet: Peki, nasıl gideceksin? Biliyor musun?

Nadia: Otobüse bineceğim ama daha önce burada hiç otobüse binmedim.

Demet: Otobüs için "akıllı bilet" yani AKBİL kullanabilirsin. AKBİL vapur, tramvay, metro ve otobüs gibi ulaşım araçlarının yakınındaki satış yerlerinde var ve bütün ulaşım araçları için geçerli.

Nadia: Benim "AKBİL"im var zaten. O zaman yarın ev için gerekli yerlere gidebilirim.

Demet: Ben de yarın gidebilirim ve sonra da taşınabiliriz. Peki, sonra faturaları nereye ödeyeceğiz? Biliyor musun?

Nadia: Hımm. Bilmiyorum. Ailemin yanında faturaları ben ödemişyordum. Sen daha önce faturaları ödüyör muydun?

Demet: Evet, ödüyordum. İstanbul'da faturalar, fatura ödeme merkezlerine ya da bankalara ödenebiliyor.

Nadia: Ne güzel, sen her şeyi biliyorsun. Yarın buluşuyor muyuz?

Demet: Evet, buluşuyoruz. Yarın görüşmek üzere.

Nadia: Görüşmek üzere.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Bir eve taşınmak için önce neler gerekiyor?
2. Sizce Nadia neden her şeyi Demet'e soruyor?
3. Demet ve Nadia daha önce abonelik ve fatura ödeme işlemlerini yapıyorlar mıydı?
4. "AKBİL" nedir ve nerede kullanılır?
5. İstanbul'daki bir kişi faturalarını nereye ödeyebilir?

3 Metne göre hangi işi yapmak için nereye gitmek gerek? Eşleştirelim.

1. Elektrik aboneliği	a. İGDAŞ
2. Su aboneliği	b. Türk Telekom
3. Doğal gaz aboneliği	c. TEDAŞ
4. Telefon aboneliği	ç. İSKİ

YA SİZ?

1. Evinize hangi faturalar geliyor? En yüksek fiyatlı fatura hangisi?
2. Aşağıdaki ulaşım araçlarından en fazla hangisini kullanıyorsunuz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Şimdiki Zamanın Hikâyesi

Şimdiki zamanın hikâyesi, geçmişte olan ve bir süre devam eden olayları anlatmak için kullanılır. Ayrıca geçmişte gerçekleşmesi çok yakın olup gerçekleşmeyen olayların anlatımında kullanılır.

"Şimdiki zamanın hikayesi" is used for describing actions which started happening in the past and continued for a while. In most cases, the action mentioned was either interrupted by a newer action or went on simultaneously with another continuous action. (e. g. Telefon çaldığında yemek yapıyordum. I was cooking when the phone rang. Eşim mutfağı temizlerken ben ütü yapıyordum. I was doing the ironing while my wife was cleaning the kitchen.

This tense also functions as an equivalent of "was/were going to" and describes actions that did not actually happen but was very likely or about to happen in the past. (Dün tam seni arıyordum, telefonumun şarjı bitti. → I was going to call you yesterday but my mobile battery went dead)

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	okuyordum	okumuyordum	okuyor muydum	okumuyor muydum
Sen	okuyordun	okumuyordun	okuyor muydun	okumuyor muydun
O	okuyordu	okumuyordu	okuyor muydu	okumuyor muydu
Biz	okuyorduk	okumuyorduk	okuyor muyduk	okumuyor muyduk
Siz	okuyordunuz	okumuyordunuz	okuyor muydunuz	okumuyor muydunuz
Onlar	okuyorlardı	okumuyorlardı	okuyorlar mıydı	okumuyorlar mıydı

Örnek:

Eskiden bayramlarda aile ziyaretlerine gidiyorduk. Şimdi tatile gidiyoruz.

Seni hiç hatırlamıyorum. Bu kursa geliyor muydun?

Onunla aynı şirkette çalışmıyor muydun?

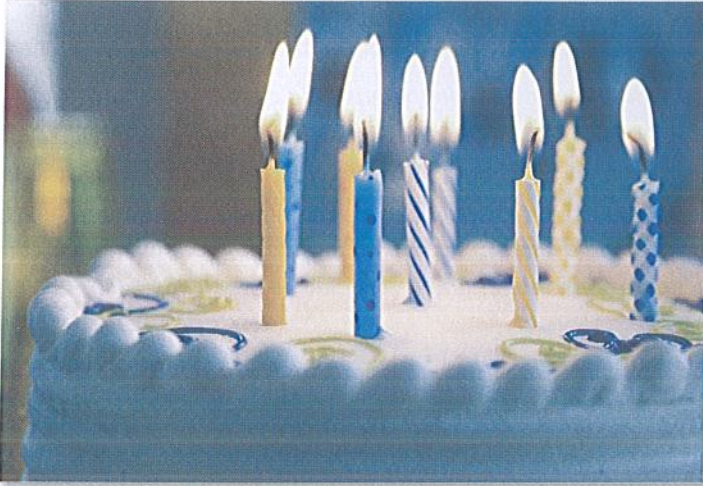
Önüne bak! Az kalsın düşüyordun.

Sınıfa girdim, o zaman öğretmen ders anlatıyordu.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Çocukken evimizin bahçesinde oyna..... .
2. Önceden gök gürültüsünden çok kork..... .
3. Küçükken et ye..... ama şimdi eti çok seviyorum.
4. Onu ilk defa görüyorum. Sen daha önce onu tanı.....?
5. Öğrenciyken çok kitap oku..... ama şimdi zaman bulamıyorum.
6. Pınarlar buradan taşındı, bil.....?
7. Bir zamanlar annemi anla..... . Bugünlerde çok iyi anlıyorum.
8. Siz daha önce Ankara'da otur.....?
9. Gördün mü? Araba neredeyse adama çarp..... .
10. Eve girdim, annem mutfakta yemek yap..... .

5 Aşağıdaki boşlukları "-DI, -(I)yor ve -(I)yordu" ile dolduralım.

Bugün 65. doğum günümü kutla..... . Yanımda eşim, çocuklarım ve torunlarım var. Gençken bu doğum günümü hiç hayal et..... . "Ben hep genç kalacağım." san..... . Doğum günümü, sadece arkadaşlarımla kutlamak iste..... çünkü ailemden sıkıl..... .

Eskiden pastamın üzerinde yaşım kadar mum ol..... . Mumları sevinçle söndür..... . Mumlardan sonra pastanın yarısını ye..... . Daha sonra hediyelerimi kabul et..... . Arkadaşlarım bana hediye ver..... . Ama artık yaşlan..... . Şimdi yaşım kadar mum pastaya sığ..... bu yüzden pastamda 1

tane mum var. Doğum günlerimde sadece 1 dilim pasta ye..... çünkü hastayım. Artık daha az hediye al..... ama üzül..... . Ailemin değerini bil..... ve doğum günlerimi her zaman onlarla kutlamak iste..... .

Şimdi torunlarımla eğlen..... . Pastanın güzel tadını çocuklarımda bul..... . En güzel doğum günü hediyem eşim. Çok mutluyum.

DİNLEME

ACİL NUMARALAR

6 2 Demet ve Nadia evde bir oyun oynuyorlar. Onları dinleyelim. Aşağıdaki servisleri telefon numaralarıyla eşleştirelim.

	110	112	155	156	186	187
Yangın Hattı						
Elektrik Arıza						
Polis İmdat						
Gaz Arıza						
Acil Servis						
Jandarma						

YAZMA

7 Aşağıdaki konularla ilgili bir arkadaşımızla iş bölümü diyalogu yazalım.

- temizlik
- yemek
- bulaşık
- fatura ödeme
- alışveriş

KONUŞMA

8 Aşağıdaki problemlerin hangisini evinizde yaşadınız?

- Musluk su akıtıyor.
- Su borusu sızdırıyor.
- Vana patladı.
- Pencerenin kolu koptu.
- Kapı sıkıştı.
- Pil bitti.
- Bulaşık makinesi bozuldu.
- Banyoyu su bastı.
- Elektrikler kesildi.
- Gaz sızıntısı var.
- Sigorta attı.
- Şofbende arıza var.
- Lavabo tıkanı.
- Evi su bastı.

9 Sizde bu problemlerden hangisi daha önemli?

10 Hangi problemleri kendi başınıza çözebilirsiniz?

11 Hangi durumlarda yardıma ihtiyaç duyarsınız? Kimi çağırırsınız?

- tesisatçı
- elektrikçi
- mühendis
- arkadaş
- herhangi biri

ÜNİTE 1

YENİ BİR HAYAT

C. YENİ BİR ŞEHİRDE HAYAT

gelirken, evdeyken, gitmişken,
konuşuyorken, çıkacakken, gençken,
çocukken

-Okula gelirken arkadaşımı gördüm.
-Kahvaltımı evdeyken yaptım.
-Kantine gitmişken bana bir çay al.
-Müdür Bey konuşuyorken sekreter içeri girdi.
-Tam evden çıkacakken telefonum çaldı.
-Ayla Hanım gençken çok güzelmiş.
-Biz çocukken her gün parkta oynuyorduk.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Türkiye'deki ilk günlerinizde size neler değişik geldi?

2 Aşağıdaki cümlelerden hangisi Türkiye'deki ilk gününüze ait düşünceleri yansıtıyor? Örnekteki gibi nedenleriyle yazalım.

Heyecanlıydım. Çünkü ilk defa yeni bir ülkeye geliyordum.

Korkuyordum. Çünkü .....

Mutluydum. Çünkü .....

Sinirliydim. Çünkü .....

Endişeliydim. Çünkü .....

Rahattım. Çünkü .....

OKUMA

İÇİMDEKİ TÜRKİYEM

Uçak, İstanbul'a indi. Tarih: 4 Aralık 1990. Delhi'den sonra karşımıza bambaşka bir şehir çıktı.

Temiz sokaklar, muhteşem deniz havası, tarihî binalar ve modern binalar... İstanbul... Burası benim yeni yuvam.

İstanbul'daki ilk günümde, binaların birbirine "yapışık" hâli dikkatimi çekti. Farklı tarzlardaki tarihî ve modern binalar iç içeydi ve renk uyumundan uzaktı. Bunu çok yadırgadım.

Ezan sesini, hayatımda ilk kez Türkiye'de duydum. İçeriğini, anlamını ve fonksiyonunu bilmiyordum ama o ses büyüleyiciydi. Dinlerken çok heyecanlandım.

Türkiye'de pazarı ilk kez Beyoğlu civarında gördüm. Çok büyük, kalabalık ve gürültülüydü. Bu kalabalığı görüp "Buradaki halk çok zengin." diye düşündüm. Çok sonra anladım ki insanlar ucuzluğu için pazardan alışveriş yapmayı tercih ediyorlardı.

İstanbul'daki ilk akşam yemeğinde, "Belki bir kelime anlayabilirim." diye herkesi dikkatle dinliyordum. Nihayet o kelimeyi buldum! "Ben" kelimesini çok sık kullanıyorlardı. Bu kelime, Özbekçe "men" kelimesine benziyordu. Fakat garip bir durum vardı, herkes "men" yerine "ben" diyordu. Ben de kendi kendime "Hiçbiri 'men' diyemiyor." diye düşündüm. İşte Türkçe ve Türkiye serüvenim "ben" kelimesiyle başladı.

Günlük Türkçeyi yavaş yavaş öğreniyordum. Renk ve sayı isimleri bir dilin en temel kelimeleriydi. Başka bir dilde, ilginç sebze adlarını tanıyordum. Yer elması ve pırasanın tadını hiç sevmedim. "Yemek" adının ve "yemek" fiilinin anlamlarını öğrendim. Böylece "yemek yemek" gibi garip bir ifadeyle tanıştım. Bunları öğreniyordum ama uzun zaman hiç konuşamadım, sustum. Sonraları ise konuşmak için çok uğraştım.

Bugün, bu satırları Türkçe ile ve sevgiyle yazabiliyorum. Türkiye'yi çok seviyorum ve artık 4 Aralık benim bayramımdır.

3 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Yazarın İstanbul'da ilk olarak neler dikkatini çekiyor?
2. Yazar neden "Buradaki halk çok zengin." diye düşünüyor?
3. Yazar Türkiye'de hangi sebze yemeklerini sevmiyor?
4. Yazar Türkçe ile ilgili neler düşünüyor?
5. Sizce, "Artık 4 Aralık benim bayramımdır." cümlesiyle yazar ne anlatmak istiyor?

موسسه زبان دهخدا
dehkhodaedu.com

YA SİZ?

Türkçede ilk hangi kelimeleri öğrendiniz?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

Bu zarf-fiil, sonuna geldiği kelimeye durum ve zaman anlamı katar. Cümlenin anlamına göre geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman veya geniş zamanla kullanılır.

"-(y)ken" functions as a connector between two actions happening at the same time or when one action happens right after the other. "when", "while", "as" and "just as" are the closest English equivalents of this suffix. Depending on the context, it may be used in geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman or geniş zaman. (e. g. Ders çalışırken müzik dinleyemem. → I can't listen to music while I am studying. Sınavdayken telefonunuzu sessizde tutun. → Keep your phone in silent mode during the exam. Öğrenciyken birkaç yarı zamanlı işte çalıştım. → I had a couple of part time jobs when I was a student.)

fiil + zaman eki + (y)ken

isim + DA + (y)ken

sıfat + (y)ken

Örnek:

Yemek yaparken telefon çaldı.

Otobüse yetişmek için koşarken düştüm.

Hazır elin değmişken benim tabağımı da mutafağa götürür müsün?

Babam çocukken çok yaramazmış.

Düşecekken ablam kolumdan tuttu.

Tam evden çıkacakken karşı komşum misafirlige geldi.

Tatlı tatlı sohbet ediyorken birdenbire tartışmaya başladılar.

Hastayken bana en çok Bahar yardım etti.

İstanbul'dayken her hafta balığa gidiyorduk.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Ders çalış..... müzik dinlemekten hoşlanmıyorum.
2. Film izle..... bir şeyler atıştırmak hoşuma gidiyor.
3. Eskiden işe git..... otobüse biniyordum, artık işe metroyla gidiyorum.
4. Türkiye..... çok güzel yemekler yedim, hepsinin tadı damağımda.
5. Alışveriş yap..... pazarlık ediyor musun?
6. Geçen gün salata yap..... parmağımi kestim.
7. Ben evde yok..... postacı gelmiş.
8. Hasta..... yemek yiyemiyor musun?
9. Annem çocuk..... çok yaramazmış.
10. Tophane'den geç..... İÜ Dil Merkezine uğrayıp beni de alır mısınız?
11. Tam evden çık..... telefon çaldı.
12. Markete git..... bana da bir gazete alır mısınız?
13. İstanbul..... her hafta sonu Taksim'e gidiyordum.
14. Televizyon izle..... elektrikler kesildi.
15. Dışarıya çık..... alışveriş de yaptım.

5 Aşağıdaki cümleleri “-(y)ken” zarf-fiil ekini kullanarak yeniden yazalım.

1. Babam gazete okuyarak kahvaltı etmeyi seviyor.
.....
2. Çocuklar oyun oynuyorlardı, birden kavga etmeye başladılar.
.....
3. Dün yolda yürüyordum, yerde bir cüzdan buldum ve bu cüzdanı polise teslim ettim.
.....
4. Cep telefonuyla konuşarak araba kullanmak tehlikelidir.
.....
5. İstanbul'da öğrenciydim. Her gün Türkçe kursuna gidiyordum.
.....
6. Çocukluğumda resim yapmayı çok seviyordum.
.....
7. Kendi ülkemde Türkçe öğrenmeye başladım.
.....
8. Televizyon izliyordum, uyumuşum.
.....
9. Anneannemin gençliğinde çok hayranı varmış.
.....
10. Tatilde her sabah erken kalkıp koşuyordum.
.....

DİNLEME

TÜRKLER HAKKINDA

6 3 Metni dinleyelim. Aşağıdaki tavsiyeler Türklerin ise "T" yabancıların ise "Y" yazalım.

1. Türk evlerinde, içeriye girerken kapıda ayakkabı çıkarmak gerekir. ( )
2. Türk erkekleri selamlaşırken birbirini öper. Sakın şaşırmayın. ( )
3. Kokoreç, hamsi veya döner gibi yerel tatları mutlaka deneyin. ( )
4. Politik konular hakkında konuşurken dikkatli olun, hatta konuşmayın. ( )
5. Trafiğe hazırlıklı olun. Araba kullanırken saatlerce trafikte kalabilirsiniz. ( )
6. Türkler için özel hayatla ilgili soru sormak normaldir. ( )
7. Türkler futbol konusunda çok fanatiklerdir. Futbolu çok severler. ( )
8. Size bir hediye verirlerse, paketi açın ve "Çok beğendim." deyin. ( )
9. Alışveriş merkezine ve bankaya girerken güvenlik kontrolleri çok fazla. Buna hazırlıklı olun. ( )
10. Türkler çok misafirperverdir. Size her zaman yardımcı olmak isterler. ( )

YAZMA

7 On yıl önce hayatımız nasıldı? Neler yapıyorduk? Şimdiki hayatımızla karşılaştırarak yazalım.

KONUŞMA

- 8 Siz İstanbul'daki ilk gününüzü nasıl geçirdiniz? Yazalım.
- 9 İstanbul'daki ilk günlerinizde ilginç bir olay yaşadınız mı? Anlatalım. Bu olayla ilgili bir piyes hazırlayalım, arkadaşlarımızla canlandıralım.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki fiilleri kullanarak boşlukları “-(y)ArAk” ve “-(y)A -(y)A” ile dolduralım.

yenmek etmek görmek vermek konuşmak bakmak özür dilemek etmek dinlemek almak silmek

1. Öğretmen eski konuyu tekrar ..... derse başladı.
2. Yemek kitabına ..... lezzetli yemekler yapıyorum.
3. Güzel günleri hayal ..... uyudu.
4. Arkadaşlarını ..... unuttu.
5. Arkadaşlarına borç ..... parasız kaldı.
6. Müzik ..... spor yaptı.
7. Adam bir hata yaptı ve ..... oradan ayrıldı.
8. .... Türkçeyi unuttu.
9. Toz ..... ve camları ..... yeni evini pırıl pırıl yaptı.
10. Fenerbahçe, karşı takımı ..... şampiyon oldu.

2. Aşağıdaki cümleleri “-(y)ken” zarf-fiilini kullanarak yeniden yazalım.

1. Burcu'nun saçları kahverengiydi ve o zamanlar Burcu daha güzeldi.
.....
2. Ahmet zayıftı ve daha sağlıklıydı, kilo aldıktan sonra pek çok sağlık problemi yaşadı.
.....
3. Ben duştaydım, o zaman telefon çaldı.
.....
4. Ben tatildegdim, o zaman eve hırsız girmiş.
.....
5. Torunlarımla birlikteyim ve gözüm hiçbir şey görmüyor.
.....

3. Aşağıdaki boşlukları “-DI ve -(I)yordu” ile tamamlayalım.

Dün gece uyu..... . Bir su sesi ile uyan..... . Yataktan kalkıp sesi takip et..... . Ses banyodan gel..... . Banyonun kapısını aç..... . “Ne var?” diye adımımı at..... , ayağım sırlıklam oldu. Eyvah, banyoyu su basmış! Şofbenin vanası patlamış, vanadan su fışkır..... . Tuvalet kâğıtları, deterjanlar, kirli çamaşırlar, bütün eşyalar ıslaktı. Hemen dışarı çık..... . Evin vanasını kapatıp evdeki bütün suyu kes..... . Bütün gece banyodaki suyu boşalt..... ve banyoyu temizle..... . Sabah işe gidemedim. Hemen bir tesisatçı ara..... ve tesisatçı vanayı tamir etti. İyi ki o akşam evdeydim.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz. 1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Günlük konuşmaları takip edebilirim.	1	2	3	4	5
2. Deneyimlerim hakkında bilgi verebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

abone
acil
adım
araç
arıza
bedel
bilek
borç
boru
büyüklük
büyüleyici
civar
çöp
davranış
deneyim
depozito
doğalgaz
döşeme
durum
eğitim
emlak
endişeli
etki
evlilik
fatura
fiyat
fonksiyon
garip
günlük
güvenlik
halat
ham
ısıtma
ıslak
içerik
ihtiyaç
ilan
imdat
iş bölümü
işlem
jandarma
kaban
kanat
kiralık
kombi
konum
koza
lavabo

FİLLER

acele etmek
akıtmak
atıştırmak
ayırmak
basmak
benzemek
boşaltmak
bozulmak
değerlendirmek
dikkat çekmek
doldurmak
eğmek
fişkırmak
harcamak
ısınmak
ilerletmek
karşılaşmak
kopmak
kurtulmak
önermek
patlamak
sığmak
sıkışmak
sızdırmak
söndürmek
takip etmek
tartışmak
telaşlanmak
tercih etmek
teslim etmek
tıkanmak
uğraşmak
yadırgamak
yansıtmak
yardımcı olmak
yığmak
zenginleşmek

KALIP İFADELER

başının etini yemek
kalbini fethetmek

ÜNİTE 2

BECERİLER

- Gazeteler ve dergilerdeki metinleri anlama
- Fikir alışverişinde bulunma

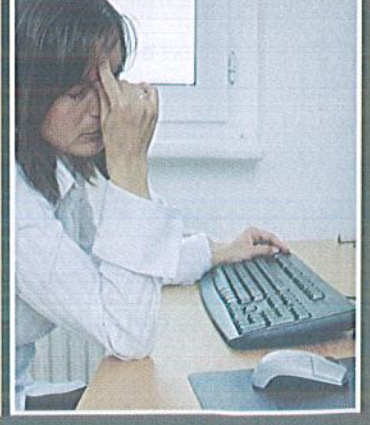
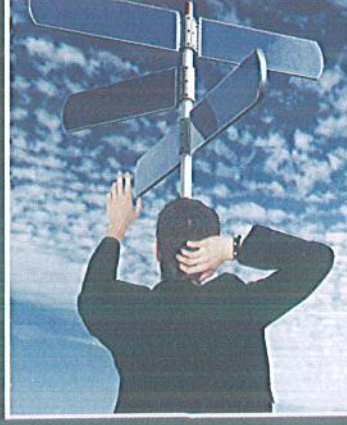
DİL BİLGİSİ

- İsim-fiil ekleri (-mAK, -mA, -(y)Iş)
- Emir kipinde dolaylı anlatım

KELİMELER

- İş hayatı
- Başarı
- Meslekler

İŞ DÜNYASI

ÜNİTE 2

İŞ DÜNYASI

A. İŞ HAYATI

çalışma, öğrenmekten, gelmemi,
okumak, yemek, konuşmasını

- İş yerimdeki çalışma şartlarından oldukça memnunuz.
- Her gün yeni bir şeyler öğrenmekten çok hoşlanırım.
- Benim gelmemi istiyor musunuz?
- Kitap okumak güzel bir alışkanlıktır.
- Yemek sipariş edelim mi?
- Toplantıda hepimiz müdürün konuşmasını dinledik.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Hangi meslekleri biliyorsunuz? Aşağıdaki boşluklara yazalım. Arkadaşımızla karşılaştıralım. Hangimiz daha çok meslek biliyor?

.....

.....

.....

2 Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştirelim.

zahmetli   dolgun ücretli   asgari ücret   düşük ücretli   geçici
tam zamanlı   yarı zamanlı   stresli   ikramiye   cazip

- ..... bir iş sadece belirli bir süre bir yerde çalışmaktır.
- ..... bir iş sağlığını bozabilir.
- ..... bir işte çok para kazanmazsınız.
- ..... bir iş sizi heyecandırır, ilginizi çeker.
- Patronun ..... vermesi işçileri çok motive eder.
- ..... bir işte çalışmak size çok para kazandırır.
- ..... bir işte günün sabah, öğle, akşam gibi sadece bir bölümünde çalışırsınız.
- ..... bir işte tatil günleriniz sadece bir veya iki gündür.
- ..... devlet belirler.
- ..... bir iş her zaman çok zaman ve enerji gerektirir.

3 Meslekleri kendimize göre yukarıdaki kelimeler ile tanımlayalım.

Örnek: Bence garsonluk tam ya da yarı zamanlı, düşük ücretli bir iştir. İkramiye almazsın ama bahşiş alabilirsin. Belki biraz cazip ama stresli bir meslektir.

OKUMA

4 Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştiririm.

öğretmek / görevlerini / mesai saatlerinin / karşılaşmamız / maaşından

İŞ HAYATINDAKİ ROLLER

Herkes iyi bir işte, iyi bir maaşla çalışmak ister. İş yerinin yakın olmasını, ... uygun olmasını ve nazik patronlarının olmasını herkes ister. Ama bunları isterken “Benim bu işyerine nasıl bir faydam olacak?” sorusunu aklımızdan bile geçirmeyiz. Sadece maaşımızı zamanında ödemelerini, izin günlerimizin sayısını ve ofisteki rahatımızı düşünürüz.

Beş yıllık özel sektördeki çalışmalarım bana şunu öğretti: “Hiçbir iş korkunç değildir.” Eğer kendinize ve becerinize güveniyorsanız her zaman, her yerde başarılı olabilirsiniz.

İş yerimde birçok farklı kişilik ile karşılaştım ve mesai arkadaşlarımı sürekli inceledim. Şimdi kısaca bu kişilik özelliklerinden bahsetmek istiyorum.

Etkisiz eleman: Sadece ..... yapar, başka hiçbir işe karışmaz. Aslında bir ofis için çok uygun biridir, zararı yoktur fakat çok yararı da yoktur.

İngiliz anahtarı: Kendi işlerini yapar, diğer işlere de yardım eder. İngiliz anahtarı gibidir. O olmayınca her şey eksik olur.

Memnuniyetsiz: İş yerinden, patronundan, ..., çok çalışmaktan sürekli şikâyet eder. Ama işi bırakmaya cesaret edemez. Yıllarca orada çalışır. Mutsuzdur, etrafını da mutsuz eder.

Kurnaz: Kendi işlerini başkasına yaptırır, sonra da “Ben yaptım.” der.

Korkak: Bir işten sadece o sorumludur. Her zaman yerini kaybetmekten korkar. İşinin püf noktalarını kimse ile paylaşmaz.

Herhangi bir sebeple iş yerinden uzaklaşınca insanların onu aramasını ister. İşini kimseye ..... istemez çünkü koltuğunu başkasına vermek istemez.

İdeal: Mesai saatleri onun için önemli değildir. Her işten anlar, başarılıdır. İnsanlar onun her işinden memnundur.

İş hayatında sürekli bu kişilik özellikleri ile ..... mümkün. Bu tanımlar bazı insanları memnun, bazı insanları rahatsız edebilir. Fakat asıl önemlisi bizim performansımızdır.

5 Aşağıdaki cümleleri kim söyleyebilir? Metne göre yazalım.

1. Off! Yine mi iş! Sıkıldım artık! (.....)
2. Bütün işi ben yaptım. Herkes yemekten bile çalıştım. (.....)
3. Bu işin bitmesi için sabah kadar çalışacağım. (.....)
4. Ben sadece kendi işimi yaparım. Başkasının işini yapmam. (.....)
5. Benim işim bitti. Sana da yardım edeyim mi? (.....)
6. Bu işi başkasının yapmasına izin veremem. Yoksa işimi kaybederim. (.....)

YA SİZ?

Siz kendinizi nasıl bir çalışan olarak tanımlarsınız ya da hangisi olmak istersiniz?

DİL BİLGİSİ

İsim-Fiil Ekleri (-mAk, -mA)

fiil + mAk

fiil + mA

Adlaştırma, bir fiilin cümle içerisinde ad görevinde kullanılması demektir. Türkçede adlaştırma, fiile -mAk, -mA ve -(y)İş eklerinin getirilmesi ile yapılır. Bu ekler bütün fiil kök ve gövdelerine gelebilir. Bu eki alan fiiller cümlede isim gibi kullanılarak bir işin, hareketin adı olur. Bu eklerden sonra ad durum ekleri gelebilir.

Adlaştırma, which can be translated into English as "nominalization", is the action of transforming a verb into a noun. Suffixes -mAk, mA and (y)İş are used for nominalization in Turkish. They may follow all types verbal stems. Verbs followed by these suffixes are transformed into gerunds and represent concepts as nouns. Such nouns may be followed by case suffixes as well. (e.g. Yüzme havuzu → Swimming pool. Sabahları erken kalkmaktan nefret ediyorum. → I hate waking up early in the morning.

Örnek:

Tatil yapmak, dinlenmek her insanın ihtiyacıdır.
Evime yeni bir çalışma masası aldım.
Sigara içmek sağlığa zararlıdır.
Onu görmek beni çok mutlu etti.
Müzik dinlemekten çok hoşlanırım.
Biz her gün spor yapmaya başladık.
Sen çamaşır makinesini kullanmayı biliyor musun?
Hava bulutlu görünüyor. Niçin pikniğe gitmekte ısrar ediyorsun.

“

NOT: -mAk eki kalıcı isimler yapar.
-mAk suffix can be used for generating not only gerunds but also nouns directly representing objects.

Örnek:

Sabah marketten taze ekme aldım.
Mangalı yakmak için çakmak var mı?
Çok yağlı yemekleri sevmiyorum.

”

fiil + mA + iyelik eki

Yan ve ana cümlelerin öznesinin farklı olduğu veya yan cümlelerin öznesinin belirtilmesinin gerekli olduğu durumlarda yan cümleye iyelik ekleri getirilir.

When the subjects of two or more clauses in a sentence are different or when it is necessary to identify to whom an action belongs, the possessive suffixes must be involved, which requires "-mA" for generating a noun out of a verb. (Senin beni aramanı bekliyorum. → I am waiting for your call. Sana para vermeme mi istiyorsun? Do you want me to give you some money?

Örnek:

Doğum gününe onun gelmesini istemiyorum.
Komşular yüksek sesle müzik dinlememizden rahatsız oluyor.
Senin odanı toplamamana çok kızıyorum.
Derslere düzenli gelmeniz sizin için çok yararlı.
Sizin işten ayrılmanız bizi çok üzdü.

6 Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle dolduralım.

1. Evde yalnız kal..... alıştım.
2. İnsanlar durakta otobüsün gel..... bekliyorlar.
3. Eşimin ehliyeti var ama araba kullan..... korkuyor.
4. Onunla konuş..... denedim ama beni dinlemedi.
5. Sen o iş teklifini kabul et..... düşünüyor musun?
6. Oku..... derslerinde gazetelerdeki haberleri inceliyoruz.
7. Siz neden İstanbul'dan ayrıl..... ısrar ediyorsunuz? Bütün arkadaşlarınız burada.
8. Hobilerim; kitap oku....., müzik dinle..... ve sinemaya git.....
9. Yarınki toplantıya katıl..... karar verdim.
10. Onların beni ziyaret et..... çok sevindim.

7 Uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Daha iyi Türkçe konuşmak için güzel *konuşmaya / konuşma / konuşmak* kursuna gidiyorum.
2. Hâlâ hastasın. İşe *gitmen / gitmekte / gitmene* senin için iyi olmaz.
3. Annem gece dışarı *çıkmana / çıkmakta / çıkmamdan* izin vermiyor.
4. Sana kahve *içmekte / içmeye / içmemize* geldik. Ama sen evde yoktun.
5. Türkçe anlıyorum ama *konuşmaya / konuşmayı / konuşmakta* utanıyorum.
6. Hiç kimse çok fazla *beklemeye / bekleme / beklemekten* sevmez.
7. Arkadaşımın sürekli beni *eleştirmesinden / eleştirmekten / eleştirmeye* sıkıldım.
8. Sağlığımız için her gün en az iki litre su *içmekten / içmeye / içmekte* fayda vardır.
9. Senin benimle *ilgilenmesi / ilgilenmeyi / ilgilenmen* beni mutlu ediyor.
10. Ailem üniversiteden sonra benim iyi bir iş sahibi *olmamı / olmayı / olmalarını* istiyor.

DİNLEME

ÇALIŞMA KOŞULLARI

8 4 Metni dinleyelim. Hangi şirket, çalışanlarına aşağıdaki imkânları sunuyor? Eşleştirelim.

	Yahoo	Google	Palmolive	Alt kattaki şirket
İşyerine köpek getirme	.....	.....	Kuaför ve dişi hizmeti	.....
Tatil armağan etme	.....	.....	Film izleme	.....
Çalışma saatlerini azaltma	.....	.....	Ücretsiz öğle yemeği	.....
Ücretsiz servis imkânı	.....	.....	Farklı mutfaklardan yemekler	.....

9 Onlar şirketlerinden memnun mu?

10 Sizce bu imkânlardan hangisi en iyisi? Neden?

YAZMA

TURİST REHBERİ ARANIYOR

Fethiye-Sahil Kulübü Gezi Departmanı'nda görevlendirmek üzere;

- planlama ve organizasyon yeteneğine sahip
  - liderlik özelliğine sahip
  - üniversite mezunu
  - en az iki yabancı dile sahip
  - bilgisayar-office programlarını bilen
- takım arkadaşı arıyoruz.**

11 İlanı bakalım. Bu iş için aşağıdakileri de içeren bir e-posta yazalım.

- kendinizi tanıtmaya (isim, yer vb.)
- e-posta yazma sebebiniz
- eğitim geçmişiniz, deneyimleriniz
- iş hakkında bilgi sorma

KONUŞMA

12 Sizce çalışanlar için en önemli şey nedir? Aşağıdakileri kendimize göre sıralayalım. (1: en önemli, 8: en önemsiz)

- ilginç görevler
- esnek saatler
- uzun tatiller
- yetenekleri gösterebilme
- yüksek maaş
- iş arkadaşlarıyla iyi ilişkiler
- iyi bir patron
- büyük bir firmada çalışma

13 Arkadaşlarımız ile bu konu hakkındaki düşüncelerimizi karşılaştıralım. Tartışalım.

davranış, bakış, gülüş, yaşayış

- Her insanın farklı bir davranış biçimi vardır.
- Onun bakışlarından rahatsız oluyorum.
- Gülüşün çok etkileyici.
- Eski insanların yaşayış tarzı bugünden çok farklıydı.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki başlıkları haberler ile eşleştirelim.

FARKLI BİR BAŞARI ÖYKÜSÜ

ÇÖPTEKİ FIRSAT HAYATINI DEĞİŞTİRDİ

GÜÇ MÜ, BAŞARI MI?

İŞÇİ AİLENİN ÇOCUĞU ÜLKESİNİN EN ZENGİNİ OLDU

HAYALLER "ENGEL" TANIMAZ

Fabrika işçisi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Annesinin "Oku, geleceğini kurtar." sözü hayatını değiştirdi. Üniversiteyi bitirdikten 10 yıl sonra ülkesinin en zengin adamı oldu. İşte Çin usulü bir başarı öyküsü...

Bilkent Üniversitesi'ndeki kariyerini bıraktı. Çünkü farklı bir iş yapmak istiyordu. Yoksul insanlara yardım etmek için bir dernek kurdu ve sıra dışı bir başarı öyküsüne imza attı. İşte "değişik" bir başarının hikâyesi...

Dünyanın en güçlü kadınları arasındaki Güler Sabancı, "güçlü" yerine "başarılı" olmayı tercih ediyor. Güler Sabancı günlük yaşamının ayrıntılarını ve hayat çizgisini anlattı, kariyer öyküsünü bizimle paylaştı...

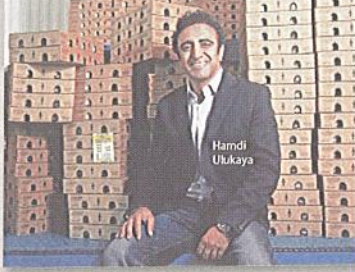
Engelli bir insan olarak doğdu. Ama bu durum hayallerine ulaşmasına engel olmadı. Almanya'ya tedavi için gitti ve orada tezgâhtarlık yaparak üniversite okudu. Zorlukları bir bir aşarak kendi şirketini kurdu. İşte bir "azmin zaferi" öyküsü...

Türkiye'nin ücra bir köşesinde dünyaya geldi. Çiftçi bir ailenin çocuğuydu ve ailesine yardım ederek büyüdü. Dil öğrenmek için Amerika'ya gitti. Orada sadece dil öğrenmedi, aynı zamanda bir başarı öyküsüne de imza attı. Çöpteki bir kâğıt onun hayatını değiştirdi ve Hamdi Ulukaya, ABD'nin en başarılı 10 iş adamından biri oldu...

OKUMA

YOĞURDUN STEVE JOBS'U

Dergilerin ve gazetelerin ekonomi sayfalarındaki başarı hikâyelerini bilirsiniz. Hamdi Ulukaya (39)'nın da ilginç bir başarı hikâyesi var. Üstelik başarı hikâyesi çok da renkli. O dedesi ve babası ile yaz aylarında yaylaya çıkıp koyun güdüyordu ve o zamanlar hayat hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Lisedeysen Amerika'yı merak etmeye başladı ve bir süre sonra Amerika'ya gitti. Şimdi o Amerika'nın en başarılı 10 iş adamından biri.

* Babanız çiftçilik yapıyormuş. Ona yardım ederek büyümüşsünüz. Çocukluğunuz nasıldı?

Ben kalabalık bir ailede, Fırat Nehri'nin kenarında küçük bir kasabada büyüdüm. Hayatım, dedemin yanında geçti. Ben onu örnek aldım. Söz tutmayı, insanlara güvenmeyi ve saygı duymayı ondan öğrendim. Babam çiftçiydi. Ben de yazları ona yardım ediyordum.

* Amerika'ya gitmeye nasıl karar verdiniz?

Dil öğrenmek istiyordum ve Long Island'a gittim. İlk gidişimde herkes gibi bocaladım, çok yalnız kaldım. Amerika'ya küçük bir sırt çantasıyla gittim, hiçbir şeyim yok sanıyordum ama ailem bana birçok deneyim ve bilgi vermiş. Başarılı olmak için her şeye sahipmişim.

* İlk fabrikanızı da babanızın desteğiyle kurmuşsunuz.

Beni ziyarete geldi. "Burada hiç güzel peynir yok, bizimkileri getirip sat." dedi. Hemen bir-iki konteynir getirdik. Peynirleri sattık ve çok para kazandık. Ardından da bir fabrika kurduk.

* Tam peynir işi iyi giderken bu defa da Chobani'yi kurup risk almışsınız.

Yaradılışım böyle. Mutlaka çalışmam lazım. Chobani'yi kurma hikâyem de ilginçtir. Masamı toplarken elime bir kâğıt geldi. Üzerinde "Makineleriyle satılık yoğurt fabrikası" yazıyordu. Attım çöpe. Yarım saat sonra çöpün içinde kâğıdı aramaya başladım.

* Ne oldu o yarım saat içinde?

Karşıma bir fırsat çıktı ve bu fırsatı değerlendirdim. Bu yüzden o çöp kutusu hayatımın dönüm noktasıdır.

* Geçenlerde Forbes dergisi sizin için "Yoğurdun Steve Jobs'u" diye bir başlık attı.

O enteresan bir başlıktı. Ben ilk toplantımızda arkadaşlarıma "Biz gıda firması olabiliriz ama stratejilerimizi teknoloji firması gibi geliştirmeliyiz. Yenilikçi ürünlerimiz ve şaşırtıcı pazarlama yöntemlerimiz olmalı." dedim. Bu, Apple'ın yöntemiyle aynıydı. Hâlâ da öyle. Yılda iki kez yeni ürünler çıkarırız, ambalajlarımızı yenileriz. Yeni ürünlerimizi son ana kadar açıklamaz ve tüketici ürünümüzü merak eder. Ee, ne demişler: "Her yiğidin ayrı bir yoğurt yiyişi vardır."

2 Aşağıdaki bilgilerin hangisi metinde bulunmaktadır? İşaretleyelim.

1. Hamdi Ulukaya'nın çocukluğu ( )
2. Fabrikasını kurma amacı ( )
3. Amerika'ya gidiş nedeni ( )
4. Apple şirketi ile benzerlikleri ( )
5. Yıllık geliri ( )

3 Aşağıdaki cümleleri metne göre tamamlayalım.

1. Hamdi Ulukaya'nın diğer işadamlarından farkı .....
2. Hamdi Ulukaya küçüklüğünde ..... çok etkilendi.
3. Hamdi Ulukaya'nın ailesinin ona ..... başarılı olmasını sağladı.
4. Chobani fabrikasını kurma planı ..... ile başladı.
5. Hamdi Ulukaya ile Steve Jobs arasındaki benzerlik .....

YA SİZ?

Sizin ülkenizde de dünyaca ünlü başarılı iş adamları var mı? Tanıtalım.

DİL BİLGİSİ

İsim-Fiil Ekleri (-(y)İş)

Bu ek, fiil kök ve gövdelerine gelerek fiili isimleştirir. Bu ek daha çok fiilin yapılış biçimini, tarzını belirtir.

"-(y)İş" can be added to a verbal stem to generate a noun and mostly describes an action with regards to the way, the manner in which it is done. (e. g. Onun bakışları çok etkileyici. → The way she looks is quite attractive.)

fiil + (y)İş + (iyelik eki)

Örnek:

Onun bakışlarından hiç hoşlanmıyorum.

Yeni programdaki değişiklikler için herkesin görüşünü almak lazım.

Ankara için gidiş dönüş uçak bileti aldım!

Annem gençliğinde dikiş kursuna gitmiş.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. İş çık..... bir kahve içelim mi?
2. Bu işi yarın sabaha kadar bitirmem mümkün değil. Sizden biraz anla..... bekliyorum.
3. Vapurun kalk..... saatini biliyor musun?
4. Serkan Bey'in giyin..... tarzını çok beğeniyorum.
5. Nazlı bu günlerde bana karşı bir garip. Onun sana karşı davran..... nasıl?
6. İstanbul'da alışveriş merkezlerinin kapan..... saatleri genellikle 22.30'dur.
7. Sınavınızın bit..... saati 12.30'dur. Herkese başarılar.
8. Onun gül..... annesine benziyor.
9. Yürü..... yapmak sağlık için çok faydalıdır.
10. Tatil dön..... anneannelere uğradık.

DİNLEME

SENDEN BİR ŞEY OLMAZ

5 5 Metni dinleyelim. Aşağıdaki boşlukları dolduralım.

1. .... birçok ünlünün geçmişinde bir "Senden bir şey olmaz." hikâyesi var.
2. "Senden bir şey olmaz." sözü onların ..... sağlamış.
3. Bütün kapılar "Senden şarkıcı olmaz." diye Sezen Aksu'nun .....
4. Walt Disney, "Miki Fare" kahramanını çizip üne kavuşmadan önce beş işten .....
5. Ford, hedefine ulaşmak için ..... ve bunu başarmış.

6 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

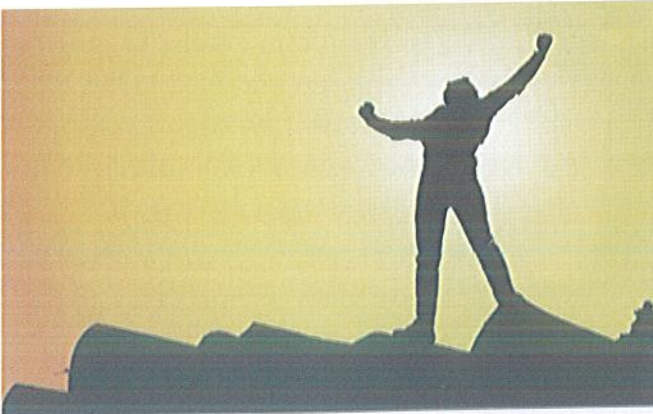
1. "Senden bir şey olmaz." sözü birçok insanı ünlü yapmıştır. ( )
2. Sezen Aksu'nun ilk albümünü sadece yakın çevresi almış. ( )
3. Amerikalı editörler Walt Disney'in resim kabiliyetini beğenmişler. ( )
4. Bankacılar Henry Ford'un kredi isteğini reddetmişler. ( )

YAZMA

7 Hayatınızdaki en önemli başarınız nedir? Aşağıdaki notlardan yararlanarak yazalım.

- Ne zaman oldu?
- Başarmak için neler yaptınız?
- Sonuçları ne oldu?
- Hayatınızdaki etkisi nasıl?

KONUŞMA

8 Aşağıdaki konular hakkında arkadaşlarımıza sorular sorup konuşalım.

- Yarış kazanma
- Bir ödül kazanma
- İşe girme
- Bir sınavı geçme
- Ehliyet alma
- İlk kez para kazanma

Örnek: A: Daha önce hiç yarışmaya katıldın mı?

B: Evet, katıldım. Hatta bir bilgisayar kazandım.

bitirmemi söyledi, olmamı istedi,
yapmasını rica ettim

-Müdür işlerimi yarına kadar bitirmemi söyledi.
-Babam benim doktor olmamı istiyordu.
-Ben ona bu akşam eve erken gelmesini rica ettim.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki anketi cevaplayalım. Cevaplarımızı nedenleriyle açıklayalım.

Nasıl bir işte çalışmak istersiniz? Neleri tercih edersiniz?

1. a. büyük bir firmada çalışma	b. küçük bir firmada çalışma	c. kendi işinizde çalışma
2. a. tam zamanlı iş	b. yarı zamanlı	c. esnek saatler
3. a. ofiste çalışma	b. dışarıda çalışma	c. evde çalışma
4. a. yalnız çalışma	b. aynı insanlarla çalışma	c. farklı insanlarla çalışma
5. a. dolgun ücret	b. ilginç bir iş	c. insanlara yardım etme

OKUMA

2 Metni okuyalım. Aşağıdaki paragraflar ile başlıkları eşleştirelim.

a. Meslek seçiminde ailenin etkisi	b. Meslek seçiminde bireysel etkenler
c. Meslek seçiminin önemi	ç. Meslek seçimindeki çeşitli etkenler

MESLEK SEÇİMİ

( ) Meslek seçimi, bireyin yaşamında çok önemlidir. Meslek seçmek aynı zamanda bir yaşam biçimini seçmektir. Bireyin yetenek, ilgi ve isteklerine göre meslek seçmesi onu başarılı ve mutlu yapar. Bir insan kendi özelliklerini düşünmeden rastgele seçim yaptığı zaman başarısız, mutsuz olur.

( ) Araştırmalara göre, birçok insan mesleğinden şikâyet ederken, pek az insan işini severek yapmaktadır. Bazı meslek eğitimlerinin uzun ve masraflı olması, gençlerin özgürce meslek seçimlerini engellemektedir. Rastlantılar, aile yapısı, ekonomik durum, çevre koşulları, bireysel özellikler, puan durumu vb. gibi etkenler de gencin meslek seçimini belirlemektedir.

( ) Bir gencin meslek seçiminde ailesinin çok büyük etkisi vardır. Aileler her zaman çocuklarının doktorluk, avukatlık gibi saygın bir meslek seçmelerini ister. Ailenin ekonomik düzeyi ile kültür düzeyi, gencin meslek seçimini

olumlu veya olumsuz yönde etkiler. Genellikle ekonomik ve kültürel düzeyi yüksek ailelerde gençler, yetenek ve ilgilerine

göre meslek seçmektedir. Ekonomik ve kültürel düzeyi düşük aileler çocuklarının bol kazançlı moda meslekler seçmelerini isterler. Bazı aileler ise çocuklarının baba mesleğini yapmalarını ister.

( ) Özellikle ergenlik dönemi, meslek seçimini çok etkiler. Ergenlik döneminde özgüven eksikliği, kararsızlık, fizyolojik değişiklikler, macera yaşama isteği gibi özellikler, gençlerin meslek tercihlerini etkiler. Bu dönemde bilim adamı, astronot, pilot, hostes, artist, televizyoncu olma gibi istekler çok yaygındır. Bu nedenle uzmanlar, bu mesleklere "ergenlik meslekleri" adını vermektedirler.

İnsanların büyük çoğunluğu için meslek seçimi bir sorundur. Uzmanlara göre, kişinin işini sevmesi ve işyerinde mutlu olması için kendi niteliklerine göre meslek seçmesi gerekir.

3 Aşağıdaki boşlukları metne göre dolduralım.

1. Bireyin kendi kişiliğine uygun mesleği seçmesi onu ..... yapar.
2. .... meslek seçimini zorlaştırır.
3. Ekonomik ve kültürel düzeyi düşük aileler çocuklarının ..... çalışmasını ister.
4. Gencin meslek seçiminde ailesinin dışında ..... da etkisi vardır.
5. Uzmanlar meslek seçiminde ..... söyler.

4 Aşağıdaki kelimeleri yakın anlamlıları ile eşleştirelim.

1. birey	a. özellik
2. seçim	b. insan
3. nitelik	c. tercih
4. saygın	ç. kişilik
5. karakter	d. itibarlı

YA SİZ?

1. Sizin bir mesleğiniz var mı?
2. Size göre meslek seçiminde en çok neyin etkisi vardır?

DİL BİLGİSİ

Emir Kipinde Dolaylı Anlatım

Dolaylı anlatım bir kişinin söylediği sözleri başkasına aktarmaktır. Emir kipi ile kurulan cümleler adlaştırma eki (-ma) kullanılarak dolaylı aktarıma çevrilir. Bu ek ile yapılan dolaylı anlatımlarda söyle-, iste-, rica et-, emret- fiilleri kullanılabilir. "Dolaylı anlatım", which can be translated into English as "indirect speech" or "reported speech", is the action of quoting from someone and transferring their message to someone else. Imperative sentences in Turkish are reported in indirect speech by using the suffix -mA. The indirect statements using -mA can be used with verbs söyle-, iste-, rica et-, emret-. (e. g. Müdürümüz, projeyi bugün bitirmemi istedi. → Our manager asked me to finish the project today.)

fiil + mA + iyelik eki + belirtme eki

“

NOT: Bu ek ile yapılan dolaylı anlatımlarda lütfen, sakın, haydi gibi kelimeler kullanılmaz.

"Dolaylı anlatım" statements cannot involve phrases such as "lütfen", "sakın" or "haydi".

Örnek:

Arkadaşım bana "Haydi çabuk ol!" dedi.

Arkadaşım bana çabuk olmamı söyledi.

”

Örnek:

- Annem bana "Odanı topla." dedi.
 Annem bana odamı toplamamı söyledi.
 Öğretmen öğrencilere "Derse erken gelin." dedi.
 Öğretmen öğrencilere derse erken gelmelerini söyledi.
 Garson müşterilere "Lütfen içeride sigara içmeyin." dedi.
 Garson müşterilerden içeride sigara içmemelerini rica etti.
 Patron sekreterine "Ahmet Bey odama gelsin." dedi.
 Patron sekreterinden Ahmet Beyin odasına gelmesini istedi.

5 Aşağıdaki cümleleri dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Uzmanlar, insanlara "Sağlıklı yaşamak için günde 2 litre su için." diyor.
.....
2. Biz, size "Sakın oraya gitmeyin." demedik mi?
.....
3. Aslı, bana yarın "Benimle alışverişe gel." dedi.
.....
4. Doktor, bana "Bu ilaçları alın." dedi.
.....
5. Müdür, sekreterine "Dosyaları getirin." dedi.
.....
6. Demet, Serdar'a "Beni beklemeyin, gidin." dedi.
.....
7. Hostes, yolculara "Lütfen cep telefonlarınızı kapatın." dedi.
.....
8. Annem, bana "Ali odasını toplasın." dedi.
.....
9. Öğretmen, bize "Derslerinize çok çalışın." diyor.
.....
10. Banka memuru, müşteriye "Lütfen kimliğinizi verin." dedi.
.....

6 Aşağıdaki fiilleri boşluklara uygun biçimde yerleştirelim.

kapat- al- git- iç- dinlen- kullan- aç- söndür- yap- et- geç- kıs- bekle-

1. Komşum, benden çocuğumun çok gürültü ..... rica etti.
2. Öğretmen, bizden sınıftan çıkarken ışıkları ..... istedi.
3. Ben, sana çıkarken kapıyı ..... söylemedim mi?
4. Adam, bize arabamızı evinin önüne park..... söyledi.
5. Annem, bana eve gelirken ekmek ..... söyledi.
6. O, bize kendisini saat ikide okulun önünde ..... söyledi.
7. Trafik polisi, şoförlere hızlı ..... ve kırmızı ışıkta ..... söylüyor.
8. Doktor, Arzu Hanım'a oğlunun soğuk su ....., evde ..... ve ilaçlarını düzenli ..... söyledi.
9. Ben, arkadaşımdan müziğin sesini biraz ..... istedim.
10. Öğretmen, öğrencilerine kitaplarını ..... söyledi.

DİNLEME

İŞTEN ÇOK SIKILDIM

7 6 Metni dinleyelim. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Özlem işten ayrılmaya / yeni bir işe girmeye karar verdi.
2. Özlem patronundan çok memnun / şikâyetçi.
3. Özlem işini çok sevmiyordu / seviyordu.
4. Patronu Özlem'den bankaya gitmesini / müşterilerle ilgilenmesini istiyor.
5. Özlem bakıcıdan hafta sonu / geç saatlerde çocuğuna bakmasını rica etti.
7. Aynur Özlem'in işten ayrılmamasını / yeni bir iş bulmasını istiyor.

8 Aşağıdaki boşlukları metne göre dolduralım.

1. Özlem patronunun ona yeni bir işçi gibi ..... bıktı.
2. Özlem ..... yapmaktan sıkılmış.
3. Özlem ..... olarak çalışıyor.
4. Patron onlara bütün hafta gece on bire kadar ..... söyledi.

YAZMA

9 Aşağıdaki konulardan yararlanarak meslekler ile ilgili bir kompozisyon yazalım.

- Hayalinizdeki meslek (En çok ne olmayı istiyorsunuz veya istiyordunuz? Bu hayalinizin gerçekleşme imkânı var mı?)
- Ülkenizdeki geleneksel meslekler

KONUŞMA

10 Aşağıdaki kelimeleri kullanalım ve meslekler hakkında konuşalım.

esnek saatler	işçi	dolgun maaş	şirkette çalış-	sekreter	grafiker
takım hâlinde çalış-	satış danışmanı	sorumlulukları ol-	problem çöz-	hizmet vermek	
insanlara yardım et-	hayatını tehlikeye at-	editör	görev	rehber	müşterilerle ilgilenmek
modacı	yalnız çalış-	patron	bir şeyler üret-	itfaiyeci	yönet-
psikolog	polis	eğitim danışmanı	yaşam koçu	oyuncu	

Örnek:

A: Modacı ne iş yapar?

B: Modacı yeni elbiseler tasarlar.

A: O nasıl çalışır?

B: Genellikle çalışma saatleri esnektir.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

Denizaltı Aşçısı

Avustralya'da deneyimli bir denizaltı aşçısı yılda 187 bin dolar kazanabilir. Bu rakam neredeyse amiralle aynı. Bu aşçılar normalde bir yılda 58.806 dolar maaş alırlar ama yıl sonundaki ek kazançlar, açık deniz ödemeleri, denizaltı hizmetleri ile iyi bir yıllık gelire ulaşırlar.

Şans Kurabiyesi Yazarı

Çin lokantalarında şans kurabiyelerindeki falları da birileri yazıyor; tıpkı sakızlarda ya da tebrik kartlarındaki mesajlar gibi. Ne kadar yaratıcı olursanız o kadar iyi!

Ramazan Davulcusu

Türkiye'de bu kişiler Ramazan ayında sahur vakti sokak aralarında gezip insanları davul çalarak uyandırır. Bu, aylık bir meslektir. Davulcu çoğu zaman erkektir. İlçenin belediyeleri her Ramazan ayında onlara para verir. Davulcular bununla birlikte ayın ortasında ve sonunda evleri gezerek mahalle sakinlerinden tekrar para toplarlar.

1. Sizce bu mesleklerden hangisi en ilginç? Kazanç, rahatlık, çalışma saatleri gibi özelliklerine göre karşılaştıralım.
2. Sizin ülkenizde bunlar gibi ilginç meslekler var mı?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Bankacı

Bir genci, banka memuru olarak işe alırlar, ilk gün masasında ne bir kalem ne bir kâğıt ne de bir bilgisayar görür ve çok sinirlenir. Hemen depoya telefon açar:

- Rezalet! Benim eşyalarım nerede? Derhal gönderin, yoksa orayı dağıtırım.

Telefondaki ses, sakın bir tonla cevap verir:

- Siz kiminle konuşuyorsunuz, biliyor musunuz acaba?

- Hayır, kiminle konuşuyormuşum bakalım?

- Ben bu bankanın müdürüyüm!

- Peki siz kiminle konuşuyorsunuz, biliyor musunuz?

- Hayır.

- Oh, çok şükür.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştiririm.

mesai saatleri   dolgun ücretli   tecrübe   ikramiye   yarı zamanlı

1. Derslerim 12.00'a kadar devam ediyor. Bu nedenle ..... bir işte çalışmak istiyorum.
2. Patronlarım bu ayki yüksek performansımdan dolayı ..... verecekler.
3. Uzun ..... yüzünden her gece işten geç çıkıyorum.
4. Bu iş konusunda uzmanlık sahibiyim. 10 senelik ..... var.
5. Birçok sertifikam, deneyimim ve yabancı dilim var. Bence ..... bir işi hak ediyorum.

2. Aşağıdaki cümlelerdeki yanlışları bulalım, düzeltelim.

1. Sigara içme sağlığa zararlıdır.
2. Oturmak odasında televizyon izledik.
3. Bugün sinemaya gitmekten düşünüyorum.
4. Yarın evde oturup ders çalışmayı karar verdim.
5. Her hafta düzenli olarak yürümek yaparım.
6. Her gün aynı şeyleri yapmaya sıkıldım.
7. Herkesin ayrı bir giyinmek tarzı vardır.
8. İzmir'e gitmek için gitme dönme uçak bileti aldım.
9. Oğlumun düzenli ve çalışkan olmayı beni mutlu ediyor.
10. Ailem, benim doktor olmak istiyor.

3. Aşağıdaki cümleleri dolaylı anlatımla yeniden yazalım.

1. Öğretmen, öğrencilere "Burada sigara içmeyin!" dedi.
.....

2. Ben, sana "Çıkarken evi kontrol et!" dedim.
.....

3. Memur, bana "Lütfen pasaportunuzu verin." dedi.
.....

4. Müdür, bize "Akşama kadar raporları bitirin!" diye rica etti.
.....

5. Doktor, anneme "İlaçlarınızı almayı unutmayın!" dedi.
.....

4. Aşağıdaki kelimeleri eşleştirelim.

1. iş	a. ücret
2. tam	b. vermek
3. asgari	c. maaş
4. mesai	ç. bulmak
5. esnek	d. seçimi
6. yüksek	e. saati
7. meslek	f. saatler
8. hizmet	g. zamanlı

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Gazete ve dergilerdeki haberleri ana hatlarıyla anlayabilirim.	1	2	3	4	5
2. Arkadaşlarımla bir tartışma yapabilir, karşılıklı fikir alışverişinde bulunabilirim.	1	2	3	4	5
3. Basit tanımlamalar yapabilirim.	1	2	3	4	5
4. Bir ilana yazılı olarak cevap verebilir, ayrıntılı bilgi isteyebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

amaç	fırsat
ambalaj	firma
amiral	fiziksel
arzu	fizyolojik
asgari	geçici
aşırı	geleneksel
ayrıntı	gıda
azim	girişimci
baskı	görev
başarı	görünüm
başlık	görünüş
beklenti	güç
benzerlik	hedef
birey	hizmet
cazip	huy
çalışan	ikramiye
danışman	itibar
davranış	katkı
değişiklik	kazanç
denizaltı	kişilik
departman	konteynır
destek	korkunç
devlet	liderlik
dikiş	maaş
dolgun	macera
dönüm noktası	memnuniyetsiz
duruş	mesai
düşük	organizasyon
editör	ortam
eksiklik	ödül
elverişsiz	öge
engel	özellik
engelli	özenli
esnek	özgü
etkileyici	parlak
etkin	performans
farklılık	planlama

FİİLLER

aksamak	tüketmek
artmak	ulaşmak
aşmak	uzamak
bahsetmek	yaratmak
belirlemek	yenilemek
bocalamak	yıpratmak
cesaret etmek	yol açmak
değerlendirmek	yönetmek
depolamak	yönlendirmek
dokunmak	yüceltmek
dönüşmek	yükseltmek
eleştirmek	zorlamak
geliştirmek	zorlaştırmak
gerektirmek	
görevlendirmek	
gütmek	
güvenmek	
ilgi çekmek	
imza atmak	
incelemek	
kaçınmak	
kanıtlamak	
kaptırmak	
kırılmak	
kurmak	
kurtarmak	
motive etmek	
paylaşmak	
rica etmek	
sağlamak	
saymak	
söz tutmak	
şikayet etmek	
tamamlamak	
tanımlamak	

ÜNİTE 3

BECERİLER

- Sağlık hakkında konuşma
- Tavsiyelerde bulunma

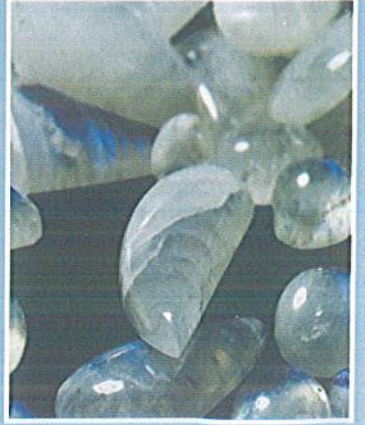
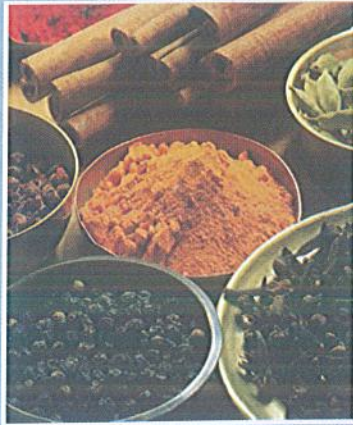
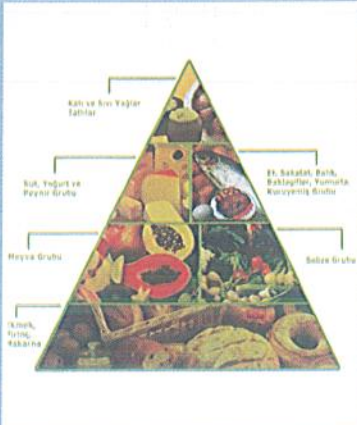
DİL BİLGİSİ

- Gereklilik kipi
- Gereklilik kullanımları (gerek / lazım / zorunda / mecbur)
- Gereklilik kipinin hikâyesi

KELİMELER

- Sağlıklı yaşam
- Besinler
- Egzersiz
- Organlar
- Tıbbi terimler

HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK

ÜNİTE 3

HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK A. CAN BOĞAZDAN GELİR

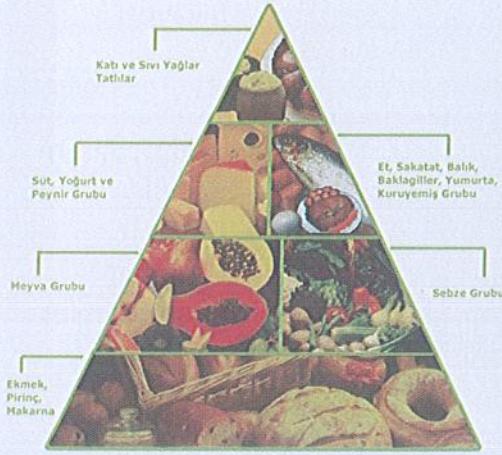
okumalıyım, bitirmelisiniz,
konuşmamalıyız, anlamalılar

-Derslerim biter bitmez eve dönmeliyim.
-Herkesten önce biz gitmeliyiz.
-Odanı dağınık bırakmamalısın.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- 1 İkili gruplar oluşturarak metinde koyu yazılmış kelimelerin anlamlarını bulalım.
- 2 Ülkenizde hangi sağlık sorunları yaygın? Sizce neden?

OKUMA

SAĞLIĞIN ANAHTARI

Son yıllarda moleküler tıp dalı büyük bir hızla ilerliyor. Bu sayede bilim insanları her türlü hastalığın nedenini ve tedavisini tek bir hücreyi inceleyerek belirleyebiliyor.

Bu çalışmalar sonucunda bilim adamları kilo almanın biyokimyasal nedenlerini bulmuşlardır. Vücudumuzdaki beyaz yağ hücreleri şişmanlama nedenlerinden biridir. Bu hücrelerin bazıları hipertansiyona ve kansere de sebep oluyor.

Bu bilgilerin ışığında Harvard Tıp Fakültesinden Dr. Walter Willet şunları söylüyor: “Yağlar problem değildir. Asıl şekerli içecek, patates, ekmek, marna, pirinç ve tatlıları az tüketmeliyiz. Bu sayede obezite, şeker hastalığı, hipertansiyon, kalp-damar ve felç hastalıkları gibi birçok hastalığı önleyebiliriz.”

Peki, bu hastalıklardan korunmak için neler yapmalıyız?

1. Her gün 2-3 litre sıvı almalıyız. Gün boyu bol su ve şekerli bitki çayları içebiliriz.
2. Akşam 20.00'dan sonra hiçbir şey yememeliyiz, bol su içip hareket etmeliyiz.
3. Doğal ve mevsimsel gıdaları tüketmeliyiz. Besinler katkı maddeleri içermemelidir.
4. Özellikle sabah kahvaltılarımız bol protein, sağlıklı yağ ve sağlıklı karbonhidratlar içermelidir.
5. Şeker oranı düşük yiyecekler yemeliyiz.
6. Az az ve sık sık yememeliyiz. Günde 2-3 öğün yemek yemek sağlık için yeterlidir.
7. Öğünler arasında en az 4-5 saat geçmelidir.

3 Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Yeni araştırmalar sayesinde kilo almanın nedenlerini biliyoruz. ( )
2. Şişmanlık kansere neden olamaz. ( )
3. Yağlı ve şekerli besinleri kesinlikle tüketmemeliyiz. ( )
4. Pilav ve sandviçler sağlığımız için yararlıdır. ( )
5. Besinleri zamanında yemeliyiz. Mesela portakalı kışın, kirazı yazın... ( )
6. Az az ve sık sık yemek yemek sağlığımız için yararlıdır. ( )
7. Bir öğünden sonra tekrar yemek için üç saatten fazla beklememeliyiz. ( )

YA SİZ?

Metindeki görüşlere katılıyor musunuz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Gereklilik Kipi (Necessity Modal)

Gereklik kipi; yapılması gerekli olan bir işi anlatmak için kullanılır.

The suffix “-mAll” in Turkish covers the functions of “must” and “should” in English with respect to describing necessity, obligation, advice or prohibition depending on the context. (Gözlerin için doktora gitmelisin. → You should see a doctor for your eyes. Yarınki sınavı mutlaka geçmeliyim. → I must pass the exam tomorrow.)

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	gitmeliyim	gitmemeliyim	gitmeli miyim	gitmemeli miyim
Sen	gitmelisin	gitmemelisin	gitmeli misin	gitmemeli misin
O	gitmeli	gitmemeli	gitmeli mi	gitmemeli mi
Biz	gitmeliyiz	gitmemeliyiz	gitmeli miyiz	gitmemeli miyiz
Siz	gitmelisiniz	gitmemelisiniz	gitmeli misiniz	gitmemeli misiniz
Onlar	gitmeli(ler)	gitmemeli(ler)	gitmeli(ler) mi	gitmemeli(ler) mi

NOT: Gereklilik kipi “ol-” fiiline eklenerek cümleye tahmin anlamı katar.

When added to the verb “ol-”, “-mAll” may also function as the auxiliary for inference, deduction or prediction. (e. g. Şuradaki sarışın kadın, Ahmet’in eşi olmalı. → The blonde woman over there must be Ahmet’s wife.)

Örnek:

A: Kedi nerede?

B: Sesi geliyor, üst katta olmalı.

A: Hayatım, gözlüğüm nerede?

B: Banyoda, lavabonun üstünde olmalı.

A: Ahmet henüz gelmedi.

B: Ofiste çalışıyor olmalı.

Örnek:

Tabağındakilerin hepsini bitirmelisin.

Yaşlı insanlar her gün mutlaka vitamin almalılar.

Yemekten önce ellerini yıkamalısın.

Mutlu olmak için ne yapmalıyız?

Bugün bütün işleri bitirmeli miyim?

Mert bugün evde olmalı.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

- Öğrenciler, dersleri başlamadan 10 dakika önce sınıfta ol.....
- Doktorla görüşmek için önce randevu al.....
- Raporlarımızı yarın sabaha kadar bitir.....
- Bu kadar çok şeker ye.....
- Okula gelirken metro kullan..... çünkü otobüsler çok kalabalık.
- İnsanlar birbirlerine saygı ve hoşgörü göster.....
- Doğum günümde tüm dostlarım yanımda ol.....
- Bugün sizinle gelemem, bir iş görüşmesine git.....
- Yarınki toplantıya gel.....?
- Sağlıklı olmak için abur cubur ye.....?

5 Aşağıdaki durumlar için tavsiyelerde bulunalım.

1. Yarın arkadaşım doğum gününü kutlayacak, beni de davet etti.

2. Tatlıları çok seviyorum ama kilo yapıyor.

3. Kolesterolüm yüksekmiş, kalp krizi riskim varmış, doktor söyledi.

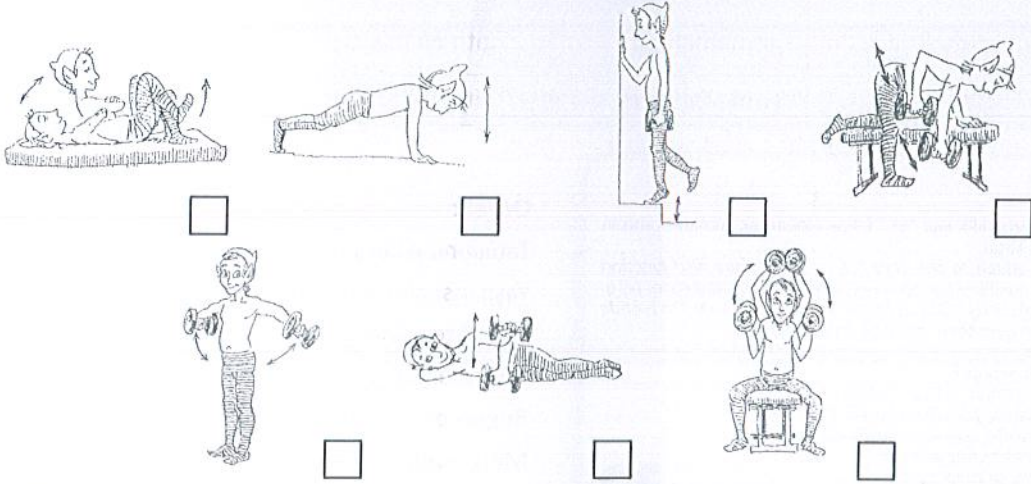
4. Yeni bir telefon çıkmış, pek çok özelliği varmış. Ama biraz pahalı.

5. Kedim çok yaramaz, evin içinde saklandı, onu bulamıyorum.

DİNLEME

SAĞLIK İÇİN EGZERSİZ

6 7 Sağlıklı bir yaşam sürmek için düzenli olarak hafif egzersizler yapmalıyız. Dinleyeceğimiz metinde birkaç egzersizin tarifi var. Metni dinleyelim ve her egzersizi resimleriyle eşleştirelim.

YAZMA

7 Siz bir yaşam koçu / diyetisyensiniz. Bir hasta size geliyor ve kendisine yardım etmenizi istiyor. Durumunu inceleyelim ve beslenme, sağlık, sosyal hayat vb. konularda önerilerde bulunalım. Önerilerimizi rapor olarak yazalım.

Örnek: Hastanızın özellikleri:

Cinsiyet: Erkek

Yaş: 56

Boy: 1.73 m

Kilo: 94

Meslek: Borsacı

Medeni durum: Evli, 2 çocuklu

Sağlık: Kalp krizi geçirdi, yüksek tansiyonu var, stresli.

Favori yemekleri: Kebaplar, baklava, piriç pilavı

Spor: İzlemeyi seviyor.

KONUŞMA

8 Siz bir gazetecisiniz, arkadaşınız ise ünlü bir sporcu. Bu ünlü sporcuyla örnekteki gibi röportaj yapalım. Ona sorular soralım. Gençler için tavsiyelerini isteyelim.

Örnek:

A: Genç sporcular sizin kadar iyi bir sporcu olmak için neler yapmalılar?

B: Disiplinli ve düzenli antrenman yapmalılar.

A: Spor federasyonundan memnun musunuz?

B: Bence bazı kurallar değişmeli...

silme gerek, okumamız lazım
çıkmaları gerekiyor, gelmene gerek yok

-Otobüs saatinden önce durakta olmamız lazım.
-Bir evi haftada en az iki kez temizlemek gerekir.
-Yarın cumartesi, okula gelmene gerek yok.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Sizce yüz yaşına kadar yaşamak nasıl olurdu? Size göre iyi ve kötü yanları nelerdir?

OKUMA

2 İkili gruplar oluşturarak metinde koyu yazılmış kelimelerin anlamlarını bulalım.

YÜZ YAŞINDA HÂLÂ DİNÇ

Uzun ömürlü olmak... Bu özellik **genetik** mi yoksa yaşam koşullarına göre mi değişiyor? Araştırmacılar uzun yaşam genini buldular. Uzun ömürlü kişilerin tümünde ortak bir gen var. Bu gen herkesin uzun yaşamasını sağlayabilir. Peki, bu gerçekleşecek mi? Bunu zaman gösterecek ama genetik bilimi insan ömrünü 100 yıla çıkarmayı **hedefliyor**.

Bundan 100 yıl kadar önce ABD’de insanın ortalama **yaşam** süresi 47 yıldır. Günümüzde bu rakam ABD’de 80’e, Türkiye’de ise 72’ye ulaştı. Bundan 50 yıl sonra bu rakam 100’e ulaşabilir. Wikipedia’ya göre en uzun ömürlü kişi Jeanne Louise Calment adında bir Fransız kadındır: Bu kadın 122 yaşında ölmüştür. Onun arkasından 120 yaşında ölen bir Japon ve 111 yaşında ölen bir ABD’li geliyor. Dünya genelinde 450 bin civarında 100 yaşın üstünde insan bulunuyor. Bu kişilerin %85’i ise kadındır. Uzun yaşam konusunda ilk sırada ABD yer alıyor. Bunu 30 bin kişiyle Japonya **takip ediyor**.

İnsan **ömürünün** uzamasının en önemli sebeplerinden biri tıptaki **ilerlemeler**. Hatta gelecekte 74 yaşındaki bir kişi 45’inde görünecek. Kadınlar 60’ından sonra anne olabilecek. Peki, uzun yaşamın sırrı için uzmanlar neler söylüyor? İyi ve az beslenme, listenin başında. İnsanlar diyet yaparak yaşlılık hastalıklarını **azaltıyorlar**. Bununla birlikte ileri yaşlarına rağmen vücutları daha **dinç** ve sağlıklı oluyor. Beyin fonksiyonları da bozulmuyor. Sonuç olarak kaliteli bir hayat yaşamak için biraz genetik şansa sahip olmak, biraz da sağlıklı yaşamak gerekiyor.

Uzun yaşam uzmanları ise “Günlük alışkanlıklarımızı ve yaşantımızı değiştirmemiz lazım.” diyor ve ekliyor: “Genetik bilimimize ihtiyacımız yok. İyi ve az beslenerek uzun ömürlü olabiliriz. Şu bir gerçek ki dünyada uzun ömürlü insanların belli yeme içme alışkanlıkları ve hayat biçimleri var. Bu bize rehber olabilir.

3 Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Uzun ömürlü olmak genetik bir özelliktir. ( )
2. Uzun ömürlü olmak için uzun ömür genini taşımak şart. ( )
3. İnsan ömrü giderek kısalıyor. ( )
4. Uzun yaşamak konusunda iki görüş var. ( )
5. Hayat tarzımıza dikkat ederek hayat kalitemizi ve süremizi artırabiliriz. ( )
6. ABD'de ortalama ömür Türkiye'dekinden daha uzun. ( )
7. Metne göre erkekler kadınlardan daha uzun yaşıyor. ( )
8. İnsanlar daha uzun yaşıyor çünkü sağlık bilimi çok gelişti. ( )

YA SİZ?

Yüz yaşınıza kadar yaşamak ister misiniz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Gereklilik Kullanımları

fiil + mAk gerek / lazım / gerek-
fiil + mA + (iyelik) gerek / lazım / gerek + zaman eki

Bu yapı, yapılması gerekli olan bir işi anlatmak için kullanılır.

These forms are used for describing needs. (e. g. Yaz tatili için alışverişe çıkmam gerek. → I need to go shopping for the summer holiday.

Örnek:

Doktor Hanım, hemen aşıya gelmeniz gerek; acil bir hasta var.

Bu raporları cuma günü toplantıya yetiştirmemiz gerekiyor.

Saat beşten önce okuldan çıkmaları lazım.

Doktor bey bu ilaçları almam gerekiyor mu?

Çok kilo aldın. Bu kadar çok tatlı yememen gerekiyor.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Uzun yaşamak için beslenmemize dikkat et.....
2. Yaşlıların sıcak havalarda sokağa çık.....
3. Her insanın günde iki litre su iç.....
4. Başkanın toplantı raporlarını imzala.....
5. Sıranız henüz gelmedi, biraz daha bekle.....

fiil +mAk zorunda / mecburiyetinde ol- / kal-
fiil +mAyA mecbur ol- / kal-

Bu yapı, yapılması zorunlu olan bir işi anlatmak için kullanılır.

These forms are used for describing obligation, compulsion and urgency. (e. g. Yeni bir iş bulmak zorundayım. → I have to find a new job.)

Örnek:

Tüm öğrenciler okuma, dinleme, yazma, konuşma sınavlarına girmek zorunda.

Ödevi salı günü öğleden sonraya kadar bitirmek mecburiyetindeyiz.

Bu haberleri ona anlatmaya mecburum.

Bir memur istifa etti, onun işlerini de biz yapmak zorunda kaldık.

Bu akşam mesaiye kalmak zorunda mıyız?

5 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Ofiste pek çok kişi izne çıktı, bu sıralar daha çok çalış.....
2. Ben de istemiyorum ama o toplantıya katıl.....
3. Şeker hastaları beslenmelerine çok dikkat et.....
4. Çocuk çok ağlıyor ama iyileşmek için bu ilacı iç.....
5. Hiçbir şeyi saklayamazsın! Polise her şeyi anlat.....

6 Aşağıdakileri eşleştirelim.

1. Cumartesi piknik yapmak istedik,	a. konuları baştan sona tekrar etmeliyim.
2. Çocuklar bahçede oynamaya karar verdiler,	b. hasta oldum, evde dinlenmek zorunda kaldım.
3. İyileşmek için,	c. ama çok pahalıymış, vazgeçmek zorunda kaldım.
4. Sizinle gelmeyi ben de çok istiyorum,	ç. artık kalın giysiler giymek zorunda değiliz.
5. Yarın arkadaşımın doğum günü var,	d. ilaçlarımı düzenli kullanmam gerekiyor.
6. Sanırım yarınki sınav zor olacak,	e. ama birden yağmur bastırdı ve evde oturmak zorunda kaldılar.
7. Sana yardım edemem.	f. ama bir telefon geldi ve ofise gitmek zorunda kaldım.
8. Çok kilolu değilsin,	g. diyet yapmana gerek yok.
9. Yaz geldi,	ğ. önce kendi işlerimi bitirmem lazım.
10. Arkadaşımın düğünü için yeni bir elbise almak istedim,	h. ona bir hediye almam lazım.

fiil + mA + iyelik eki gerek + olumsuzluk eki + zaman eki

fiil + mA + iyelik eki gerek yok

fiil + mA + iyelik eki lazım değil

fiil + mAk zorunda değil + kişi eki

fiil + mAyA mecbur değil + kişi eki

Bu yapı bir işin yapılmasının gerekli olmadığını anlatmak için kullanılır.

These forms are used when describing actions that are not needed or required to be done. (e. g. Yarın günlerden Pazar.

Erken kalkmama gerek yok. → It's Sunday tomorrow. I don't need to wake up early.)

Örnek:

Yarın kursa gitmem gerekmiyor. Çünkü bayram tatili başlıyor.

Bağırmana gerek yok seni duyabiliyorum.

Yürüyerek gidebiliriz. Arabaya binmemize gerek yok.

Artık tatil! Erken kalkmak zorunda değilim.

Neden ısrar ediyorsun? Seninle gelmeye mecbur değilim.

7 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Ne kadar çok soru soruyorsun? Sana her şeyi söyle.....
2. Her tatilde Antalya'ya git..... . Başka yerlere de gidebiliriz.
3. Sinirlen..... . Bu önemsiz bir problem.
4. Benimle gel..... . Yalnız da gidebilirim.
5. Daha zamanımız var. Acele et.....

8 Uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Ailemin geliri çok az. Çalışmaya .....
a. zorundayım   b. mecburum   c. lazım
2. Bu ilacı içmen ..... . Yoksa iyileşemezsin.
a. mecbursun   b. zorundasın   c. gerekiyor.
3. Bilet almaya ..... . Bende fazla bilet var.
a. lazım değil   b. gerekmiyor   c. gerek yok
4. Bu projeyi sabaha kadar yetiştirmemiz .....
a. zorundayız   b. mecburuz   c. lazım
5. Randevuma geç kalmamak için taksiye binmek .....
a. zorundayım   b. mecburum   c. gerekiyor
6. Beni evime bırakmaya ..... . Yalnız da gidebilirim.
a. gerekmiyor   b. zorunda değilsin   c. mecbur değilsin
7. Başarılı olmam için çalışmam .....
a. mecburiyetindeyim   b. zorundayım   c. gerekiyor
8. Borcunu ödemek için arabayı satmam ..... ?
a. zorunda mısın   b. gerekiyor mu   c. mecbur musun

DİNLEME

DÜNYANIN EN YAŞLI İNSANI

9 Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

Jeanne Louise Calment

1. J. L. Calment şu anda dünyadaki en yaşlı kadın. ( )
2. J.L. Calment 1988'de "dünyanın en yaşlı kişisi" oldu. ( )
3. Calment telefonun mucidi Graham Bell'den önce doğdu. ( )
4. Van Gogh'tan resim dersleri aldı. ( )
5. Hayatı boyunca çok çalıştı. ( )
6. Eşi zengin bir tüccardı. ( )
7. Ölmeden 22 yıl önce bisiklete binmeyi bıraktı. ( )

10 Aşağıdakilerden hangisi veya hangileri Calment'in uzun yaşam sırlarından biri değildir?

- a. sporla uğraşmak ( )   b. bol sarımsak yemek ( )   c. sigara içmemek ( )
 ç. her yemekte zeytinyağı tüketmek ( )   d. çikolatadan uzak durmak ( )

YAZMA

11 Diyelim ki 122 yaşındayız. Bu yaştaki bir günümüzü anlatalım. Bir günlük sayfası yazalım.

KONUŞMA

12 Aşağıdaki rollerden yararlanarak bir diyalog oluşturalım.

I. Rol: Guinness Rekorlar Kitabı komitesinde çalışıyorsunuz. Dünyanın en yaşlı insanıyla görüşmeniz gerekiyor. Aşağıdaki konular hakkında sorular sorunuz.

- doğum tarihi   • ailesi
- mesleği   • favori yemekleri, hobileri vb.
- uzun yaşamın sırları

II. Rol: Dünyanın en yaşlı insanısınız. Sizinle görüşmek istiyorlar. Sorulara cevap verin, tavsiyelerde bulunun.

- Az yiyip çok uyumalısınız.
- Stresten uzak durmalısınız.

ÜNİTE 3

HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK C. ALTERNATİF SAĞLIK

çıkmalıydım, söylemeliydin,
anlatmamalıydın

-İşlerini son dakikaya bırakmamalıydın. Bak, şimdi sıkıştın.
-Kırmızıyı değil, mavi gömleği almalıydım. Pişman oldum.
-Dürüst olmalıydın, bana yalan söyledin.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Hangi değerli (elmas, yakut, zümrüt, safir...) ve / veya yarı değerli (firuze, akik, oniks...) taşları biliyorsunuz? Herhangi birini kullanıyor musunuz?

OKUMA

KRİSTAL TEDAVİLERİ

Sıkıntılarınız ve hastalıklarınız için yan etkisiz bir çare mi arıyorsunuz? Baş ağrısından ilaçsız kurtulmak mı istiyorsunuz? Stresli misiniz? Sinirli ya da endişeli misiniz? Bu soruların cevabını kristallerde bulabilirsiniz. Kristaller, minerallerden oluşur. Kristallerin şifalı etkilerini Eski Mısır'daki insanlar keşfetmiştir. Kristallerin etkileri renklerine, boyutlarına ve şekillerine göre değişmektedir. Örneğin; kırmızı taşlar hem enerji hem sakinlik verir. Mavi taşlar depresyondan kurtulmak için etkilidir. Sarı taşlar mide problemlerine, yeşil taşlar ise gözlere iyi gelir. Kristaller dünyasında yeniyseniz işte size küçük bir rehber:

Akik: Bedenimize sıcaklık hissi verir. Cilt hastalıklarına iyi gelir. Damarları kuvvetlendirir. Hamilelikte hem anne hem de bebeğin sağlığı için faydalıdır. Kemik ve dişleri korur. Sıkıntılı anlarda rahatlık verir. Cesaret verir, özgüveni artırır. Güç, keyif ve iyimserlik hissi verir.

Akuamarin: Bu taş eskiden denizciler kullanıyordu. Bu taş yaratıcılığı artırır. Böbrek ve karaciğeri güçlendirir, vücudu temizler. Bereket ve uğur taşıdır. İnsanlara cesaret ve güven verir. Sezgileri güçlendirir. Negatif enerjiden korur.

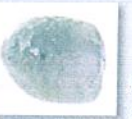
Ametist: Birçok kültürde kraliyet ailesi bu taşı kullanılmıştır. Kötü düşünceleri dağıtır, beyni güçlendirir. Ametist eskiden çok değerli bir taşı. Brezilya'da büyük bir ametist madeni bulunduktan sonra bu taş eski değerini kaybetmiştir.

Aytaşı: Özellikle kadınlar kullanır. Hormonları düzenler, doğurganlığı artırır. Lohusa kadınların sütünü artırır. Kramplara, bacak ve sırt ağrılarına iyi gelir. Oburluğu önler. Şefkat ve sempati duygularını artırır. Nazara karşı etkilidir. Rüyaların daha kolay hatırlanmasını sağlar.

Kuvars: Cep telefonu, telsiz ve bilgisayardaki radyasyonu toplar. Konsantrasyonu sağlar. Negatif enerjiyi yok eder, pozitif enerjiyi toplar ve yorgunluğa iyi gelir.

Yeşim: İyi şans getirir. Böbrek hastalıklarını iyileştirir. Diş çürüğüne ve diş ağrılarına iyi gelir. Korku ve endişeyi uzaklaştırır, huzur ve güven verir. Akıl, cesaret ve adalet duygusu kazandırır. Özellikle konuşmacılar ve öğretmenlerin kullanması gerekir.

2 Aşağıdaki sorunlar için hangi taş(lar)ı kullanmak gerekir? Eşleştirelim ve nedenini yazalım.

Sorun	Taş	Neden
1. Çocuğunuz üniversite sınavına hazırlanıyor.	.....	.....
2. İş yerinde iş arkadaşlarınızla sorunlar yaşıyorsunuz.	.....	.....
3. Çok yemek yiyorsunuz.	.....	.....
4. Vücudunuzda ağrılar var.	.....	.....
5. Çok şanssızsınız, işleriniz ters gidiyor.	.....	.....
6. Çocuğunuz saatlerce bilgisayar kullanıyor, oyun oynuyor.	.....	.....
7. Bazı raporlar yazmanız gerekiyor ama uzun süre odaklanamıyorsunuz.	.....	.....
8. Bir roman yazmak istiyorsunuz ama başlayamıyorsunuz? Farklı bir fikir arıyorsunuz.	.....	.....

3 Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Aytaşını yalnızca bebek doğduktan sonra kullanmalıyız. ( )
2. Yeşim, insanı rahatlatır. ( )
3. Akuamarin kullanarak daha özgün işler yapabilirsiniz. ( )
4. Akik kullanarak bir kalabalığın önünde daha rahat konuşabilirsiniz. ( )
5. Ametist günümüzde elmas kadar değerli bir taştır. ( )
6. Kuars taşı radyasyondan korur. ( )

YA SİZ?

Sizin kültürünüzde hangi taşların ne gibi anlamları vardır? Niçin kullanılır?

DİL BİLGİSİ

Gereklilik Kipinin Hikâyesi

Gerekli olduğu hâlde yapmadığımız ve artık sonuçlarını değiştiremeyeceğimiz işleri anlatmak için kullanılır. Yerine getirilmemiş görev ve pişmanlıkları anlatır.

"Gereklilik kipinin hikayesi" is an auxiliary form used for describing actions that were done although they were not supposed to and vice versa. It implies complaint, regret or reproach regarding the action mentioned. "Should have + past participle" in English can be regarded as the equivalent of this form. (I am sorry, I shouldn't have shouted at you. →

Üzgünüm, sana bağırılmamalıydım.)

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	gitmeliydim	gitmemeliydim	gitmeli miydim	gitmemeli miydim
Sen	gitmeliydin	gitmemeliydin	gitmeli miydin	gitmemeli miydin
O	gitmeliydi	gitmemeliydi	gitmeli miydi	gitmemeli miydi
Biz	gitmeliydik	gitmemeliydik	gitmeli miydik	gitmemeli miydik
Siz	gitmeliydiniz	gitmemeliydiniz	gitmeli miydiniz	gitmemeli miydiniz
Onlar	gitmeliydi(ler)	gitmemeliydi(ler)	gitmeli(ler) miydi	gitmemeli(ler) miydi

Örnek:

Biraz geç olmadı mı? Tüm bunları bana daha önce anlatmalıydın.

Dünkü partiye sen de gelmeliydin, çok eğlenceliydi.

Çok şaşırdı. Yüzünü görmeliydin.

Dışarı çıkmadan önce izin almalı mıydım?

Annem bana çok kızdı. Sence geç saatte eve gelmemeli miydim?

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Sana söyledim, o kadar çok kola iç..... .
2. Artık çok geç. Bunu daha önce düşün..... .
3. Kendini çok yor..... . Şimdi yerinden kalkamıyorsun.
4. Fatura çok yüksek gelmiş, elektriği tasarruflu kullan..... .
5. İşimiz var, gidemeyiz. Daha erken haber ver..... .
6. Faturaları zamanında öde..... . Şimdi cezalı ödemek zorundasınız.
7. Amcamı daha önce ziyaret et....., çok kızdı.
8. Ahmet ile Ayşe boşandı. Onlar çok acele karar ver..... .
9. Bilgisayar karşısında çok çalış..... . Gözlerim çok ağrıyor.
10. Bu elbiseyi çok beğenerek aldım. Ama bana dar geliyor. Sence al.....?

5 Aşağıdaki resimlere bakalım. Sizce onlar ne yapmalıydı? Ne yapmamalıydı? Her biri için bir olumlu bir olumsuz cümle yazalım.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

DİNLEME

ŞIFALI BİTKİLER

6 9 Hayatınızda hiç bitkilerle tedavi oldunuz mu?

7 Metni dinleyelim. Hangi bilgi hangi bitki için verilmektedir? İşaretleyelim.

	Adaçayı	Ihlamur	Hibisküs
1. Biraz kaynatabilirsiniz.	( )	( )	( )
2. Çok sıcak ve çok soğuk yerlerde saklamayınız.	( )	( )	( )
3. Demleyerek tüketiniz.	( )	( )	( )
4. Güneş görmeden kurutmalısınız.	( )	( )	( )
5. Nemli yerlerde saklamalısınız.	( )	( )	( )
6. Rengi yeşil olmalıdır.	( )	( )	( )
7. Soğuk içilebilirsiniz.	( )	( )	( )
8. Şeker hastalığına faydalıdır.	( )	( )	( )
9. İçinde C vitamini vardır.	( )	( )	( )
10. Türkiye'de çok bulunmaktadır.	( )	( )	( )

YAZMA

8 Hayatınızda hiç pişman oldunuz mu? Birkaç örnek vererek yazalım.

- Okuldayken daha çok spor yapmalıydım.
- Kendimi o kadar çok yormamalıydım.

KONUŞMA

9 İki arkadaş konuşuyorlar. Biri hastalıklarından şikâyet ediyor, diğeri onu eleştiriyor. Biz de aşağıdaki örneklerdeki gibi diyaloglar oluşturalım.

Örnek:

A: Dün akşam çok geç yattım, başım çok ağrıyor.

B: O kadar geç saate kadar çalışmamalıydın.

A: Yemekten sonra karnım çok ağrıdı.

B: Dört hamburgerden sonra o kebabı yememeliydin.

موسسه زبان دهخدا
dekhodaedu.com

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

HAMAM MERAKI

İstanbul ilginç bir konferansa ev sahipliği yaptı: "Uluslararası Fırdo, Hamam, Sauna Konferansı". Konferansta uzmanlar Türk hamamı, Macar fırdosu ve Fin saunası hakkında konuştular; bu hamamların benzerlik ve farklarını ortaya çıkardılar. Konferansın en renkli isimlerinden biri Yrd. Doç. Dr. Nina Ergin'di. Nina Ergin altı yıl önce 427 yıllık Çemberlitaş Hamamı'yla ilgili tezi için İstanbul'a gelmiş ve bir Türkle evlenip bir daha da ülkesine dönmemiş. Nina Ergin ile Tarihî Mihrimah Sultan Hamamı'nda görüştük ve Türk, Macar, Fin hamamları hakkında bir kez daha

konuştuk.

Osmanlı'da hamamlar, kadınlar ve erkekler için ayrı ayrıydı. Kadınlar için çok önemliydi. Çünkü hamama gitmek, Osmanlı'nın kapalı toplumunda dışarı çıkmak için bir bahaneydi. Kadınlar hamama grup hâlinde gidip genellikle tüm gün hamamda kalıyordu. Kadınlar oradayken bazen dedikodu yapıyor, bazen de oğulları için gelin arıyorlardı. Hamamlar, aynı zamanda o dönemlerin güzellik salonlarıydı. Kadınlar, hamama gelirken, büyük bohçalar içinde peştamallar, sürme, sabun, tarak, nalinlar getiriyorlardı.

Macarlarda kaplıca geleneği vardır. Macaristan'da Osmanlı'dan kalma bir hamam kültürü bulunuyor. Osmanlılar orada uzun süre kalmış. Ama aynı zamanda Macarlar'da daha eski bir banyo kültürü de var. Macarlar termal kaplıca geleneğine sahip. Bunun Macar kültüründe adı "fırdo". Ancak kaplıca ve hamam ayrı şeyler. Mesela hamamın dinî bir yanı da var, kaplıcanın ise dinî bir tarafı yok.

Finliler ise saunaya ailece gider. İnsanlar Fin hamamında yıkanmıyor, sadece terlemek için giriyor. Terledikten sonra ise genelde dışarıya çıkıp kar ile yıkanıyorlar. Fin saunasında erkek ve kadın bölümü ayrı değil. Çocuklar ve anne-babaları, kadın-erkek hep birlikte saunaya gidebiliyor. Saunadan çıktıktan sonra, küçük ağaç parçalarını vücutlarına vuruyorlar. Amaç, kan dolaşımını hızlandırmak. Fin saunası, çok basit ahşaptan bir kulübedir. Eskiden sauna içinde küçük bir soba vardı ve bu sobada odun yakıyorlardı. Şimdiki saunaları ise elektrikle ısıtıyorlar.

Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Nina Ergin Çemberlitaş Hamamı hakkında bir tez yazdı. ( )
2. N. E. bir Türkle evlendikten sonra İstanbul'a yerleşti. ( )
3. Osmanlı'da hamamlara sadece kadınlar gidiyordu. ( )
4. İnsanlar fin hamamına yıkanmak için gidiyor. ( )
5. Osmanlı'da hamamlar, yıkanmanın yanında sosyalleşme yeri idi. ( )
6. Macarlarda banyo geleneği sadece hamam değildi. ( )

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Bir öğrenci: Bir gemi yolculuğuna çıktık. Okyanusun ortasında bir kaza oldu ve gemimiz batıyor. Sadece bir kurtarma botu var ve bota sınıf mevcudunun %10'u kadar arkadaşımızı alabiliriz. Yakındaki ıssız adaya başka türlü ulaşamayız. Kararımızı verelim, gerekçelerimizi de açıklayalım.

Sınıfın geri kalanı: Bottaki arkadaşınızı, bizi bota alarak kurtarması için ikna edelim. Neden bizi almalı?

- Beni almalısın çünkü çok iyi yemek yaparım.
- Beni almak zorundasın çünkü ben marangozum, ıssız adada evleri ancak ben yapabilirim...

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Bence oturma odasının rengi mavi ol.....
2. Bilgisayara virüs girdi ve bütün dosyalarımı kaybettim. Bilgileri yedekle.....
3. Sinemaya git..... Evde de film izleyebiliriz.
4. Bir konuda uzman olmak için o konudaki bütün kitapları oku.....
5. Bir yabancı dili çabuk öğrenmek için bol bol pratik yap.....
6. Geç saatlere kadar ayakta kal..... Çok yoruldun.
7. Bu kilolardan kurtulmak için tatlı yemeyi bırak.....
8. Bugün eşimin doğum günü, onu yemeğe götür.....
9. Çok az zamanımız kaldı, çok daha hızlı çalış.....
10. Düğünü bütün davetlilere telefonla haber ver..... Çok az kişi gelmiş.
11. Dün arkadaşlarımla buluşmak istedim ama ofisten aradılar, acele ofise git.....
12. Hastanızı yalnız bırak.....
13. Kek biraz sert olmuş. Daha çok yağ koy.....
14. Kırmızı gömlek yerine maviyi al..... Şimdi kırmızı hiçbir şeyle uymuyor.

2. Ne yapmalıyım? Aşağıdaki sorunlara çözümler önerelim.

1. Fazla yürüyemiyorum, çok çabuk yoruluyorum.
.....
2. Derslerde başarılı olamıyorum.
.....
3. Sultanahmet'e gitmek istiyorum ama yolu bilmiyorum.
.....
4. Eve hırsız girmiş, televizyonu ve bilgisayarını çalmış.
.....
5. Kitaplarımı kaybettim.
.....
6. Cep telefonumu bulamıyorum.
.....
7. Arkadaşımı üç saattir arıyorum ama telefonunu açmıyor.
.....
8. Hava çok sıcak ama klimalar çalışmıyor.
.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Beslenme hakkında kısa konuşmalar yapabilirim.	1	2	3	4	5
2. Sağlıklı yaşam ile ilgili fikirlerimi savunabilirim.	1	2	3	4	5
3. Günlük hayatla ilgili konularda önerilerde bulunabilirim.	1	2	3	4	5
4. Görev ve sorumluluklarımdan bahsedebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

adalet	karanfil
ağşap	karbonhidrat
akılcı	kas
akik	keyif
akuamarin	kısım
ametist	kolesterol
antrenman	komite
arkeoloji	konferans
aytaşı	konsantrasyon
bahane	kraliyet
bereket	kramp
biçim	kristal
biyokimya	kuşkusuz
boyut	kuvars
böbrek	lohusa
çürük	mantık
dal	mecburiyet
dalak	mineral
damar	molekül
davetli	nalın
denizci	nazar
diñ	obezite
doğurganlık	obur
dönem	odun
düşkün	okyanus
düzensizlik	oran
empati	ortalama
federasyon	oyun
felç	öğün
gen	öneri
genetik	özgün
gerekçe	özgüven
görüş	peştamal
hamur	pişmanlık
hormon	protein
hücre	radyasyon
issiz	rapor
ilerleme	reçete
iyimserlik	rehber
kalite	rekor
kaplıca	röportaj
karaciğer	sezgi

FİİLLER

artırmak
batmak
benimsemek
beslenmek
gerçekleşmek
görev almak
hedeflemek
ikna etmek
izne çıkmak
kabullenmek
kavuşmak
keşfetmek
kutlamak
netleşmek
not etmek
odaklanmak
ovmak
saklanmak
tazelemek
uyarlamak
yaramak
yedeklemek
yitirmek
yüreklendirmek

KALIP İFADELER

açıklığa kavuşmak
ayakta kalmak
dizini dövmek
katkı maddesi
şifayı kapmak
yaşam koçu

2 Metinde geçen aşağıdaki kelimeleri yakın anlamlılarıyla eşleştirelim.

1. ilişkin	a. biçim
2. akran	b. açık
3. kavram	c. nesnel
4. örneğin	ç. yaşıt
5. yanı sıra	d. konsept
6. nitelik	e. birlikte
7. objektif	f. fikir
8. belirgin	g. mesela
9. şekil	ğ. kalite
10. düşünce	h. ait

3 Aşağıdaki mesleklere başarılı olmak için hangi zekâ alanlarında güçlü olmak gerekir? Yazalım.

- Avukat: .....
- Politikacı: .....
- Şair: .....
- Mühendis: .....
- Doktor: .....
- Pop yıldızı: .....

4 Metinde koyu yazılmış zamirlerin hangi isimlere işaret ettiğini yazalım.

- onları: .....
- bunlar: .....
- onları: .....
- onları: .....

ritaları, çizelgeleri, tabloları; yazılı metinlerden daha kolay okurlar. Yaşıtlarına göre daha çok hayal kurarlar. Resim yapabilirler. Film, slayt gibi görsel malzemeyi tercih ederler. Resimli yayınlardan hoşlanırlar. Daha önce gittikleri yerleri kolay hatırlarlar.

4. Bedensel - Kinestetik Zekâ

Koordinasyon, denge, güç, esneklik ve hız gibi bazı fiziksel özellikleri gelişmiştir. Yaparak, yaşayarak, dokunarak ve hareket ederek daha iyi öğrenirler. Duygularını vücut diliyle ifade ederler. El becerileri iyidir. İnsanlara, canlı ve cansız varlıklara dokunmaktan hoşlanırlar. Bir yerde uzun süre kaldıkları zaman hareket etmeye ihtiyaç duyarlar.

5. Müziksel - Ritmik Zekâ

Müziğe ve sese özel ilgi duyarlar. Ritim, melodi ve müzikle daha iyi öğrenirler. Şarkıların melodilerini çok iyi hatırlar, güzel şarkı söyleyebilirler. Sık sık elleri ve ayakları ile ritim tutarlar. Müzikli bir ortamda daha verimli çalışırlar.

6. Kişisel - İçsel Zekâ

Kendilerini objektif olarak değerlendirebilirler. Güçlü ve zayıf yönlerinin farkındadırlar. Olaylara gerçekçi yaklaşır. Amaçları ve davranışları birbiriyle uyumludur. Özgürlüğü severler. Bireysel çalışırken daha başarılıdır. Kendilerine her zaman güvenirler.

7. Kişilerarası - Sosyal Zekâ

İnsanların seslerine, jest ve mimiklerine dikkat ederler. İnsanların farklı özelliklerini görerek onları analiz edebilir, yorumlayabilirler. Problemleri arkadaşlarına her zaman yardım ederler. İnsanlara selam verir, onların hatrını sorar, onları önemserler. Bir şeyi başkalarıyla işbirliği yaparak ve başkalarına öğretmek daha iyi öğrenirler.

5 Aşağıdaki özellikler yedi zekâ alanından hangisine dâhil olabilir? İkili gruplar hâlinde çalışalım ve boşluklara zekâ alanlarının numarasını yazalım.

1. Makinelerin çalışma biçimine dair sorular sorarım. ( )
2. Çevredeki sesler çok dikkatimi çeker. ( )
3. Arkadaşlarım fikirlerime değer verir. ( )
4. Yeni kelimeler öğrenmeyi ve kullanmayı severim. ( )
5. Genellikle kimsenin fikrini sormam. ( )
6. Rüyalarımı çok net ve ayrıntılarıyla hatırlarım. ( )
7. Bir nesneyi elime alarak incelemek isterim. ( )
8. Bilgisayar oyunlarından çok hoşlanırım. ( )
9. Resimli kitapları daha çok severim. ( )
10. Boş vakitlerimi dışarıda geçirmek isterim. ( )
11. Bir ilgi alanım, hobim vardır. ( )
12. Bir yerde hareketsiz kalmam. ( )
13. Yapboz gibi oyunlardan hoşlanırım. ( )
14. Önceden gittiğim bir yeri tekrar bulabilirim. ( )

YA SİZ?

1. Yabancı dil öğrenirken hangi zekâ alanlarını daha çok kullanabiliriz?
2. Metindeki yaklaşımı yabancı dil öğrenirken nasıl kullanabilirsiniz?
3. Siz kendi öğrenmenizi planlamak için bu bilgilerden yararlanabilir misiniz? Neler yapabilirsiniz?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

Bu zarf-fiil, yüklemnin gerçekleşme amacını gösteren yan cümleler oluşturur.

This adverbial suffix is used in clauses describing the purpose of an action. (e. g. Yeni bir araba almak için bankadan kredi çekeceğim. → I am going to get a bank loan in order to buy a new car.)

fiil + mA için

fiil + mA + iyelik eki için

Örnek:

Kadıköy'den Taksim'e gitmek için önce vapura sonra da fönikülere binmeniz lazım.

Yurt dışında sorun yaşamamanız için listedeki belgeleri hazırlamanız lazım.

Öğretmen konuyu iyi anlamamız için her gün ödevler veriyor.

Sana yardım etmek için ne yapabilirim?

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Sağlıklı ol..... düzenli egzersiz yapmalısın.
2. Erken kalk..... erken yatman lazımdı.
3. Sizinle gel..... önce işlerimi bitirmem lazım.
4. Herkesin toplan..... biraz daha bekleyelim.
5. Okulda ye..... sana bir sandviç hazırlayayım.
6. Hasta ol..... her gün meyve ve sebze yiyorum.
7. Senin üzül..... her şeyi yaparım.

fiil + mAk üzere

Bu zarf-fiil, “-mAk için” gibi yüklemün gerçekleşme amacını gösterir.

Similar to “mAk için”, this adverbial form is also used for describing the purpose of an action. (e. g. Ankara’ya gitmek üzere uçak bileti aldım. → I have bought a plane ticket to go to Ankara.)

Örnek:

İşe gitmek üzere evden çıktı.

Sigarayı bir daha içmemek üzere bırakıyorum.

fiil + mAk üzere + (kişi eki)

Bu zarf-fiil yukarıdaki şekilde çekimlenerek isim cümlesi yapar. Eklendiği fiilin gerçekleşmesine çok az kaldığını belirtir.

This adverbial suffix is used for making nominal sentences that describe actions that are about to be done; the action mentioned either is or was on the verge of happening. (e. g. Telefon çaldığında evden çıkmak üzereydim. → I was about to go out when the phone rang.)

Örnek:

Çabuk ol, vapur kalkmak üzere!

Kahvem bitmek üzere. Birazdan gidebiliriz.

7 Aşağıdaki boşlukları “-mAk için” ve “-mAk üzere” yapıları ile dolduralım.

1. Randevuma zamanında yetiş..... erkenden yola çıkacağım.
2. Bir daha ayrıl..... bir araya geldiler.
3. İki gün sonra tekrar görüş..... ayrıldık.
4. Koş! Film başla..... Işıklar sönmüş bile.
5. Hoşça kal canım, yarın görüş.....
6. Müdür konuşma yap..... kürsüye çıktı.
7. Seni bir daha görmek istemiyorum. Dön..... buradan gidiyorum.
8. Acele etmezsek geç kalacağız. Ders başla.....
9. Rezervasyon yaptır..... restoranı aradım ama kimse açmadı.
10. Ödeme yap..... sıraya girmeniz gerekiyor.

DİNLEME**FIN EĞİTİM SİSTEMİ****8 10 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazalım.**

1. Fin öğrenciler PISA sınavında başarılı oldular. ( )
2. PISA değerlendirmesi için her ülkede iki sınav yapıldı. ( )
3. Sınavın değerlendirmesi sadece bir ülkede yapıldı. ( )
4. PISA sonuçlarına göre ülkeler arasındaki farklar fazlaydı. ( )
5. Finlandiya’nın PISA sonuçları diğer ülkelerin ilgisini çekti. ( )
6. Fin öğrenciler yeteneklerine göre gruplara ayrılıyor. ( )
7. Fin çocuklar okula başladıktan sonra okuma öğreniyorlar. ( )

YAZMA

- 9 Güçlü yönleriniz neler? Hangi zekâ alanlarında daha başarılısınız? Nasıl anlıyorsunuz? Örnekler vererek yazalım.**

KONUŞMA

- 10 Arkadaşımıza sorular sorarak onun hangi zekâ alanlarında daha güçlü olduğunu bulmaya çalışalım. Sonra da kararımızı sebepleriyle birlikte sınıfa açıklayalım.**

ÜNİTE 4

EĞİTİM HAYATI B. EĞİTİM HABERLERİ

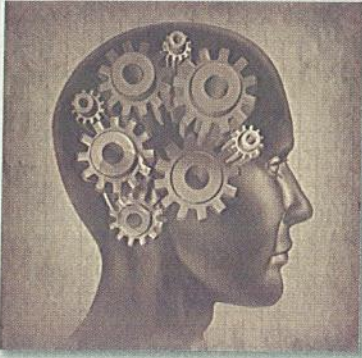
bırakmaktansa,
sevmemeye rağmen

-İşlerimi hafta sonuna bırakmaktansa şimdi yaparım, daha iyi.
-Aksiyon filmlerini sevmemeye rağmen bu filmi beğenmedim.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- 1 Arkadaşınız Türkçeyi hiç bilmiyor ve öğrenmek istiyor. Türkçe nasıl bir dil? Bunu merak ediyor. Örnekler vererek arkadaşımıza anlatalım.

OKUMA

TÜRKÇE FARKLI BİR DİL

Orta Doğu Teknik Üniversitesi diller üzerine bir araştırma yaptı. Bu araştırmaya göre, insan beyni Türkçe cümleleri anlamak için diğer dillerin aksine iki kez işlem yapıyor. İnsanlar, dillerini kullanırken beynin birçok bölümünde karmaşık işlemler gerçekleşiyor. Bilim adamları artık bazı teknikler sayesinde insanların beyindeki dil işlemlerini tanımlıyor.

Günümüzde bilim adamları beyin dilbilim çalışmalarına önem veriyor. Geçen yıl ODTÜ beyin dilbilim çalışmaları için bir laboratuvar kurdu. Bu laboratuvarda bilim adamları insanların dili öğrenme ve kullanma süreçlerini açıklamaya çalışıyor.

Bu çalışmalara göre Türkçe konuşma ve dinleme sırasında insan beyni diğer dillerden farklı olarak daha fazla işlem yapıyor. Bu fazla işlemler İngilizce ve Almancada yok. Bunun sebebi Türkçenin gramer yapısı. Türkçede fiillerin cümlenin sonunda yer alması ve Türkçenin sondan eklemeli bir dil olması nedeniyle, kişi cümleyi anlamak için onu baştan sona kadar aklında tutuyor. Fiili okuduktan sonra cümleyi beyinde tekrar ediyor. İngilizcede bu durum yok. Bu durum Türkçe ve diğer Avrupa dilleri arasında bir fark yaratıyor.

- 2 Metindeki kelimeleri eş / yakın anlamlılarıyla eşleştirelim.

1. bazı	a. eylem
2. aksine	b. aktivite
3. işlem	c. dilbilgisi
4. gramer	ç. tersine
5. fiil	d. kimi

- 3 Metinde aşağıdaki bilgilerden hangileri var? İşaretleyelim.

1. Araştırmaların yeri	( )
2. Türkçenin diğer dillerden farkı	( )
3. Türkçeyi öğrenme hızı	( )
4. Araştırmanın aşamaları	( )
5. Araştırmanın sonuçları	( )
6. Araştırmanın süresi	( )
7. Araştırmanın önemi	( )

YA SİZ?

Türkçe öğrenirken zorluklarla karşılaştınız mı? En çok nerelerde, hangi konularda zorlandınız?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + mAktAnsA

Bu zarf-fiil, ana cümledeki işin yan cümledeki işe tercih edildiğini anlatır.

This adverbial suffix is used when the action described by the main verb is preferred to the action described by the action described in a subordinate clause. "Would rather + bare infinitive ... than ..." in English may be considered as the equivalent of this adverbial suffix. (e. g. Bu sıcakta Antalya'ya gitmektense evde kalmayı tercih ederim. → I would rather stay at home than go to Antalya in such a hot weather.)

Örnek:

Vapur iskelesine tramvayla gitmektense yürüyelim, mesafe kısa.
E-posta göndermektense gidip konuşacağız. Böylesi çok daha iyi.
Kilo vermek için hiçbir şey yememektense spor yaparım.
Onunla çalışmaktansa ölürüm daha iyi.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bütün günümü evi temizleyerek geçir..... arkadaşlarımla dışarıda buluşurum.
2. Kahvaltıda çay iç..... kahve içmeyi tercih ederim.
3. Doğum gününü büyük bir partiyle dışarıda kutla..... evde kutla bence.
4. Her gün bütün gazeteleri al..... haberleri internetten takip etmeli.
5. Bu akşam konsere git..... güzel bir restoranda sakın bir yemek yiyelim mi?

fiil + mA + (iyelik)+ (y)A rağmen

Bu zarf fiil, yan cümle ile ana cümle arasında bir karşıtlığa işaret eder.

This adverbial form describes a contrast between the main clause and the subordinate clause. Conjunctions such as "although" may be regarded as the closest English equivalents of this form in Turkish. (e. g. Dün hasta olmama rağmen okula gittim. → Although I was ill, I went to school yesterday.)

Örnek:

Havanın kötü olmasına rağmen gezimiz iptal olmadı.
Spor yapmamasına rağmen oldukça sağlıklı görünüyor.

5 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bütün bildiklerimi anlat..... hâlâ bana inanmıyorlar.
2. Üç haftadır e-posta gönder..... hâlâ bir cevap alamadık.
3. Bütün evi ara..... kayıp anahtarı bulamadılar.
4. Herhangi bir istekte bulun..... bana bir kutu kitap göndermişler.
5. Defalarca hatırlat..... yine camı açık bırakmışsın!
6. Kadir çok çalış..... sınavı geçemedi.
7. Çok iyi ingilizce konuş..... her şeyi anlayabiliyorum.
8. Onu saatlerce bekle..... gelmedi.
9. Defalarca ilan ver..... işe kimse başvurmadı.
10. Gözlük tak..... iyi göremiyorum.

DİNLEME

EĞİTİM HABERLERİ

6 Metni dinleyelim. Kısa haberlerdeki boşlukları dolduralım, haberlerle başlık önerilerini eşleştirelim.

- a. Ders Dinlemek Hiç Bu Kadar Yorucu Olmamıştı
b. Ne Zaman Başladı Ne Zaman Bitti?
c. Aramak ama nerede?
ç. Hatırlamanın Kolay Yolu
d. Başarı ve Para İlişkisi

1. ....
İngiltere'deki bir ortaokulda, ders sürelerini 8 dakikaya indirdiler. Okul yöneticileri, "Beynin bilgileri hafızaya ..... için kısa süreli ve aralıklarla eğitim vermek ..... Öğrencilerimizin 40-50 dakika boyunca sınıfta ..... kısa ve sık dersler planladık. Okulda günde 30 ders yapıyoruz." dedi.

2. ....

İngiliz bilim insanlarına göre hafızayı güçlendirmek için gözler çok önemli. Günde yarım dakika gözleri sağa sola ..... beynin iki tarafını ..... ve hafızayı %10 güçlendiriyor. Dr. Andrew Parker, "Sınavda önemli bir bilgiyi ..... bu hareketi deneyebilirsiniz." dedi.

3. ....

ABD'de bir lise, öğrencilerinin ders ..... ilginç bir yöntem uyguluyor: Dersten sonra kursa katılan öğrencilere saatte 8 dolar ödüyor. Okul yönetimi, "Öğren ve Kazan" adlı okul sonrası eğitim programındaki ..... öğrencilere ikramiye de veriyor. 15 haftalık programın amacı, öğrencilere para ödemenin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisini görmek. Okul müdürü "Öğrencilerimizin performansını artırmak için her yolu ..... sonuç alamadık. Bu yöntemden umutluyuz." dedi.

4. ....

Google faydalı mı? Bilim insanları şüpheli. İngiliz Brighton Üniversitesi'nden Tara Brabazon, "Bilgiye Google arama motoruyla ..... tıpkı ayaküstü yemek yemek gibi." diyor. Medya uzmanı Brabazon'a göre, öğrenciler bilgiyi, kaynağını bilmeden ve üzerinde ..... kullanıyorlar. Bu da onların beyin faaliyetlerini ve düşünme kapasitelerini zayıflatıyor. Brabazon, kendi öğrencilerine okuldaki ilk yıllarında Google ve Wikipedia'yı ..... kitaplara, makalelere ulaşmalarını öneriyor.

5. ....

Almanya'nın Neumark şehrinde bir ilkokulun spor ..... öğrenciler ayakta daha iyi öğreniyorlar. Öğretmenin bu araştırmasından sonra okulda ayakta eğitim yapılıyor. Sınıfta öğretmen de ayakta duruyor. Şu an sadece deneme aşamasında ..... proje iyi sonuçlar veriyor. Bu projenin bütün eyaletlerde uygulanması planlanıyor.

YAZMA

7 "Çocuklar öğütten daha çok, iyi örneğe ihtiyaç duyarlar." Bu fikre katılıyor musunuz? Nedenleriyle yazalım.

KONUŞMA

8 Kendi dilimizle Türkçeyi karşılaştıralım. Bu iki dil hangi yönleriyle farklı, hangi yönleriyle benziyor?

- cümle yapısı
- konuşma / telaffuz
- iletişim biçimi

zorluklara rağmen, sevmesen bile

-Bütün zorluklara rağmen eğitimi tamamladı.

-Sebzeleri sevmesen bile yemelisin.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Ülkenizde insanlar bu işleri genellikle kaç yaşlarında yaparlar?

- okula başlamak
- üniversiteye gitmek
- işe başlamak
- evlenmek
- çocuk sahibi olmak
- emekli olmak

2 Sizce bu işler kaç yaşlarında yapılmalı?

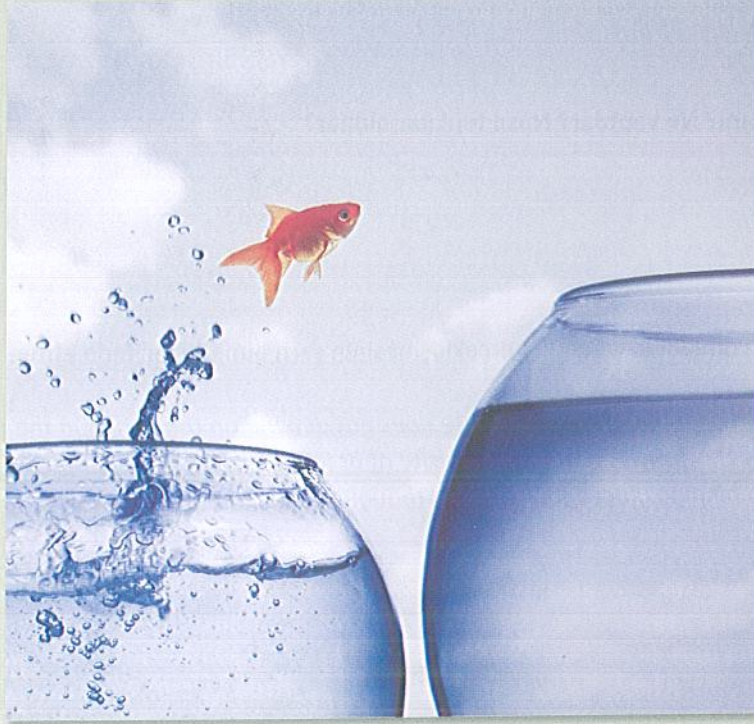
OKUMA

VAZGEÇMEK İÇİN ÇOK ERKEN

Bugün her şeye yeniden başlayın. Bugünkü planlarınız geleceğiniz için önemli. Geçmişteki hatalarınızı düzeltebilirsiniz. **Bunu** bilmek size güç kazandıracaktır.

Her kötü olayın içinde içinde mutlaka iyi bir mesaj vardır. Örneğin "Bugüne kadar hiçbir işte neden başarılı olamadım?" diye düşünüyorsanız kendinize şu soruları sorun: Ben bu iş yerlerinde neler öğrendim? Bundan sonra ne yapmam gerekir? Kendimi geliştirmek için neler yapmalıyım? Acaba bu işler benim için gerçekten de doğru işler miydi? Eğer kötü ilişkiler yaşadıysanız kendinize şu soruları sorun: Ben **bunlardan** işe yarar ne öğrendim? Her kötü anıdan ders olarak geleceğe daha güçlü bakabilirsiniz. Bugün başarılı ve mutlu insanların sırrı budur. **Onlar** yapabildiyse siz de yapabilirsiniz.

Başlamak için geç değil, vazgeçmek için çok erken. Bunu fark ederseniz her şey daha kolay yapacaksınız. 28 yaşında birisi üniversite okumak ya da yeni bir işe başlamak için çok geç diye düşünürken, bugün başka

birisi 40 yaşında üniversiteye başlıyor. Bugün 40 yaşında birisi evlenmek için çok geç diye düşünürken, başka birisinin bugün 50 yaşında çocuğu oluyor. 30 yaşında birisi için zayıflamak imkânsızken, bugün 45 yaşında birisi 40 kilo veriyor. Bu örnekler bitmez. Bu insanların aralarındaki fark nedir? Tek fark hayata bakış açılarıdır. Bazı insanlar "Artık çok geç. Ben yapamam." diye düşünürken, bazıları "Başka neler yapabilirim?" diye hayal eder.

Siz de "Bugün neler yapabilirim?" diye güne başlayabilirsiniz. Şimdi aynaya bakın ve gülümseyin hayata, gülümseyin kendinize. Sevgi ve sağlıkla ilerleyin.

موسسه زبان دهخدا
dekhodaedu.com

3 Metinde koyu yazılmış zamirler hangi isim ya da isimlere işaret ediyor? Yazalım.

bunlardan: .....
onlar: .....
bunu: .....

4 Aşağıdaki boşluklara uygun kelimeleri yerleştiririm.

dikiş tuttur- bakış açısı anı işe yarar

1. Okul yıllarımdan çok güzel ..... var.
2. Burada ..... başka bir şehre yerleşti.
3. Aynı şekilde düşünmüyoruz. Seninle ..... çok farklı.
4. Ben de ..... bir şeyler yapmak istiyorum ama nereden başlamalıyım, bilmiyorum.

5 Aşağıdaki cümleleri metne göre tamamlayalım.

1. Her kötü olayın içinde .....
.....
2. Başarılı ve mutlu insanların sırrı .....
.....
3. İnsanlar arasındaki tek fark .....
.....

YA SİZ?

İleri bir yaşta eğitim almaya başlayan tanıdıklarınız var mı? Ne yaptılar? Nasıl tepkiler aldılar?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + sA + (kişi eki) bile / dA

Bu zarf-fiiller yan cümledeki fiilin gerçekleşmesinin, ana cümledeki yargının gerçekleşmesinin şartı olmadığını ifade etmeye yarar.

This adverbial form is used for describing cases where the action in the main clause does not depend on the action in the subordinate clause. It implies that the action followed by this form is not a prerequisite of or influential over the action indicated by the main verb. (e. g. Yarın yağmur yağsa da pikniğe gideceğiz. → Even though it rains tomorrow, we will still have a picnic.)

Örnek:

- Sen gelmesen bile biz gideceğiz.
Annem kabul etmese de ben o konsere gideceğim.
Hemen hazırlanıp çıksak bile filme yetişemeyiz.
Artık istesekde gençlik günlerimize dönemeyiz.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bütün gece çalış..... bu işleri bitiremezsin.
2. Ödevlerin hepsini bitir..... en azından başlayalım.
3. Tiyatroya git..... salona giremeyiz çünkü oyun başlamak üzere.
4. Tadını beğen..... bu ilacı içmek zorundasın.
5. Diyet yap..... zayıflayamıyorlar.

isim + (y)A rağmen

Bu zarf-fiil, cümlede karşıtlık ilgisi kurar.

This adverbial form establishes a contradiction between the main clause and the subordinate clause in terms of meaning. Conjunctions such as "despite" and "in spite of" may be considered as the closest English equivalents of this adverbial form. (e. g. Tüm çabalarım rağmen onu ikna edemedim. → Despite all of my efforts, I wasn't able to convince him.)

Örnek:

Fırtınaya rağmen gemi yola çıktı.

Trafiğe rağmen zamanında havaalanına ulaştık.

Bütün hatalarına rağmen onu affedeceğim.

Kalabalığına rağmen İstanbul'u seviyorum.

7 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Arkadaşlarının bütün ısrarları..... Sedat, Ahmet'i affetmedi.
2. Sıkıntı ve zorluklar..... vazgeçmemeliyiz.
3. Hastayı bütün çabalar..... kurtaramadık.
4. Engel olmaya çalıştın ama sen..... hedefimize ulaştık.
5. Her şey..... seni hâlâ seviyorum.
6. Yoksulluk..... çocuklarımızı yetiştirdik, okuttuk.

DİNLEME

OKUMANIN YAŞI YOK

8 **12** Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazalım.

1. Kadınlar çeşitli nedenlerle üniversite de okumuyor. ( )
2. Emine Hanım 32 yaşında. ( )
3. Emine Hanım 5 yıl içinde 3 çocuk doğurdu. ( )
4. Emine Hanım'ın eşinin ekonomik durumu iyiydi. ( )
5. Emine Hanım eşiyle mutlu değildi. ( )
6. Emine Hanım lise mezunu olmaktan memnun değildi. ( )
7. Emine Hanım'ın sınava girmesini oğlu istedi. ( )
8. Emine Hanım'ın sınavı kazanmasına çocukları sevindi. ( )
9. Üniversitedeki tüm öğrenciler Emine Hanım'ı destekledi. ( )
10. Artık ev işlerini Emine Hanım yapmıyor çünkü okula gidiyor. ( )

YAZMA

9 Dinleme metnindeki Emine Hanım'a bir mektup yazalım. Onun hikâyesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Ona neler söylemek istersiniz?

KONUŞMA

10 İkili gruplar oluşturalım ve arkadaşımızla üzüntülerimiz hakkında konuşalım. Daha sonra rolleri değiştirelim.

I. Rol: Geçmişte bir şeyler yapmak istediniz ama yapamadınız. Şimdi arkadaşınıza anlatırken şöyle cümleler kullanın:

- Doktor olmayı çok istememe rağmen olamadım.
- Şimdiki işimi yapmaktansa hiç çalışmam daha iyi.
- Zorluklar yüzünden hayallerimi gerçekleştiremedim.
- Doktor olmak için artık çok geç.

II. Rol: Arkadaşınız üzüntülerini anlatıyor. Onu teselli ederken şöyle cümleler kullanın:

- Şimdiki işin de en az doktorluk kadar önemli ve güzel.
- İşsiz kalmaktansa yararlı bir şeylerle uğraşmak istemez misin?
- Tüm zorluklara rağmen hayallerini gerçekleştirmek için çalışmalısın.
- Hiçbir şey için geç değildir.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

TÜRKİYE'DEKİ YABANCI OKULLAR

Alman Lisesi: 1868'de İsviçre ve Alman okulu olarak kuruldu. Bu lise, fen ve matematik ağırlıklı eğitim veriyor. Öğrenciler Alman kültürü ve disipliniyle yetişip üç diploma birden alıyorlar. Biri dil, biri lise, biri de Almanya'da geçerli Abitur diploması.

Galatasaray Lisesi: Bu okulun eski adı Mekteb-i Sultani. Bu okul Fransız ekolü ile öğrenci yetiştiriyor. Galatasaray Lisesi'nin mezunları birbirlerine çok bağlı. Türkiye'de başka hiçbir okul siyasetten edebiyata, sanattan medyaya, eğlence dünyasına bu kadar çok ünlü yetiştirmedir. O kapıdan Fikret Mualla, Ahmet Haşim, Tefik Fikret, Çetin Altan, Tahsin Yücel, Haldun Dormen, Mehmet Ali Birand, Barış Manço, Okan Bayülgen gibi pek çok ünlü geçti.

İstanbul Robert Lisesi: Bu okul Arnavutköy sahilinde bulunuyor. Puanının yüksekliği sebebiyle Türkiye'de girmesi en zor liselerden biri. Okul 1863'te Osmanlı topraklarında Amerikan tarzı eğitim vermek üzere kuruldu. Okul yaşamının her alanında özgürlük var. Öğrenciler daha üniversiteye gelmeden derslerini seçme şansına sahip oluyorlar.

Saint Benoit: Okul 1873 yılında kurulmuş. Birinci Dünya Savaşı sırasında bir süre kapalı kalmış. 1919'da 594 öğrenciyle eğitime yeniden başlamış. 1987'ye kadar kız ve erkek öğrenciler tamamen ayrı eğitim görmüşler ama şimdi hepsi aynı çatı altında. Artık kültür ve sanat merkezi olan Karaköy'e dünyanın dört bir yanından öğretmenler geliyor ve Fransızca, İngilizce eğitim veriyorlar.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Hangi okulda öğretmenler ve yönetim daha otoriter olabilir?
2. Hangi okul bir ara öğrenci kabul etmedi?
3. Hangi okulun mezunları birbirine çok düşkün?
4. Hangi okula herkes kolay kolay giremiyor?
5. Hangi okul iki dille eğitim veriyor?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki tekerlemeleri önce yavaş sonra hızlı söylemeye çalışalım.

1. Bu yağurdu mayalamalı da mı saklamalı, mayalamamalı da mı saklamalı?
2. Şemsi Paşa Pasajında sesi büzüşesiceler!
3. O pikap, bu pikap, şu pikap.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle dolduralım.

1. Bir saat sonra devam et..... toplantıya ara veriyoruz.
2. Taksi gel..... Hâlâ hazırlanmadın mı?
3. Kaliteli bir ürün satın al..... ünlü mağazaları tercih ederim.
4. Seni duyabil..... daha yüksek sesle konuşmalısın.
5. Depodaki malzemeler bit..... Yenileri için sipariş vermeliyiz.
6. Gelecek haftaki programımızda görüş....., hoşça kalın.
7. Türkçe roman okuyabil..... orta Türkçeyi bitirmeniz lazım.

2. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. İş hayatında başarılı olmak için .....
2. Sabahları erken kalkabilmek için .....
3. Hedeflerine ulaşabilmen için .....
4. Lezzetli yemekler yapabilmek için .....
5. Doğru mesleği seçebilmek için .....
6. .... kararlı olmak gerekir.
7. .... hemen televizyonu aç!
8. .... doktor kontrollerini ihmal etmemen gerek.
9. .... önceden plan yapalım.
10. .... bazı formlar doldurmalısınız.

3. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Seninle evlenmektense .....
2. Yemekle birlikte kola içmektense .....
3. Bu akşam evde film izlemektense .....
4. Gitar kursuna gitmektense .....
5. .... bütün gece evde oturmayı tercih ederim.
6. .... Aslı ve Emre'yi arayıp onlarla buluşalım mı?
7. .... tavuklu bir salata yiyeyim ben.
8. .... bir boğaz turu yapmak istemez misiniz?

4. Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle dolduralım.

1. Akşam trafiği..... konser salonuna zamanında ulaştım.
2. O çok inatçı. Günlerce ısrar et..... sana olayı anlatmaz.
3. Bütün isteklerini yap..... onu mutlu edemezsin.
4. Bu kadar dil dök..... bizimle tatile gelmedi.
5. Tam saatinde gel..... seni göremedim.
6. Yağmur yağ..... pikniğe gideceğiz.
7. Yağmur yağ..... pikniğe gidiyorlar.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz. 1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Haber özeti gibi metinlere bakarak kimin, neyi, nerede yapmış olduğuna ilişkin bilgileri bulabilirim.	1	2	3	4	5
2. Başkalarının fikirlerini yorumlayabilirim.	1	2	3	4	5
3. İlgi alanıma giren konulara ilişkin kısa tartışmalara katılabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

anadili   yorucu
analiz   zekâ
bağlılık   zihin
belirgin
çağ
çizelge
dağcılık
denge
gerçekçi
harita
işlem
işlev
jest
kazanç
koordinasyon
mekanizma
mesafe
mimik
monte
ölçüt
platform
siyaset
somut
soyut
strateji
süngerli
tablo
tekerleme
telaffuz
ustalık
uyumlu
uzay
üretken
varlık
veri
verimli
yaklaşım
yokuş

FİİLLER

algılamak
kaynaklanmak
köreltmek
saptamak
sönmek
tespit etmek
yorumlamak

KALIP İFADELER

ağırlık vermek
hatır sormak
istekte bulunmak
mantık yürütmek

ÜNİTE 5

BECERİLER

- Hayalleri, deneyimleri anlatma
- Kişisel görüşleri belirtme

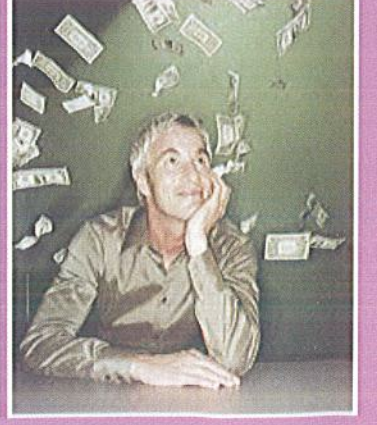
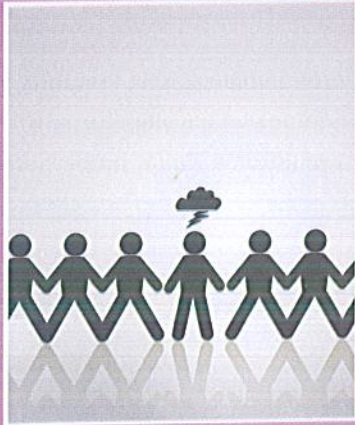
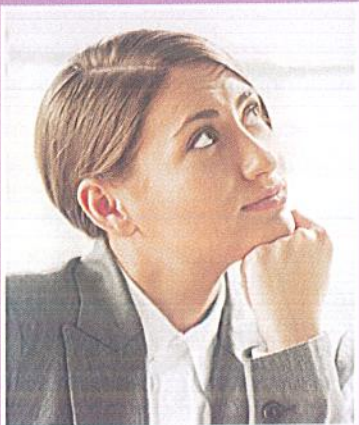
DİL BİLGİSİ

- Dilek-şart kipi
- Dilek kipinin hikâyesi
- Dilek-şart kipinin birleşik kullanımları

KELİMELER

- Hayaller
- Pişmanlıklar
- Şans
- Batıl inançlar

HAYALLERİMİZ

ÜNİTE 5

HAYALLERİMİZ

A. İNSAN HAYALLERİ İLE YAŞAR

gitsem, yağmasa, aramasam mı,
yapsak mı

- Keşke tatile gitsem.
- Keşke hiç yağmur yağmasa.
- Bugün Ali'yi aramasam mı?
- Bugün piknik yapsak mı?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki cümlelere bakalım. Cümlelere uygun öneriler bulalım.

- Bu hafta sonu dışarı çıkmak istiyorum.
- Bu akşam evde oturmak istemiyorum.
- Bir kitap yazmayı çok istiyorum.
- Çok çalışmaktan bıktım.
- Çok kilo aldım.
- Şu anda hiç param yok.
- Kendimi iyi hissetmiyorum.
- İyi bir yönetmen olmak istiyorum.
- Sınav puanlarımı yükseltmem lazım.
- Hiç zamanım yok.

OKUMA

“KEŞKE” OYNAYALIM MI?

Bu sabah yine yatıyorum ve hayal kuruyorum. Evet, ben bunu genellikle sabah saatlerinde yapıyorum. Çünkü beynim bu saatlerde çok iyi çalışıyor. Hep bu sabahları oluyor. Çok eğlenceli bir oyunla güne başlıyorum

Oyunun adı “Keşke”...

Keşke şimdi birileri kocaman bir bardak portakal suyu ile kahvaltımı getirse... Tepside bir gül olsa...

Ya da keşke; şu an evimin içerisinden güzel bir müzik sesi gelse ve ben de gülümseyerek gözlerimi açsam. Birileri bana bu sürprizi yapsa.

Ya da keşke; şimdi bir vapurda olsam. Gözlerimde tebessüm ile martılara simit atsam.

Keşke kapı çalsa, o gelse...

Keşke telefon çalsa, o arasa...

Keşke internete girse, ve bana e-posta yollasa...

Keşke ben daha genç olsam, on yedi yaşında mesela...

Keşke daha da geçmişe gitsem, bir parkta, bir salıncakta çocuk olsam...

Keşke annem gelse ve bana süt ısıtsa.

Sihirli bir el evimi temizlese keşke...

Bu “keşke”ler herkeste türlü türldür. İnsanlar ilk önce hayallerden yola çıkarlar, sonunda kendilerini bambaşka yerlerde bulurlar. Bir kaç dakika veya daha fazla... Ama güzeldir “keşke” demek ve hayaller kurmak.

Keşke bir kuşun sırtına binsem, nereye gitmek istesem beni oraya götürse. Onlar bir bir benim başımda uçsalar.

Şimdi kalksam, gitsem ona, “ Aç kollarını!” desem.

Hayır, hayır. Diyemem. Bu sadece bir hayal.

Bu yazımın altına, yorumlar kısmına herkes keşkesini yazsa...

Yazı büyüse, keşkeler çoğalsa, çocuklar gibi oynasak mesela...

Ne dersiniz sizinle “keşke” oynayalım mı?

2 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Yazar'ın sabah hayal kurmasının nedeni sabahları çok sevmesidir. ( )
2. Yazar birçok şeyi özlüyor. ( )
3. Yazar'a göre herkesin hayalleri farklıdır. ( )
4. Yazar kendi yaşından memnun. ( )

3 Aşağıdaki bilgilerin hangisi metinde bulunmaktadır? İşaretleyelim.

1. Yazarın oyunu ( )
2. Yazarın annesine olan özlemi ( )
3. Hayallerin güzelliği ( )
4. Yazarın yaşlılık hayalleri ( )

YA SİZ?

Siz şimdi ne yapmak istersiniz? Kendi "keşke" mizi yazalım.

DİL BİLGİSİ

Dilek Kipi (Wish Clause)

Bu kip, bir işin olması ya da yapılması dileğini aktarır. Yaygın olarak "keşke" kelimesi ile beraber kullanılır. Dilek kipi ile kurulan cümleler dileğin gerçekleşmesine bağlı olarak devamında gelen cümleler ile birlikte kullanıldığında şart kipi anlamı taşır. Bu formun soru şekli kişinin istediği veya istemediği bir şey hakkında karşısındakinin fikrini almak için kullanılır.

Dilek kipi is a modal auxiliary describing actions that are wished or desired to be done. It is often accompanied by "keşke". Clauses involving dilek kipi are usually followed by a subordinate clause describing the outcome of the wish or desire mentioned in the main clause. The question form of dilek kipi is often used for questioning the opinion of someone about a specific context. The closest English equivalent of dilek kipi can be "the first conditional" in the sense that they are both based on assumptions or suppositions and their possible outcomes. (e. g. Keşke yarın okul tatil olsa. → I wish the school was off tomorrow.)

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	gitsem	gitmesem	gitsem mi	gitmesem mi
Sen	gitsen	gitmesen	gitsen mi	gitmesen mi
O	gitse	gitmese	gitse mi	gitmese mi
Biz	gitsek	gitmesek	gitsek mi	gitmesek mi
Siz	gitseniz	gitmeseniz	gitseniz mi	gitmeseniz mi
Onlar	gitse(ler)	gitmese(ler)	gitse(ler) mi	gitmese(ler) mi

Örnek:

Keşke şimdi evde yatıp dinlensem.

Yarın hava güzel olsa da pikniğe gitsek.

Kendimi çok hâlsiz hissediyorum. Yarın işe gitmesem mi?

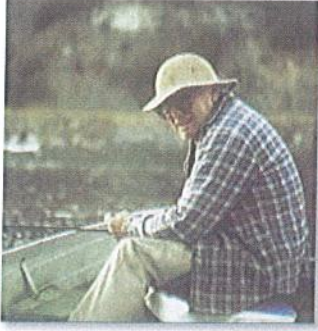
Senin yerinde olsam, ona her şeyi söylerim.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Keşke iş yerim evime yakın ol..... .
2. Keşke patronumdan izin al..... da bir hafta tatil yap..... .
3. Keşke hep ye..... ama şişmanla..... .
4. Keşke çok zengin ol..... da dünya turuna çık..... .
5. Bu akşam annemleri ziyaret et.....?
6. Bu etek çok güzel ama biraz pahalı. Sence al....., al.....?
7. Keşke hiç büyü..... hep çocuk kal..... .
8. Çok kararsızım. Acaba o iş teklifini kabul et.....?
9. Şimdi tatilde ol..... ve geç saatlere kadar uyu..... .
10. Keşke hayat daha kolay ol..... .

5 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

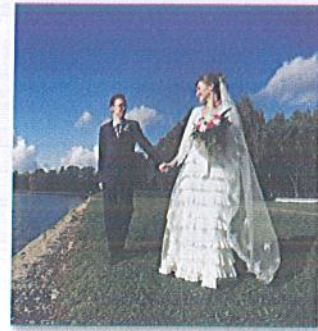
Keşke kısa zamanda emekli ol..... . Eşimle bir sahil kasabasına yerleş..... . Küçük bir tekne al..... . Her gün balığa çık..... . Emekliliğin tadını çıkar..... .

Keşke hemen büyü..... . Ehliyet al..... ve araba kullanabil..... . Babam bana son model bir araba al..... . Arkadaşlarımı alıp arabayla sokaklara çık..... ve dolaş..... .

Keşke çok param olsa da dünyayı gez..... . Ailemi de alıp tekneyle dünya turuna çık..... . Onlarla beraber farklı farklı ülkelere git..... . Yeni insanlarla tanış..... .

Keşke nişanlımla bir an önce evlen..... . Çok güzel bir düğünüm ol..... . Düğünümde bembeyaz bir gelinlik giy..... . Onunla ömür boyu beraber yaşa..... . Çok güzel ve sağlıklı çocuklarımız ol..... .

DİNLEME

KEŞKE

6 13 Metni dinleyelim. Boşlukları dolduralım.

1. Keşke bir bulaşık makinemiz .....
2. Keşke o gün .....
3. Keşke ..... ama çok işim var.
4. Maaşlarımızı ..... da güzel bir .....
5. Orada göl kenarında ..... çok rahatlarsın.
6. Keşke sen de bizimle .....

7 Aşağıdaki dilekler hangi diyaloglarda geçiyor? Diyalog numaralarını yazalım.

1. Alışveriş yapmak istiyorlar. ( )
2. Arkadaşının maça gelmesini istiyor. ( )
3. Eve bulaşık makinesi almak istiyor. ( )
4. Yemeğe çıkmak istiyor ama çok işi var. ( )
5. Evde dinlenip uyumak istiyor. ( )

YAZMA

8 Hayatınızdan memnun musunuz? Ne tür hayalleriniz var? Aşağıdaki konulardan bahsederek bir kompozisyon yazalım.

- aile
- iş
- para
- evlilik

KONUŞMA

9 Aşağıdaki durumlar olsa hayatımız nasıl değişir? Neler yaparız? Konuşalım.

Örnek:

On kardeşiniz olsa → On kardeşim olsa arkadaşta ihtiyacım kalmaz.

- Geleceği görseniz
- Beş yabancı dil bilseniz
- Görünmez olsanız
- Hayvanlarla konuşabilseniz
- On çocuğunuz olsa
- Dört kollu olsanız
- Ünlü bir aktör / aktris olsan
- Ülkenin başkanı olsan
- Hafızanı tamamen kaybetse

ÜNİTE 5

HAYALLERİMİZ

B. SON PİŞMANLIK FAYDA ETMEZ

gelseydim, geç kalmasaydın, katılsa mıydık, kabul etmese miydim

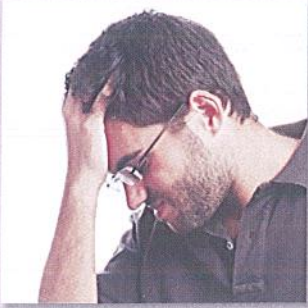
-Keşke dün seninle okula gelseydim.
-Keşke bugün işe geç kalmasaydın. Patron çok kızdı.
-Biz de dünkü toplantıya katılsa mıydık?
-Çok erken karar verdim. Onun teklifini kabul etmese miydim?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki cümlelerin hangilerine katılıyorsunuz, hangilerine katılmıyorsunuz? İşaretleyelim. Arkadaşlarımıza nedenlerini söyleyerek açıklayalım.

Keşke bazı kişileri hayatımdan tamamen çıkarsaydım. ( ) Keşke bu kadar stresli olmasam. ( )
Keşke daha çok zamanım olsa. ( ) Keşke başka bir işte çalışsaydım. ( )
Keşke başka bir yerde yaşasaydım. ( ) Keşke sigarayı bıraksam. ( )

OKUMA

PİŞMANLIKLARINIZDAN KURTULUN

Hepimiz çok stresliyiz. Bu yüzden hiç birimiz mutlu değiliz. Kafamızdaki düşünceler yüzünden, bırakın gülmeyi, gülümseyemiyoruz bile!

Bu hafta, olaylara farklı bir açıdan bakalım ve geçmişimiz hakkında düşünelim. Yani bu haftayı vicdan muhasebesi yapmaya ayıralım. Özetle; bu hafta bu köşede olağanüstü detoks (geçmişin zararlı toksinlerinden kurtulma günü) ilan ediyorum!

Bu hafta stresten kurtulmak için Hint felsefesinin dört altın kuralını deneyelim diyorum...

İşte o 4 altın kural:

1. Kural: "Hayatımızdaki kişiler, doğru kişilerdir. Bunun anlamı şudur, hayatımızda kimse ile tesadüfen karşılaşmıyoruz. Etrafımızdaki herkesin hayatımızda bulunma nedeni vardır; ya bizi bir yere götürürler ya da bize bir şey öğretirler.

Etrafımızdaki kişileri düşünelim... Neden hayatımızdalar?

Hepimiz hayatımızda, mutlaka bazı insanları tanıyıp pişman olmuşuzdur. Onlar bizi üzer, öfkeliendirir, yine de bazen onları özleriz...

Her şeye rağmen şükretmeliyiz. Niye mi? Çünkü hayattan birçok şeyi onlar sayesinde öğreniriz. Bazen de sayelerinde hedeflerimizi ve planlarımızı değiştiririz... Hani bir söz vardır: Kötü komşu, insanı mal sahibi yapar.

2. Kural: Ne yaşadysak o artık bitti. Bundan sonra onu değiştirmemize imkân yok. "Daha çok çalışsaydım başarılıydım.", "Keşke oraya gitmeseydim." gibi bir cümleler anlamsızdır. Çünkü o artık bitti ve biz geçmişi geri getiremeyiz. Gereksiz yere pişmanlıklarla, "keşke"lerle ve "acaba"larla kendimizi üzmemeliyiz. Geçmişteki kötü olayların içimizi kemirmesine izin vermemeliyiz. Yani dünümüz için bugünümüzü feda etmemeliyiz.

3. Kural: Her şeyin başlama zamanı, doğru andır. Her şey doğru anda başlar, ne erken ne de geç. Hayatımızda yeni bir şeyler olmasına hazırsak, o da başlamaya hazırdır.

Anahtar kelimelerimiz: Sabır, doğru zaman ve inanmak...

4. Kural: Bir şey bittiyse bitmiştir. Bu kadar basittir. Hayatımızda bir şey sona ererse, bu bizim yeni bir şeye başlamamızı sağlar. Bu yüzden serbest bırakmak, gitmesine izin vermek ve geleceğe doğru bakmak daha iyidir.

Bu tam da bizdeki "Allah bir kapıyı kapatırsa, ötekini açar." durumudur.

Bazı durumları kabul etmek öyle kolay olmayabilir; ama yine de insan buna odaklanmalı, sürekli geçmişi düşünerek kendini üzmemelidir. Zor olsa da yapmalı bunu!

Her neyse, şimdi geçmişe "Hoşça kal!" yarınlar "Merhaba!" deme zamanı!

2 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Yazara göre insanlar stresten dolayı çok mutsuz. ( )
2. Yazara göre hayatımızdaki gereksiz kişileri hayatımızdan çıkarmalıyız. ( )
3. Yazara göre hayatımızda "keşke" sözünü kullanmamalıyız. ( )
4. Hayatımızdaki bitişler yeni şeylerin başlamasını sağlar. ( )
5. İnsanlar geçmişteki kötü olayları unutmamalıdır. ( )

3 Metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını eş anlamları ile eşleştirelim.

1. içini kemirmek	a. gözden çıkarmak
2. vicdan muhasebesi	b. konsantre olmak
3. feda etmek	c. huzursuz etmek
4. odaklanmak	ç. iç hesaplaşma

YA SİZ?

Sizce Hint felsefesinin hangi kuralını hayatınızda uygulamanız gerek? Neden?

DİL BİLGİSİ

Dilek Kipinin Hikâyesi (The Past form of Subjunctive Mood)

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	gitseydim	gitmeseydim	gitse miydim	gitmese miydim
Sen	gitseydin	gitmeseydin	gitse miydin	gitmese miydin
O	gitseydi	gitmeseydi	gitse miydi	gitmese miydi
Biz	gitseydik	gitmeseydik	gitse miydik	gitmese miydik
Siz	gitseydiniz	gitmeseydiniz	gitse miydiniz	gitmese miydiniz
Onlar	gitseydi(ler)	gitmeseydi(ler)	gitse miydi(ler)	gitmese miydi(ler)

Dilek kipinin hikâyesi, geçmişte kalan ve artık gerçekleşmesi mümkün olmayan bir durumun tam aksi yönde olan dileği veya bu durumdan dolayı olan pişmanlığı belirtmek için kullanılır.

"Dilek Kipinin Hikayesi" usually describes the regret for something that has already happened in the past and cannot be reversed now. When used in the third conditional form, "I wish" phrase in English can be the closest equivalent of "Dilek Kipinin Hikayesi" in the sense that they both refer to actions that has been done or not done in the past but now wished to be reversed or done in the opposite way. (e. g. Keşke ona "yalancı" demeseydim. → I wish I hadn't called her a liar. (I did it and it was not good)).

Örnek:

Keşke sınava daha çok çalışsaydım. Çok kötü bir puan aldım. (Çok çalışmadım ve pişmanım.)

Keşke o kadar çok yemek yemeseydim. Şimdi hastayım. (Fazla yemek yedim ve pişmanım.)

Keşke onu hiç tanımasaydım. (Onu tanıdım ve pişmanım.)

Keşke daha çok param olsaydı. (Çok param olmasını istiyorum ama çok param yok.)

Keşke yarın tatil olsaydı. (Yarın tatil olmasını istiyorum ama tatil değil.)

Dilek kipinin hikâyesindeki soru cümleleri, konuşanın yaptığı veya yapmadığı bir şeyin iyi olup olmadığını öğrenmek için karşısındakinin görüşünü almak amacıyla kullanılır.

Questions implementing "Dilek Kipinin Hikâyesi" are used for asking for the opinion of someone about something that the speaker has done or not done in the past. (e. g. Sence onu aramasa mıydım? → Do you think I shouldn't have called her?)

Örnek:

Bugün Demet'in doğum günü. Onu arasa mıydım? (Onu henüz aramadım. Sence iyi mi, kötü mü yaptım?)

Sence saçlarımı kestirmese miydim? (Saçlarımı kestirdim. Sence iyi mi, kötü mü yaptım?)

Dün çok hastaydım. Hastaneye gitse miydim? (Hastaneye gitmedim. Sence iyi mi, kötü mü yaptım?)

Ayrıca dilek kipinin hikâyesi artık değişmesi mümkün olmayan durumları, sonuçları anlatan cümlelerle yan yana geldiğinde bir dileği değil, şartı anlatır. Bu kip, şart durumunu anlattığında diğer cümle genellikle geniş zamanın hikâyesi veya gelecek zamanın hikâyesi ile biter.

As "the third conditional" in English does, "dilek kipinin hikâyesi" also describes unreal situations in the past and addresses hypothetical conditions as well as their relevant outcomes in the past. However, as the moment to which the action mentioned in the main clause belongs is already past and gone, any statement in the subordinate clause regarding the outcomes of such an action has to be unreal and impossible to happen. (e. g. Dün hasta olmasaydım sizinle gelirdim. If I hadn't been ill yesterday, I would have joined you. Telefonumun şarjı bitmeseydi seni arayacaktım. → I was going to call you if my mobile battery hadn't gone dead).

Örnek:

Eğer erken kalksaydım, otobüsü kaçırmayacaktım. (Erken kalkmadım ve otobüsü kaçırdım.)

Eğer öğretmen olmasaydın, hangi işi yapardın? (Öğretmen olmaman koşulunda hangi işi yapardın?)

Eğer dikkatli olsaydın, vazoyu kırmazdın. (Dikkatli olmadın ve vazoyu kırdın.)

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Biz keşke daha iyi Türkçe konuş..... .
2. Şemsiyemi al..... ıslanmazdım.
3. Biraz daha bekle..... buluşabilirdik.
4. Senin yerinde ol..... onunla konuşurdum.
5. O eteği çok beğendim ama almadım. Sence al.....?
6. Filmi hiç beğenmedim. Hiç git.....?
7. Keşke bayramda ailemi görmeye git..... .
8. Dikkatli ol..... trafik kazası yapmayacaklardı.
9. Daha çok vaktim ol..... da seninle otur..... .
10. Acaba bugün ona uğra.....?

5 Aşağıdaki boşlukları uygun fiillerle dolduralım.

1. Film İngilizceydi. .... izleyemedik.
2. Eğer ..... maçı kazanırdık.
3. Eğer ..... otobüsü kaçırmazdım.
4. Yağmur yüzünden gezi iptal oldu. Keşke .....
5. Bu arabayı çok düşük bir fiyata aldım ama her zaman bozuluyor. Keşke .....
6. İşe gitmek için hergün iki saatim trafikte geçiyor. Keşke .....
7. Hiç param kalmadı. ....?
8. Çok karasızım. İş teklifini .....?
9. .... Taksim'i gezerdim.
10. Trafik çok sıkışık. Keşke .....

DİNLEME

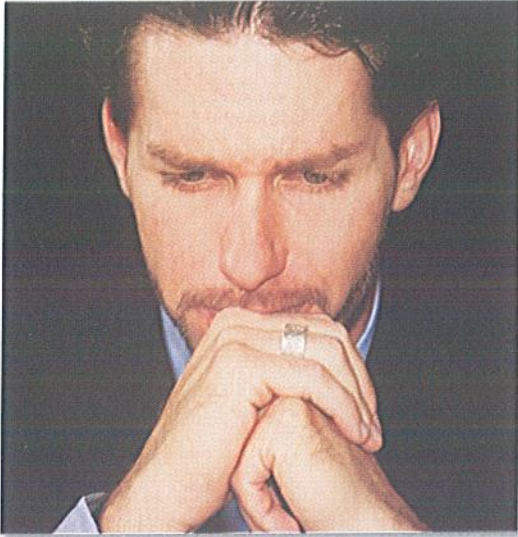
ŞANS MI? ŞANSSIZLIK MI?

6 14 Metni dinleyelim. Aşağıdakileri sıralayalım.

1. O filmi izlemeseydim, sanırım hâlâ Türkiye'deydim. ( )
2. Lisedeki öğretmenim beni cesaretlendirmeseydi, matematik öğretmeni olamazdım. ( )
3. Keşke internette bakarak araba almasaydım. ( )
4. Eğer trafik kazası yapmasaydım, eşimle tanışmayacaktım. ( )
5. Keşke derslerime daha çok çalışsaydım. ( )
6. Arkadaşım ile konuşsaydım, o otele gitmezdim. ( )

YAZMA

7 Hayatınızda hiç herhangi bir şeyden dolayı pişman olduğunuz mu? Aşağıdaki kişi ve durumları düşünelim. Yazalım.

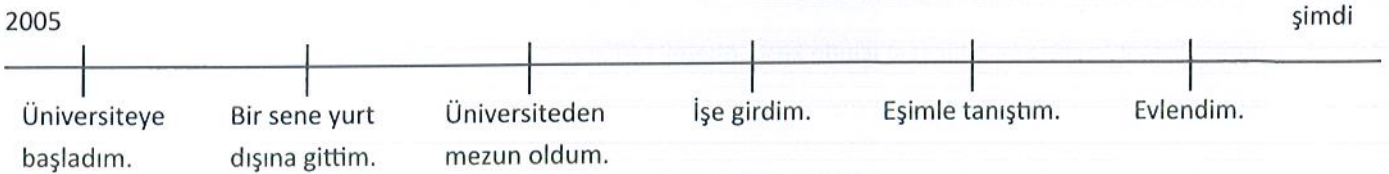

- Kim ile ilgili?
  - bir arkadaş
  - iş arkadaşı
  - yabancı bir insan
  - öğretmen
- Olay neydi?
  - bir şey satın alma
  - eğitim
  - aile veya arkadaşlık ilişkileri
  - iş
- Ne yaptınız veya ne yapmadınız?
- Neden pişman oldunuz?
- Ne yapmanız lazımdı?

KONUŞMA

8 Bir zaman çizelgesi hazırlayalım ve hayatımızdaki önemli olayları ve kararları bu çizelgeye yazıp anlatalım.

9 Arkadaşımızın çizelgesine bakalım ve sorular soralım.

Örnek:

Eğer üniversiteye gitmeseydin, ne yapardın?

gelirsen, gideceksek, okumuşsa,
çalıştıysan, arıyorsa

- Ankara'ya gelirsen, beni ara.
- Yarın toplantıya gideceksek, hazırlık yapalım.
- O kitabı okumuşsa, bana anlatsın.
- Ders çalıştıysan, sınavı geçersin.
- Seni hergün arıyorsa, seni merak ediyor demektir.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Şanslı mısınız, şanssız mısınız? Sizce şans ve şanssızlık nedir? Aşağıdaki boşluklara üçer madde yazalım.

Şans

Şanssızlık

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2 Aşağıdaki cümlelerden hangileri sizin için uygun? İşaretleyelim. Tartışalım.

1. Hangi kitabı okumak istesem, o kitabı bulamam.
2. Hangi kuyruğa girsem, o kuyruk yavaş ilerler.
3. Ne zaman bir yere geç kalsam, büyük bir fırsatı kaçıırım.
4. Ne zaman erken gitsem, sıkıntıdan patlarım.
5. Trafikte hangi şeritte gitsem, o şeritte trafik sıkışır.
6. Hangi yöne gidiyorsam, karşı yönde trafik boştur.
7. Ne zaman piknige gitsem yağmur yağar.
8. Filmin en heyecanlı yerinde elektrik kesilir.
9. Sağ elim doluyken kapının anahtarı sağ cebimde olur.
10. Telefonumu bir saat kapatsam, o bir saat içinde kesin önemli biri arar.
11. Bütün davetler hep aynı güne denk gelir.
12. Sinemada önümdeki koltuğa mutlaka iri yarı bir adam oturur.
13. Ne zaman bir yere gitsem, oradaki dostlar başka yerde olur.
14. Sabah erken işim varsa, o gece hiç uykum gelmez.
15. Ertesi gün tatilse, hemen uykum gelir.
16. Benzin bitmek üzereyken akaryakıt istasyonları bir türlü karşıma çıkmaz.

OKUMA

MURPHY KANUNLARI

Hepiniz hayatınızda mutlaka talihsiz olaylar yaşıyorsunuzdur; hatta bu olaylar ardı ardına geldiğinde sizi çıldırtmaya başlayabilir. Amerikalı mühendis Edward A. Murphy de kendi talihsizliklerinden yola çıkarak talihsizlik kanunlarını oluşturdu. Bir kaç ay içinde Murphy'nin kanunları insanlar arasında yayıldı ve bu kanunlar 1958'de de Webster'in sözlüğüne girdi. Zaman içinde pek çok kişi benzer terslikleri Murphy kanunu adı altında listeye ekledi, kurallar anonim oldu. Murphy kanunlarını karamsarlık üzerine kurmuştur ve gerçekten de yanlış bir cümlesi yoktur. Ben yanlışını bulmayı çok denedim ama yok sanırım.

İşte bunlardan bazıları:

Başarı daima yalnızken gelir, başarısızlık herkesin içinde.

Eğer bir şey yapmaya başlarsanız, mutlaka daha önce başka bir şey yapmanız gerekir.

Birşeylerin ters gitme ihtimali varsa, ters gidecektir.

Bir şeyle fazla oynarsanız, onu bozarsınız.

Her şey iyi gidiyorsa mutlaka bir aksilik vardır.

Düşen bir nesneyi tutmaya çalışmayın, Bırakın düşsün, daha az zarar görecektir.

İnsanların hayalleri hayallerde kalır.

Bir işi ne kadar önceden planlarsanız, ters gitme olasılığı o kadar artar.

Bozuk bir alet tamirciye götürdüğünüzde çalışmaya başlar.

Diş ağrısı gece ve tatil gününde başlar.

Sigara dumanı içmeyene doğru ilerler.

Yemeğe oturduğunuz zaman izlediğiniz TV programı reklama girer.

Çok hızlı yükseliyorsanız bir yerde bir şeyler yanlış demektir.

Kendi fikrinizi önemli birinin fikriymiş gibi sunarsanız kabul edilme şansı daha fazladır!

Ne zaman arabayı yıkasan yağmur yağar, yağmur yağacağı için arabayı yıkamadığında yağmur yağmaz.

Uyuyan bir bebek, anne babası uykuya dalınca uyanır.

Siz sınavlara istediğiniz kadar çalışın, sonunda her zaman çalışmadığınız bir yerden soru çıkacaktır!

3 Aşağıdaki konulara bakalım. Murphy'nin hangi kanunları aşağıdaki konularla ilgilidir? Eşleştirelim.

- İş hayatı
- Sağlık
- Eğitim
- Ev hayatı
- İnsan ilişkileri

YA SİZ?

Kendi hayatımızı düşünelim. Murphy'nin kanunlarına uygun bir yasa ekleyelim.

DİL BİLGİSİ

Şart Kipi (Conditionals)

Şart Kipi, işin yapılmasının bir koşula bağlı olduğunu anlatmak için kullanılır.

"Şart kipi" describes a condition required for an action to happen in the future. The first conditional in English can be regarded as the closest equivalent of şart kipi in Turkish. (e. g. İyi bir iş bulursam araba alacağım. → If I can find a proper job, I will buy a car).

fiil + (mA) + zaman eki + (y)sA + kişi eki

ad / sıfat + sA + kişi eki

ad / sıfat + değil + se + kişi eki

Örnek:

Eğer işimiz erken biterse sinemaya gideriz.

Biliyorsun Ahmet'le aram iyi değil. Eğer onunla buluşacaksan, ben gelmeyeyim.

Yemek pişirmediyse, bu akşam dışarıda yiyelim.

İşinde mutsuzsan, neden oradan ayrılmıyorsun?

Dışarıda yağmur yağıyorsa, şemsiyeni almayı unutma.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

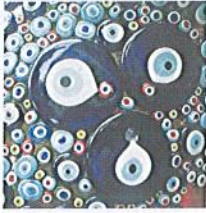
1. İşlerinizi bitir..... yemeğe çıkabiliriz.
2. Sıkıl..... dışarı çıkıp biraz hava alabiliriz.
3. Dergiyi oku..... alabilir miyim?
4. Senin hemen çıkman lazım..... beni bekleme. Benim işim bitmedi.
5. Bakırköy'e git..... sizi arabayla bırakabilirim.
6. Babam sınıfı geç..... bana bisiklet alacak.
7. Hava soğuk..... kalın bir şeyler giyin.
8. Zeynep okula gel..... bana haber ver.
9. Spor yap..... kendini daha sağlıklı hissedersin
10. Yemek fazla tuzlu..... içine biraz su ekle.

5 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Eğer Türkçeyi iyi konuşursam, ...
2. Eğer hastaysan, ...
3. Eğer sağlıklı beslenirseniz, ...
4. Eğer bu sınavdan iyi bir not alırsam, ...
5. Eğer zamanında gelmezse, ...
6. Eğer hâlâ işteyse, ...
7. Eğer yorgunsanız, ...
8. Eğer hava yağmurlu olmazsa, ...
9. Eğer mutlu değilsen, ...
10. Eğer yalan söylersen, ...

DİNLEME

BATIL İNANÇLAR

6 Batıl inançlarınız var mı?

7 Aşağıda çeşitli ülkelere göre iyi veya kötü şans getiren bazı nesnelere var. Sizin ülkenizde bunlar şans mı yoksa şanssızlık mı getirir? Tartışalım.

kara kedi at nalı dört yapraklı yonca merdiven ayna fil dişi tahta

8 15 Metni dinleyelim. Aşağıdaki batıl inançlardaki nesnelere hangisi olumlu veya olumsuzdur? İşaretleyelim.

	İyi	Kötü		İyi	Kötü
1. Kedi	( )	( )	6. Paranın "tura" gelmesi	( )	( )
2. Karga	( )	( )	7. Sağ gözün seğirmesi	( )	( )
3. 4 Sayısı	( )	( )	8. Elden ele bıçak vermek	( )	( )
4. Arı	( )	( )	9. Dört yapraklı yonca	( )	( )
5. Çekirge	( )	( )	10. Gece tırnak kesmek	( )	( )

YAZMA

9 Hayalî bir ülke kuralım ve o ülkeye bir başkan seçelim. Aşağıdaki konu ve cümleleri kullanarak seçim konuşması yazalım ve arkadaşlarımıza okuyalım. Ardından seçim yapalım. Kim arkadaşlarımızı ikna edecek? Bulalım.

- Parti adınız
- Sloganınız
- Vaatleriniz (eğitim, sağlık, ekonomi, iş, vergiler vb.)

Örnek:

Eğer beni seçerseniz, ...

Başkan olursam, ...

Seçimde başarılı olursam, ...

KONUŞMA

10 Aşağıdakileri ne zaman yaparsınız? Örnekteki gibi cevaplayıp tartışalım.

- Hediye alırım.
- Tatile giderim.
- Polise giderim.
- Şikâyet ederim.
- Evlenirim.
- Çiçek alırım.
- Ders çalışırım.
- Alışverişe çıkarım.
- Geç kalkarım.
- Yemek yaparım.

Örnek:

Eğer arkadaşımı üzdüysem, ona çiçek alırım.

UĞURLU VE UĞURSUZ SAYILAR

"40" sayısı eski doğu ülkelerinde, Hindistan'da ve Türklerde büyük önem taşır. Bu sayı İslamiyet'te de önemlidir. 40 sayısı Kuran'da da geçer. İnsanın 40 yaşında olgunlaşması, Hz. Muhammed'in 40 yaşında peygamber olması, kadınlarda hamileliğin 40 hafta sürmesi de bu sayının kutsallığını arttırmıştır.

Hristiyanlıkta 13 sayısının uğursuzluğu ile ilgili birçok teori vardır. Bunlardan birine göre, İsa'nın son yemeği olarak bilinen ve Roma tarafından tutuklanmadan önce havarileri ile son kez bir araya geldiği yemekte masada 13 kişi vardır. (12 havari ve İsa) Masadaki 13. kişi olan Yahuda onu ele verir. Bu inanç, Hristiyan dünyasında öylesine güçlüdür ki bazı kimseler 12 kişiyle birlikte aynı masaya oturamaz birçok otelin 13 numaralı odası ve 13. katı yoktur.

Japonyada "shi" kelimesi hem 4 hem de ölüm demektir. Bu nedenle Japonlar 4 rakamını sevmez. Hastanelerinde veya otellerinde 4. kat yoktur. Ölü doğumla aynı seslerdeki 43 sayısı ise Japonya'da doğumhanelerdeki hiçbir odaya verilmez.

Sizin ülkenizde herhangi bir sayının uğuruna inanıyorlar mı? Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

DİLE BENDEN NE DİLERSEN

Temel gemiyle okyanusu geçiyormuş. Bir fırtına çıkmış, gemi batmış. Temel, bir İngiliz, bir de Fransız bir tahta parçasına tutunmuşlar, yüze yüze küçücük bir adaya çıkmışlar. Günler geçmiş. Ot yiyerek günlerini geçiriyorlarmış. Bir gün dalgalar kıyıya ağzı kapalı bir şişe getirmiş. Hemen şişeyi açmışlar. Şişeden bir cin çıkmış:

- Sahipler! Dileyin benden ne dilerse, demiş.

İngiliz:

- Beni hemen evime götür, demiş. Cin parmaklarını şıklatmış, İngiliz bir anda evine gitmiş. Fransız:

- Ben de evime gitmek istiyorum, demiş. Bir anda Fransız da evine gitmiş. Cin, Temel'e dönmüş:

- Sahip, dile benden ne dilerse, demiş. Temel etrafına bakmış:

- Ben burada yalnız kaldım. Yalnızlığı hiç sevmem. O İngiliz ve Fransız arkadaşımı geri istiyorum. Onları buraya getir, demiş.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşlukları dilek-şart kipi (-sA) ve dilek-şart kipinin hikâyesi (-sAydl) ile cümleler kurarak dolduralım.

1. Eğer ..... , evde otururuz.
2. Eğer ..... , hemen al.
3. Eğer ..... , daha kolay iş bulursun.
4. Eğer ..... , üzülürüm
5. Eğer ..... , balık yemeyeceğim, et yiyeceğim.
6. Keşke ..... , kaybolmazdık.
7. .... , işini kaybetmezdi.
8. .... , seni havaalanına bırakırdık.
9. Bu soğuk havaları hiç sevmiyorum. Keşke .....
10. Bütün zamanım trafikte geçiyor. Keşke .....

2. Aşağıdaki boşlukları dilek-kiyi (-sA) ve dilek kipinin hikâyesi (-sAydl) ile dolduralım.

1. Keşke şu ödevler ol.....
2. Başım çok ağrıyor. Yanında ağrı kesici var..... bir tane verir misin?
3. Eğer geç kal..... bana haber ver.
4. Onu sev..... neden onunla görüşüyorsun?
5. Akşama misafirlerimiz gel..... hazırlık yapalım.
6. Keşke ailem de burada yaşa.....
7. Adresi bil..... şu terziye soralım.
8. O evi al..... çabuk karar verin, ev sahibi sizden haber bekliyor.
9. Eğer sis var..... uçağımız gecikir.
10. Ali'yi gör..... akşamki partiye geç kalmamasını söyle.
11. Bu evde beraber yaşa..... faturaları beraber ödemeliyiz.
12. Keşke otobüs erken gel..... . Geç kaldık .
13. Müziğe bu kadar meraklı..... konservatuara gitsin.
14. Dil sınavını geç..... doktora başvuracağım.
15. İstanbul'a gelip de bende kal..... sana küserim.
16. Bir daha bana yalan söyle..... seninle konuşmam.
17. Keşke ben de senin gibi sakin ol.....
18. Bu sınavı kazan....., diğer sınava girmene gerek yok.
19. Fiyatı uygun..... o evi alacağım.
20. Elinde fazla bilet var..... bana da bir tane verir misin?

موسسه زبان دهخدا
dekhodaedu.com

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Düşüncelerimi, planlarımı veya olayları kısaca ifade edebilirim.	1	2	3	4	5
2. Hayallerimi, pişmanlıklarımı anlatabilirim.	1	2	3	4	5
3. İlgili alanıma giren konularda kişisel görüşümü içeren sade, basit metin yazabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

anonim
çekirge
detoks
inanç
karamsarlık
kasaba
kutsal
martı
piyango
slogan
şerit
talihsiz
tebessüm
tekne
teori
tesadüf
toksin
tura
yonca

FİİLLER

arınmak
çıldirtmak
hâlsiz kalmak
hayal kurmak
olgunlaşmak
öfkelenmek

KALIP İFADELER

batıl inanç
can atmak
gözden çıkarmak
iç hesaplaşma
iç çekmek
konsantre olmak
tadını çıkarmak
vicdan muhasebesi

ÜNİTE 6

BECERİLER

- Bildiği konularda bilgi alışverişinde bulunabilme
- Çevreyi betimleyebilme

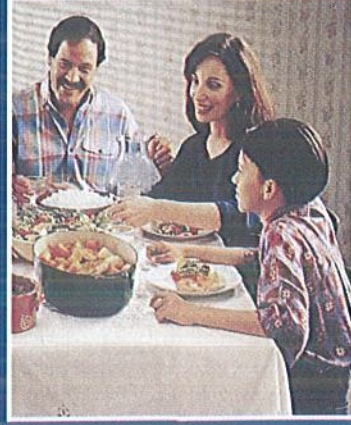
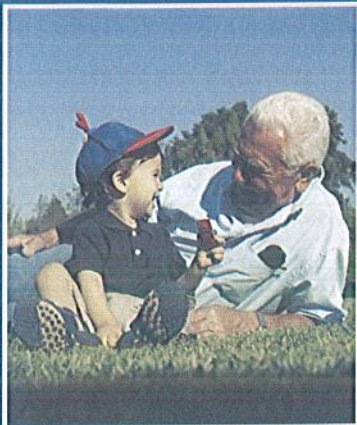
DİL BİLGİSİ

- İşteş çatılı fiiller
- Zarf-fiiller (-Inca, -Ir -mAz)
- Zarf-fiiller (-Diğİndan beri, -(y)All, -DI -(y)All)

KELİMELER

- Arkadaşlık
- Aile
- Komşuluk

İNSANLAR KONUŞA KONUŞA

görüşmek, tanışmak, selamlaşmak,
mektuplaşmak, kucaklaşmak,
uçuşmak

-Kuşlar uçuşuyor.
-Arkadaşım ile Ortaköy'de karşılaştık.
-Hollanda'daki arkadaşım ile mektuplaşıyoruz.
-Biz komşularımızla her sabah selamlaşıyoruz.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştirelim.

İyi gün dostu olmak ( ) Aralarından su sızmamak ( ) Araları limoni olmak ( )

Aralarına kara kedi girmek ( ) Arası açılmak (bozulmak) ( ) Aralarındaki buzları eritmek ( )

Can ciğer olmak ( ) Dostluk etmek ( ) Dostlar başına ( ) Kafa dengi ( )

- İki kişinin birbiriyle çok yakın arkadaş olması.
- İki arkadaşın birbirlerine karşı kırgınlığını, küslüğünü bitirmesi.
- İki dostun birbirine kırılması, iki dostun arasının soğuk olması.
- İki kişinin birbiriyle çok yakın arkadaş olması.
- "Dostlar da benzer sevinci, olayı yaşasın." anlamındaki söz.
- Sadece iyi günlerde arkadaşının yanında olması.
- İki arkadaş arasında kırgınlığın olması.
- İki kişinin arkadaşlıklarının bozulması, birbirine darılması.
- İki kişinin birbiriyle dostluk kurması, dost gibi yakın davranması.
- Davranışları, anlayışları, dünya görüşleri birbirine uygun kimselerden her biri.

2 Aşağıdaki cümleleri yukarıdaki deyimlerle tamamlayalım.

- Mehmet ile Sinan birbirleriyle konuşmuyorlar, ...
- Ayşe ile Nilgün birbirlerinin yanından ayrılmıyorlar, ...
- Ali sınıfa yeni geldi ama kısa zamanda herkesle .....
- Murat ile Mert geçen haftaki doğum günü partisinde nihayet ..... Şimdi araları çok iyi.
- Ayşe taşınırken bana çok yardım etti. Böyle arkadaş .....
- Hasan ile Mehmet tam ..... Çok iyi anlaşılıyorlar.
- Meral ile Aslı'nın ..... galiba. Birbirlerine selam vermiyorlar.
- Ada vapurunda yanımdaki kadınla epeyce ..... Zamanın nasıl geçtiğini anlamadım.
- Murat ..... Sıkıntılı zamanında yanına bile gelmez.
- Soner ile Ayla'nın ..... galiba. Geçen akşamki yemeğe katılmadılar.

OKUMA

3 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını uygun boşluklara yerleştiririm.

sipariş paylaşma doyurucu sınav dönemlerinde
ev arkadaşı temel gıda maddeleri

ÖĞRENCİ EVİ

Üniversiteyi kazandıktan sonra bazı öğrenciler yurttan, bazı öğrenciler kiralık evlerde kalırlar ve ailelerinden uzakta yaşarlar. Ben de o öğrencilerden biriyim.

Daha sonra evin kirası, telefon, elektrik, internet faturaları, apartman aidatı gibi masraflar ailelerimize fazla gelmeye başlar. Bundan sonra iş başa düşer ve biz ..... aramaya başlarız. Sonunda okul veya sınıf arkadaşlarından birilerini buluruz. Evimizi, sevgimizi onlarla paylaşıyoruz. Arkadaşlar arasında ..... çok önemlidir. Her şeyi paylaşıyoruz.

Evdeki işler sırayla olur, sıradaki kişi köle gibi bütün işleri yapar. Temizlik, yemek, bulaşık... Yemek esnasında onu en az on kere mutfığa gönderebiliriz. O günkü köle, yemek yaparken mutfakta bir şeyler eksikse hemen markete gidip eksikleri tamamlar, zamanla yarışarak yemeği pişirir, bizler de yemeğin pişmesini bekleriz. O gün elimizi sıcak sudan soğuk suya sokmayız.

Ayın ilk haftası para var, huzur var demektir; dönerler, kebablar sipariş ederiz. İkinci haftası özel soslu makarnalar, üçüncü haftası evdeki peynirlerle tostlar yaparız. Son haftasında ise her tür yumurta yemeğini pişiririz. Zaten öğrenci evlerinin ..... yumurta ve patatestir. Bu ikisinin birleşiminden en az on çeşit yemek yapabiliriz. Bunlar öğrenci evlerinin temel yemekleridir. Yanında ekmele tüketirsek daha ..... olur. Para bittikten sonra ise sadece yumurta yeriz ve anlarız ki, bursu ya da harçlığı çabuk bitirmememiz gerekir. Bu yemek, biz öğrencilerin en güzel akşam yemeğidir. Çünkü öğlen yemeklerini daima üniversitenin yemekhanesinde yeriz.

Her öğrenci evinde mutlaka bir sakar vardır. O kişi ya çayı devirip bardağı kırar ya da yemeği yakar. Mutlaka bir kişi de ev işlerinden kaçır. Özellikle ..... kesinlikle temiz tabak, çatal, kaşık kalmayınca kadar bulaşık yıkamayız.

Her sabah derse geç kalırız ve öğlen kalkıp okula yemek yemeye gideriz çünkü okulun yemeği daha ucuzdur.

Sınav dönemlerinde en önemli cümle "Bu gece yatmayacağım, ders çalışacağım. Beni rahatsız etmeyin."dir. Gece yatmayız ama ders de çalışmayız.

Evin duvarları vize-final tarihleri, ilginç sözler, ev işleri listesi, harcama listesi gibi kağıtlarla süslüdür.

Öğrenci evinin, öğrenci misafirleri de çoktur. Gelmeden önce misafire "Bir kola al da içelim." diye telefonla ..... veririz.

4 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Öğrenciler bir süre sonra niçin ev arkadaşı arıyorlar?
2. Onlar, arkadaşlarına niçin "köle" gibi davranıyor?
3. O günkü kölenin vazifeleri nelerdir?
4. Öğrenciler harçlıklarını idareli kullanmayı nasıl öğreniyorlar?

5 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını bulalım.

1. saçma sapan: .....
2. sakar: .....
3. iş başa düşmek: .....
4. elini sıcak sudan soğuk suya sokmamak: .....
5. ismarlamak: .....

YA SİZ?

Siz de öğrenci evlerinde veya yurtlarda bu tür olaylarla karşılaşır mısınız?

DİL BİLGİSİ

İşteş Çatılı Fiiler (Reciprocal verbs)

fiil + (I)ş + zaman eki + kişi eki

isim + İAş + zaman eki + kişi eki

Fiil, karşılıklı olarak veya birlikte, birden çok özne tarafından yapılıyorsa işteş eylem kullanılır.

This form in Turkish describes actions that are done through the cooperation of independent parties as subjects. The sense of mutualism and cooperation is given by the suffix "-İAş" added to a noun. (e. g. Ahmet ve Ali selamlaştılar. → Ahmet and Ali greeted each other).

Örnek: şaka → şakalaşmak dert → dertleşmek söz → sözleşmek pay → paylaşmak

Örnek:

Mehmet Bey ile Yusuf Bey selamlaştılar.

Ömer arkadaşıyla vedalaştı.

İki eski arkadaş kucaklaştı.

Yıllarca mektuplaştılar.

Çocuklar bahçede koşuşuyordu.

Kuşlar uçuşuyor.

Yolcular durakta bekliyorlar.

Yağmurda herkes bir tarafa kaçıştı.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bayramlarda herkes birbiriyle bayram....., toka.....
2. İki arkadaş önce bağır....., sonra döv.....
3. Sinan'ın komik hareketlerine herkes gül.....
4. Bir hafta önce randevu....., doktorumla yarın gör.....
5. Naci'yle söz..... Yarın Galata Kulesi'nin önünde bul.....

7 Aşağıdaki boşluklara uygun kelimeleri yerleştiririm.

kaçışlılar	uçuşur	uçuşur	tanışlılar	birbirlerine
dertleşlıler	ötüşür	koşuşurlar	dövüşürler	buluşup

İlkbaharda hava ısınmaya başladıktan sonra ağaçlar çiçek açar. Her taraf yemyeşil olur. Ağaçların yemyeşil yaprakları arasında kuşlar cıvı cıvı ....., etrafta neşe içinde .....

Baharda çok yağmur yağar. Biz buna "bahar yağmurları" deriz. Baharda hava güneşliken aniden yağmur yağar, insanların bazıları saklanmak için yer ararlar, saçak altlarına ....., bazıları ise ılık bahar yağmurunun tadını çıkararak yürümeye devam eder.

Herkes havanın ısınmasıyla birlikte sokaklara, parklara çıkar. Mahalleli sokakta ..... selam verir. Özellikle yaşlılar baharın gelmesiyle birlikte parklara daha sık çıkarlar. Yeni insanlarla ..... Eski dostlarıyla oturup sohbet ederler, ... Hiç kimse evde oturmak istemez, gezip dolaşmak ister.

Bahar gelince çocukları eve sokmak zordur. Çocuklar okuldan geldikten sonra bir şeyler atıştırıp hemen sokağa çıkarlar. Sokaklarda saklambaç, futbol oynarlar. Oyun sırasında ..... ve birbirlerine küserler, sonra barışlılar ve oyunlarına devam ederler.

Çocuklar parklarda veya yemyeşil kırlarda oynarlar. Kırlarda renk renk çiçeklerin arasında rengârenk kelebekler ..... Çocuklar da kelebekleri yakalayabilmek için arkalarından .....

Gençler de baharda kendilerini dışarı atarlar. Arkadaşlarıyla ..... parklara veya pikniğe giderler.

DİNLEME

TÜRKİYE'DEKİ ARKADAŞLARIM

8 16 Metni dinleyelim. Aşağıdaki boşlukları metne göre dolduralım.

1. .... Türkiye'ye gitmeye karar verdik.
a. ben ve annem   b. ben ve ailem   c. ağabeyim ve ben   ç. arkadaşım ve ben
2. Antalya'da yurttan ..... yaşadım.
a. çok sıkıntı   b. çok stres   c. çok güzel günler   ç. bazı problemler
3. Martta İstanbul'a ..... gittik.
a. kursa   b. çalışmaya   c. okumaya   ç. seminere
4. Aslında ben daha önce Antalya'da ..... Türkçe kursuna katıldım.
a. Bir ay   b. İki ay   c. Bir yıl   ç. İki hafta
5. İstanbul'da ..... hallederek kız öğrenci yurduna yerleştik.
a. vize sorunları   b. bürokratik sorunları   c. kişisel sorunları   ç. ekonomik sorunları
6. Türkiye'de ..... biraz farklıydı hatta zordu.
a. eğitim sistemi   b. öğretim sistemi   c. çalışma sistemi   ç. okuma sistemi
7. Bir de Türkiye'de bir dönem boyunca ..... sınav oluyor.
a. 3   b. 1   c. 2   ç. 4
8. Sınıf arkadaşlarımızla ..... piknik yapmaya gittik.
a. Belgrat Ormanları'na   b. Ortaköy'e   c. Anadolu Hisarı'na   ç. Adalar'a
9. Odamda benimle beraber ..... kalıyordu.
a. yedi Türk arkadaşım   b. dokuz Türk arkadaşım   c. beş Türk arkadaşım   ç. sekiz Türk arkadaşım
10. Bütün eğitim .....
a. Türkçeydi   b. İngilizceydi   c. Rusçaydı   ç. Almandaydı

YAZMA

KONUŞMA

9 En yakın arkadaşımızı ve onunla ilişkimizi anlatalım.

10 Günümüzde hangi yollarla arkadaşlık kuruyoruz?

ÜNİTE 6

İNSANLAR KONUŞA KONUŞA B. AİLE İLİŞKİLERİ

gelince, bitirince,
görünce, duyunca

-Şirkete gelince lütfen beni arayın.
-O kitabı bitirince bana verir misin?
-Özlem'i aniden karşımda görünce çok şaşırdım.
-Meral dün kaza geçirmiş, duyunca çok üzüldüm.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki akrabalık isimlerini erkek ve kadın oluşuna göre ayıralım.

dede	büyükbaba	dayı	amca	koca	elti
bacanak	enişte	kayınbaba	anne	nine	abla
hala	anneanne	büyükanne	teyze	kayınbirader	baldız
babaanne	kaynana	yenge	ağabey	baba	kayınvalide

2 Aşağıdaki durumları ne zaman yaşayabilirsiniz? Kendimize göre eşleştirelim.

a. Eğer ailenizle yaşıyorsanız

b. Eğer ev arkadaşınız ile yaşıyorsanız

c. Eğer yalnız yaşıyorsanız

1. Ne istiyorsanız yapabilirsiniz.
2. Para biriktirebilirsiniz.
3. Kirayı paylaşabilirsiniz.
4. Biraz gürültülü olabilir.
5. Kendinizi yalnız hissetmezsiniz.
6. Dağınık olabilirsiniz.
7. Gürültü yapabilirsiniz.

( )
( )
( )
( )
( )
( )
( )

8. Bu biraz masraflı olacaktır.
9. Özel hayatınız yoktur.
10. Aileniz size emirler verir.
11. Kendinizi yalnız hissedebilirsiniz.
12. Anlaşamayabilirsiniz.
13. Yemek ve temizlik işlerini paylaşmak zorundasınız.
14. Ev işlerini kendiniz yapmak zorundasınız.

( )
( )
( )
( )
( )
( )
( )

OKUMA

TÜRK AİLE YAPISI

Türk toplumunda aile, kutsal bir kurumdur ve toplumun gelenek, görenek, dil, din ve diğer özelliklerini yansıtır. Aile, toplumun en küçük temel birimidir. Anayasamızın 41. maddesinde "Aile toplumun temelidir." sözüyle de ailenin önemi vurgulanmıştır.

Aile deyince aklımıza anne ve baba ile onların çocukları gelir. Sosyal bilimciler aileyi "çekirdek aile" ve "geniş aile" olmak üzere iki bölüme ayırmaktadır. Çekirdek aile anne, baba ve çocuklardan oluşur. Ülkemizde yeni evli çiftler, genellikle baba evinden ayrılarak yeni bir evde yaşamaya başlarlar. Özellikle kentlerde geniş aileler, yerini giderek çekirdek ailelere bırakmıştır. Ülkemizde şu anda hem

geniş aile hem de çekirdek aile tipini görmekteyiz. Geniş aileler kırsal kesimde, çekirdek aileler ise kentlerde yaygındır. Oysa bundan yüz yıl kadar önce ülkemizin köylerinde, kasabalarında, kentlerinde, kısacası her yerinde yeni evliler, damadın ya da

3 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. "Aile, toplumun temelidir." sözünden ne anlıyorsunuz? Açıklayalım.
2. Sosyal bilimcilere göre Türk toplumunda kaç çeşit aile vardır? Sizin ülkenizde aile yapısı nasıl?
3. Türk Medeni Kanunu'na göre kimler evlenemez?
4. Türkçede aile kelimesinin kaç çeşit anlamı vardır? Bu anlamları açıklayalım.
5. Sizin ülkenizde kırsal kesimdeki aile yapısı ile şehirdeki aile yapısı arasında fark var mı? Bunlar nelerdir?

4 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını açıklayalım.

- aynı çatı altında yaşamak: .....
- gelenek: .....
- görenek: .....
- medeni kanun: .....
- soy: .....

YA SİZ?

Yalnız mı, ailenizle mi yoksa ev arkadaşınızla mı yaşıyorsunuz? Aşağıdaki kelimeleri kullanarak bu yaşam şekillerinin iyi ve kötü yönlerini anlatalım.

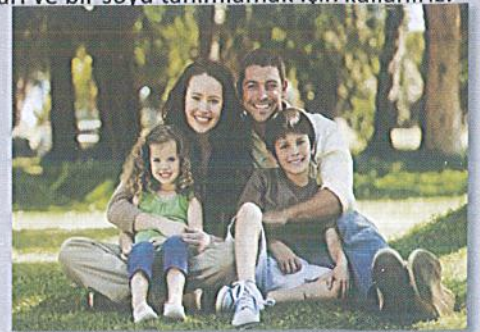
- yalnızlık
- hayvan beslemek
- özel hayat
- kira ve giderler
- ev arkadaşı

gelinin ailesinin yanında oturuyordu. Anne, baba, kızlar, damatlar, oğullar, gelinler ve torunlar aynı çatı altında yaşıyordu. Böyle ailelere "geniş aile" diyoruz. Geniş aile tipi, köylerde hâlâ devam etmektedir. Çünkü bu tip ailede, bütün bireyler birlikte çalışıp birlikte üretirler.

Ülkemizde evlilik kurumunu Türk Medeni Kanunu düzenler. Bu kanuna göre evlenmek için en az 18 yaşında olmak gerekir. Türk Medeni Kanununun bir diğer maddesine göre, yakın akrabalar ile akıl hastaları evlenemez.

Türkçede "aile" sözcüğünün değişik anlamları da vardır: Aile sözcüğünü, akrabaları ve bir soyu tanımlamak için kullanırız.

"Mehmet Bey iyi bir aile revidir." sözü "Mehmet Bey ailesine bağlı, iyi bir baba ve eştir." demektir. "Benim ailem Edirne'den gelmiş." sözünden o kişinin annesiyle babasının, hatta dedelerinin Edirne'de doğduğunu, yaşadığını anlarız. "Bu bir aile toplantısıdır." cümlesi "O toplantıda yalnızca akrabalar var." demektir. Akrabalar amcalar, dayılar, teyzeler, halalar, yeğenler, yengeler ve eniştelere oluşur. Türk toplumunda aile, her şey demektir.

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller (Time Gerunds)

Fiil + (mA) + (y) Inca

Temel cümlenin yüklemine zaman bakımından tamamlar. Kendisinden sonra gelen fiilin hemen yapıldığını / yapılacağını gösterir.

Similar to "when" as a time connector in English, -(y)Inca links clauses to each other in terms of time and consecution. (e. g. Pasaportumu alınca Almanya'ya gideceğim. → I will go to Germany when I get my passport.)

Örnek:

Uçaktan inince beni ara.

Ödevlerim bitince yatacağım.

Geçen yıl yağmur yağmayınca şehirde su kesintileri oldu.

Kardeşim seni görmeyince çok üzüldü.

5 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Havaya göre ince giyinmişim, dışarı çık..... çok üşüdüm.
2. Karşı komşumuz elektrik faturasını ödemeyi unut..... elektrikleri kesildi.
3. Tramvay yolundan karşıya geçerken ayağı takıl..... düştü ve dizini incitti.
4. Çocukluk arkadaşını gör..... çok sevindi.
5. Telefonundaki cevapsız çağrıları gör..... çok endişelendi ve hemen annesini aradı.

6 Aşağıdaki karışık kelimeleri ve “-(y)Inca” zarf-fiil ekini kullanarak kurallı cümleler yazalım.

1. bitmek / üniversite / dönmek / eğitim / Türkiye / ülke / ben
.....
2. çok / okul / eski / arkadaş / birden / görmek / karşı / şaşırmaq
.....
3. ev / gelmek / kardeş / vaktinde / annem / meraklanmak / babam / aramak
.....
4. trafik / İstanbul / yağmur / tıkanmak / yağmak
.....
5. torun / görmek / şey / unutmak / ben / her
.....

fiil + (I/A)r fiil + -mAz

Bu zarf-fiil cümleye “tezlik, çabukluk” anlamı verir. Temel cümledeki fiilin hemen gerçekleştiğini / gerçekleşeceğini anlatmak için kullanılır. İki fiil arasındaki süre çok kısadır.

This adverbial suffix is used for describing an action happening immediately after another action. "As soon as" can be regarded as the closest English equivalent of this form in Turkish. (e. g. Ödevimi bitirir bitirmez dışarı çıkacağım. → I will go out as soon as I finish doing my homework.

Örnek:

Memleketine varır varmaz beni mutlaka ara!

Mektubunu alır almaz sana cevap yazıyorum.

Okuldan çıkar çıkmaz kütüphaneye gideceğim.

Eve gider gitmez yatıp uyumak istiyorum.

7 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. O kadar yorulmuşum ki yat..... yat..... uyumuşum.
2. İ.Ü. Dil Merkezine gitmek için tramvaydan in..... in..... yolun karşısına geçip birkaç metre yürümeniz gerekiyor.
3. Ailemi çok özledim, okul bit..... bit..... hemen memlekete gideceğim.
4. Türkçe öğren..... öğren..... kendime güzel bir iş bulacağım.
5. Emekli ol..... ol..... Antalya'dan bir ev almak istiyor.

8 Aşağıdakileri eşleştirelim.

1. Çocuklar yağmur diner dinmez	a. bavullarımızı odamıza bırakıp sahile ineceğiz.
2. Sabahları bilgisayarı açar açmaz	b. kalktılar.
3. Eğer okumak istiyorsan	c. koşup geldim.
4. Birbirlerini görür görmez	ç. e-postalarımı kontrol ederim.
5. Sevinçli haberi alır almaz	d. bu kitabı bitirir bitirmez sana veririm.
6. Misafirler kahvelerini bitirir bitirmez	e. âşık oldular.
7. Otele varır varmaz	f. parka koştular.

DİNLEME

AİLE YEMEĞİ

9 17 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Anneannem ve dedem, torunlarını her zaman görüyorlardı. ( )
2. Anneannem ve dedemin, kızları ve damatları sürekli yanındaydılar. ( )
3. Kış tatillerinde de anneannem ve kızları mutfağa girip çok güzel yemekler yapıyor. ( )
4. Yazın ailesi için Değirmen Restoran'a rezervasyon yapıyorduk. ( )
5. 18 kişilik aile bir cumartesi akşamı toplandık, süslendik, akrabamızın düğününe gittik. ( )
6. Değirmen, Kuşadası ve çevresinde sakin bir lokanta. ( )
7. Değirmen bahçesinin ortasında bir havuz var. ( )
8. Değirmen'de havuzdaki kuşları seyrediyorsunuz. ( )
9. Ailenin en küçük torunu Ceren'dir. ( )
10. Aile buluşmasında anneannem ve demem çok mutluydu. ( )

YAZMA

10 Ailemize veya bir yakınımıza mektup yazalım. Mektupta aşağıdaki konulardan bahsedelim.

- Mektubu nereden yazıyorsunuz?
- Şu anki duygularınız.
- En son sizi ne mutlu etti / üzdü?
- Arkadaşlarınız çevreniz hakkında haberler.

KONUŞMA

11 Sizde aile toplantıları ne zaman olur? Bu toplantılara kimler katılır? En son aile toplantınızı anlatınız.

komşu olduk olalı, mezun olduğumuzdan beri, gideli

-Onlarla komşu olduk olalı birbirimizi kırmadık.
-Amerika'ya gideli ondan hiç haber alamadık.
-Mezun olduğumuzdan beri her ay toplanıyoruz.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki atasözlerini anlamlarıyla eşleştirelim.

1. Komşu komşunun külüne muhtaçtır.	4. Gülme komşuna, gelir başına.
2. Komşuda pişer, bize de düşer.	5. Hayırlı komşu, hayırsız akrabadan daha iyidir.
3. Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.	6. Hayır dile komşuna, hayır gele başına.
a. Yakınlarımızın kazancından biz de yararlanabiliriz.	( )
b. İyi komşu ve dostlarımız, ilgisiz akrabalarımızdan bize daha yakındır.	( )
c. Başka bir kimsenin malı bize daha değerli görünür.	( )
ç. Birinin problemlerinin aynısını sen de yaşayabilirsin.	( )
d. Sen başkaları için iyi şeyler dile ve yap ki başkaları da senin için iyi şeyler dilesin, yapsın.	( )
e. Komşular en küçük şey için bile birbirlerine muhtaçtırlar.	( )

OKUMA

KOMŞULUK ÖLÜYOR

Ünlü sinema aktörü William Holden, başını mermer masanın köşesine çarpıp kan kaybından ölmüş de üç gün kimsenin haberi olmamış. Gazetede bir habere göre bir emekli tek başına evinde ölmüş ve tam üç yıl komşuları bunu fark etmemiş.

Arkadaşım Celal Silay, Şişli'deki odasında tek başına yaşıyordu. Randevusuna gelmediği için merak edip kapısını polis ile açtırdık ve içeri girdiğimizde şairimizin ölüsüyle karşılaştık.

Dünyada artık insanlar tek başına. Dostluk, komşuluk, ilgi, vefa, yardım duygusu kalmadı. Kimsenin kimseyle ilgilenmek için vakti yok.

Yurt dışındaki işçilerimizin en büyük şikâyeti komşusuzluk. Oysaki onlar köylerinde, başı sıkışınca komşusuna başvurmayla, ona dert yanmaya, komşusunun ona ihtiyacı olduğunda bir sıcak çorba yapıp duasını almaya alışmış. Bir işçi şöyle yakınıyor: "Oturduğumuz apartmanda tam on iki daire var. Henüz komşularımızın hiç biriyle tanışmadık. Kapıda bazı gölgelerle karşılaşılıyor, soğuk bir şekilde selamlaşıyoruz.

Dünyanın her yerinde dostluk, komşuluk gittikçe azalıyor. İnsanoğlu, teknolojiyle birlikte hem duygularını yitiriyor hem de insanlık değerlerini kirletiyor. Böylece komşuluk müessesesi de eski romantik bir duygu olarak geçmişte kalıyor.

Oysa geçmiş, komşuluk müessesesini övüyordu. Latin şair Horace "Komşunun evi yanarsa seninki de sağlam kalmaz." demiştir. Bir Türk atasözü ise "Ev alma, komşu al." der. Şimdilerde insanlar komşuluğu inkâr edip kendileri için yaşıyorlar. Yaşadıkları sürece para kazanmaktan başka bir şey düşünmüyorlar ama para kazandıktan sonra "Bunun hiçbir değeri yokmuş." diye düşünecekler. O gün çok da uzak değil.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Neden insanlar çevresindeki ölümlere karşı bu kadar ilgisiz?
2. İnsanlar hangi duygularını yitirdi?
3. Yurtdışındaki işçilerimiz niçin şikâyet ediyorlar? Neden?
4. On iki daireli bir apartmanda sizce neden komşuluk yok?
5. Geçmişte komşuluk müessesesi nasılmış? Açıklayalım.
6. Sizce insanların komşuluk ilişkilerini inkâr etmesinin sebebi ne?
7. Siz de bu metnin başlığını "Komşuluk Ölüyor" olarak koyar mısınız? Neden?

3 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını açıklayalım.

- başı sıkışmak: .....
- dert yanmak: .....
- duasını almak: .....
- insanlık değerleri: .....

YA SİZ?

Memleketinizde yakın komşularınız var mı? En çok hangisini seviyorsunuz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + DiğİndAn beri

fiil + (y)All

fiil + DI fiil + (y)All

Bu zarf fiiller, temel cümledeki eylemin başlama zamanını ve eylemin hâlâ devam ettiğini gösterir.

These adverbial suffixes refer to the starting point of an action and describes continuity. They function in the same way with "since" in English, in the sense that they all refer to a specific point in time in the past and imply that the action covers a significant duration. (e. g. İşimi değiştirdiğimden beri çok mutsuzum. → I have been quite unhappy since I changed my job.)

Örnek:

Okul başladığından beri Arzu'yu görmedim.

Aslı geldi geleli her gün beraberiz.

İstanbul'a geleli her gün çalışıyorum.

4 Aşağıdaki cümleleri “-(y)AlI”, “-DI -(y)AlI”, “-DIğIndAn beri” zarf-fiilleriyle yeniden yazalım.

1. Okul tatil olduğundan beri beni aramıyor.
.....
2. Evlendiğinden beri onu görmedim.
.....
3. Yola çıktığımızdan beri bir şey yemedik.
.....
4. Ameliyat olduğundan beri çok kilo verdin.
.....
5. Kaza haberini duyduğundan beri çok üzgün.
.....
6. Ben buraya geldim. O zamandan bu yana Arapça konuşmadım.
.....
7. Ülkesine döndü. Arkadaşımı bir daha görmedim.
.....
8. Oğlum o filmi seyretti. O zamandan beri her şeyden korkuyor.
.....
9. Masaya oturdu. O zamandan beri gevezelik ediyor.
.....
10. Demir, evlendi. O zamandan beri evine erken geliyor.
.....

DİNLEME

KOMŞULARIMIZ

5 18 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Günlük hayatımızda üç türlü tanıdık var. ( )
2. Akrabalarımız dostlarımızdan daha önemlidir. ( )
3. İnsan dünyaya geldiği zaman akrabalarını hazır bulur. ( )
4. Dostlarınızla isterseniz de istemeseniz de yakınlık etmek zorundasınız. ( )
5. Komşunuzla küsersiniz ve onu bir daha görmezsiniz. ( )
6. Kavganızı, gürültünüzü akrabadan, dosttan saklayabilirsiniz. ( )
7. Hâlinizi kimse bilmez de komşunuz bilir. ( )
8. Komşunuzla birbirinizin sesini duymasanız bile, radyolarınızın sesini işitirsiniz. ( )
9. Kavganızı, gürültünüzü komşunuzdan saklayabilirsiniz. ( )
10. Komşunuz yakın bir insan olarak size hayatın sıkıntılarını unutturur. ( )

YAZMA

- 6 “Ülkeler arası komşuluk” sözünden ne anlıyorsunuz?
- 7 Devletinizi, komşu ülkelerle ilişkileri nasıl?
- 8 Siz komşu ülkelerinizi ziyaret ettiniz mi? Komşu ülkelerde arkadaşlarınız var mı?

KONUŞMA

- 9 Ülkenizdeki komşuluk ilişkileri nasıl? Anlatalım.
  - Komşularınızla sık sık görüşüyor musunuz?
  - Evinizde bir şey eksik olunca komşularınızdan isteyebiliyor musunuz?

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

MİSAFİR KÜLTÜRÜ

Türklerde misafir ağırlama geleneği çok eskilere dayanmaktadır ve önemini kaybetmeden günümüze kadar gelmiştir. Her evde bir misafir odası vardır. Misafir odası evin en büyük, en güzel odasıdır. Eğer misafir çaya gelecektir ve ev sahibi bunu önceden biliyorsa börek, kurabiye, kek gibi yiyecekler; yemeğe gelecektir çorba, zeytin yağlı, sıcak et yemekleri, salatalar hazırlar. Türkler misafirleri kapıda mutlaka güler yüzle karşılar. Misafir kapıdan içeri girdiğinde ayakkabılarını çıkarır, misafir terliklerini giyer. Misafir yeni bir eve gidiyorsa mutlaka bir ev hediyesi, çikolata, meyve, dondurma, şekerleme gibi hediyeler götürür. Sohbet sırasında evin çocuğu misafirlere kolonyaya, şeker ikram eder. Evin hanımı misafirlere yanında Türk lokumu yahut çikolatayla beraber Türk kahvesi ikram eder.

Bir Japon'un sizi evine davet etmesi çok büyük bir olaydır, genellikle Türklerdeki gibi misafir ağırlama yoktur, aileler dışarıda bir restoranda görüşür. Eğer bir Japon sizi evine davet ettiyse bu sizin için büyük bir onurdur ama sakın ayakkabılarınızla içeri girmeyin, bir çuval inciri berbat edersiniz. Japonya'da eve kimse ayakkabıyla girmez, zaten kapıdan girince Çin Seddi gibi bir terlik ordusu ile karşılaşsınız. Evde ayakkabı çıkarma geleneği Türklerinkine çok benzer. Japonya'da ev sahibi size çay ikram ettiyse, bu artık gitme vakti demektir. Çayı içip hemen kalkmanız doğru olur.

İngiltere'de yemeğe davetliyseniz, eliniz boş gitmeniz doğru olmaz. Küçük bir hediye götürmelisiniz. Bu çiçek, çikolata olabilir. Çiçek seçimi konusunda biraz dikkatli olmalısınız. İngilizlere göre karanfiller kötü şans getirir. Krizantemler cenazeler, güller ise sevgililer içindir. Yapma çiçek buketlerini tercih edebilirsiniz. Eğer birkaç günlüğüne bir İngiliz'in evinde kalıyorsanız, ayrılırken teşekkür etmek için ona küçük bir hediye verebilirsiniz.

Arapların çoğunun yaşam biçimleri birbirine benzer. Evlerin başlıca eşyaları halılar, kilimler ve yastıklardır. Bir eve girmeden önce misafirler, halıları kirletmemek için ayakkabılarını çıkarır ve bir kenara oturur. Odanın ortasına oturmaları ya da sırtlarını birine dönmeleri uygun değildir. Evler genellikle "selamlık" ve "harem" olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Selamlıkta erkekler, haremde kadınlar misafir edilir. Yemekler haremde, çay ve kahve ise selamlıkta pişirilir.

Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Sizin ülkenizde misafirler nasıl ağırlanıyor?
2. Evinize misafir gelmeden önce ne gibi hazırlıklar yapılıyor?
3. Evinize gelen misafirler nelere dikkat ediyor?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

KAZAN

Nasrettin Hoca, komşusundan bir gün bir kazan ödünç ister. İade ederken de hem teşekkür eder, hem içine minik bir kazan koyar. Komşusu merakla bu minik kazanı sorunca da, "Komşu, bizdeyken kazanın doğurdu." der. Komşusu bu işe pek sevinir.

Aradan epey zaman geçer, Hoca yine komşusundan kazanını ödünç ister. Komşusu da sevinerek verir. Ama bu kez aradan günler, haftalar, hatta aylar geçer, kazandan ve Hoca'dan ses gelmez. Nihayet bir gün komşusu konuyu açmaya karar verir, "Hoca bizim kazana ne oldu?" diye sorar. Hoca da üzgün bir ifadeyle, "Komşu çok zaman geçti aradan, senin kazan öldü. Sana nasıl söyleyeceğim diye düşünüp duruyordum." deyince komşusu sinirlenir. "Hocam ne diyorsunuz? Hiç kazan ölür mü? Kazan canlı mı ki ölsün?" der. Hoca, komşusuna "Doğurunca kabul etmiştin, sesin çıkmamıştı, şimdi ölünce neden feryat ediyorsun?" der.

NELER ÖĞRENDİK

1. Aşağıdaki boşlukları“-Inca, -Ir -mAz” ve “-DI ...-(y)AlI” zarf-fiilleriyle dolduralım.

1. Hediyelerine bak..... onu hatırlıyorum.
2. İstanbul'a gel..... gel ..... çok çalışıyor.
3. Evden çık..... çık..... yağmur başladı ve hemen çamaşırları toplamak için eve döndüm.
4. Eve gel..... hemen yemek hazırlamaya başladı.
5. O kitabı oku..... oku..... etkisinden kurtulamıyorum.
6. Köpek kediyi gör..... gör..... havlamaya başladı.
7. Köşeyi dön..... dön..... onunla burun buruna geldik.
8. Müdür sinirlen..... yanına kimse yaklaşamaz.
9. Akşamları iyi uyu..... ertesi gün başım çok ağrıyor.
10. Odama birileri girip çık..... dikkatim dağılıyor.
11. Kaza yap..... yap..... araba kullanmaya korkuyorum.
12. Geçen haftaki yemeği Merve'ye haber ver..... Merve bize biraz kırılmış.
13. O yemeği ye..... ye..... midemde bir yanma başladı.
14. Onunla konuş..... tüm gerçekleri öğrendim.
15. Yaşlı kadın yanıma otur..... otur..... hep gelinini, torunlarını anlatıyor.

2. Aşağıdaki cümleleri işteşlik ekini kullanarak tekrar yazalım.

1. Mert, Meltem'e bakıyor. Meltem, Mert'e bakıyor.
.....
2. Funda, Hakan'a mektup yazıyor. Hakan, Funda'ya mektup yazıyor.
.....
3. Zeynep, Levent'e telefon ediyor. Levent Zeynep'e telefon ediyor.
.....
4. Işıl, İrem'i kucakladı. İrem, Işıl'ı kucakladı.
.....
5. Kadir, Fırat'a hediye aldı. Fırat, Kadir'e hediye aldı.
.....
6. Cem şaka yaptı. Bütün arkadaşları hep beraber güldü.
.....
7. Derya ile Elif buluştular. Birbirlerine dertlerini anlattılar.
.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Çevremdekilerle aile insan ilişkileri vb. konularda konuşabilirim.	1	2	3	4	5
2. Bir konuşma veya tartışmayı sürdürebilirim.	1	2	3	4	5
3. Arkadaşlarımla veya yakınlarımla mektup ya da e-posta yoluyla haberleşebilirim.	1	2	3	4	5
4. Bir mektupta üzüntü, mutluluk, ilgi ve sempati duygularımı ifade edebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

ağırlama
anayasa
aşama
atılğan
bağımsız
birim
bürokratik
civil civil
çarpıcı
çıkâr
ekonomik
felaket
gelenek
görenek
güçlü
harem
huzur
ibadet
içtenlik
ifade
ikiyüzlü
ilgi
işteş
karşılıklı
kayıtsız
kin
kişisel
komik
kurum
kül
madde
mangal
muhtaç
nadir
nefret
nimet
öğretim
ölçülü
önlem

sakar
sakin
samimiyet
saygı
selamlık
seminer
sırdaş
sistem
sohbet
soy
sülale
unsur
üstünlük
vefa
vize
zahmet

FİİLLER

çekinmek
dinmek
esirgemek
incitmek
inkâr etmek
katlanmak
kötüleşmek
küsmek
rahatlamak
sarsılmak
yoğunlaşmak

KALIP İFADELER

alçak gönüllü
ayakta durmak
aynı çatı altında (yaşamak)
bir çuval inciri berbat etmek
üstünlük kurmak
dert yanmak
eli boş gitmek
fazla gelmek
hoş karşılamak
içini boşaltmak
kara günler
kârlı çıkmak
kendini dışarı atmak
kuşak çatışması
peşinden koşmak
sıkı fıkı olmak
uygun görmek
vaaz vermek
yakından tanımak
yol açmak

DİNLEME METİNLERİ

1 - (s. 11)

Yeni bir eve taşınıyorsunuz ve evinizdeki gereksiz eşyaları yeni evinize götürmek istemiyor musunuz? Öyleyse şu tavsiyelerimizi dikkatle dinleyin ve evinizdeki bütün gereksiz eşyalardan kurtularak yeni evinizde huzur dolu, rahat bir ortam yaratın.

İşte tavsiyeler:

Her odayı boşaltmak için kendinize en az 2 saat ayırın.

Eşyalar için bir alan açın ve bütün dolaplardaki, çekmecelerdeki eşyalarınızı boşaltarak oraya yığın.

Bu eşyaların hangilerini altı aydır kullanılmıyorsunuz? Bunları başka insanlara vermek, çöpe atmak ve evde tutmak üzere üçe ayırın. Birinci ve ikinci gruptaki eşyaları büyük torbalara koyun ve odadan çıkarın. Sonra diğer eşyalarınızı paketleyin ve yeni evinize rahatça taşıyın.

Evinizi yeniden gereksiz eşyalarla doldurmamak için ise şunları yapabilirsiniz:

Yeni bir eşya almadan önce kendinize şunları sorun: Evde buna benzer bir eşyanız var mı? Bu eşyaya ihtiyacınız var mı? Bu eşyayı nereye koyacaksınız?

Evinize yeni bir eşya aldıktan sonra eskisini atın. Mesela yeni bir palto alınca eski paltonuzu ya atın ya da başka insanlara verin.

Her ay dolaplarınıza ve çekmecelerinize bakın ve sizin için gereksiz eşyaları ayırın.

2 - (s. 15)

Demet: Hoş geldin Nadia. Nasılsın?

Nadia: İşten geliyorum. Biraz yorulduğum ama çok iyiyim. Bu akşam, yeni evimizdeki ilk akşamımız. Ne yapmak istersin?

Demet: Bu akşam evdeyiz ve ev ile ilgili bir oyun oynayalım. Ne dersin?

Nadia: Olur tabii. Peki, nasıl bir oyun?

Demet: Hımm. Mesela evde acil bir durum oluyor. Bu durumda nereye telefon edeceğiz? Biliyor muyuz?

Nadia: Ne güzel. Bu, çok yararlı bir oyun. O zaman ben başlıyorum. Eve hırsız girdi ve biz bunu anladık. Nereyi arayacağız?

Demet: Bu çok kolay bir soru. Elbette polisi arayacağız.

Nadia: Polisin telefon numarasını biliyor musun?

Demet: Hımm, 156?

Nadia: Hayır 156, Jandarma'nın numarası. Polis İmdat'ın numarası 155.

Demet: Ah, evet doğru! Peki, banyoda ayağımız kaydı ve düştük. Başımız kanıyor. Nereyi arayacağız?

Nadia: Bunu biliyorum. Ambulans için 112 Acil Servis'i arayacağız. Peki, evde yangın çıktı. Nereyi arayacağız?

Demet: Bilmiyorum.

Nadia: İtfaiye için 110 Yangın Hattı'nı arayacağız. Peki, son soruyu soruyorum: Sigorta kısa devre yaptı ve kombi bozuldu. O zaman ne yapacağız?

Demet: Elektrik arızası için 186'yı ve gaz arızası için 187'yi arayacağız. Sanırım bu kadar oyun yeter. Biraz kitap okuyalım mı?

Nadia: Çok güzel olur. O zaman ben odama geçiyorum.

Demet: Tamam, ben de odamdayım.

3 - (s. 19)

Yabancılar Türkiye'ye giden arkadaşlarına ne tavsiye ediyor?

Türkiye'ye gitmeden önce futbol takımları hakkında bilgi sahibi olun. Türkler futbol konusunda çok fanatiklerdir.

Futbolu çok severler.

Politik konular hakkında konuşurken dikkatli olun hatta konuşmayın.

Trafiğe hazırlıklı olun. Araba kullanırken saatlerce trafikte kalabilirsiniz.

Alışveriş merkezine, bankaya ve bazı şirketlere girerken güvenlik kontrolleri çok fazla. Bu durumdan sıkılabilirsiniz.

Mısır Çarşısı'nda veya Kapalıçarşı'da gezerken insanlarla konuşabilirsiniz, hiç çekinmeyin.

Kokoreç, hamsi veya döner gibi yerel tatları mutlaka deneyin.

Türkler işleri hakkında konuşmaktan çok hoşlanırlar. Bu nedenle onlarla işleri hakkında konuşun.

Türkler çok misafirperver insanlardır. Sizin dilinizi bilmeseler bile size yardımcı olmak isterler. Şaşırmayın.

Ve tabii ki Türkçedeki temel kelimeleri öğrenin.

Türkler yabancılara ne tavsiye ediyor: Türkler sizi seve seve evine davet edecektir. Türkiye'de eve girmeden önce ayakkabılarınızı çıkarmanız gerekir.

Ülkenizde yağurdu tatlı olarak tüketirsiniz ama Türkler yağurdu içine sarımsak koyup yemeğe sos yaparlar. Alışmak kolay değildir ama sonradan çok seveceksiniz..

Size bir hediye verilerse, paketi açın ve " Çok beğendim." deyin.

Türk erkekleri selamlaşırken birbirini öper. Fırsat olursa sizi de öper. Sakın şaşırmayın.

Türkler için özel hayat ile ilgili soru sormak normaldir. Tanışırken bile size "Evli misiniz, çocuğunuz var mı, hatta ne kadar maaş alıyorsunuz?" diye sorabilirler.

4 - (s. 27)

A: Gazetede ki haberi okudun mu? Gazeteye göre birçok şirket, çalışanlarını motive etmek için çeşitli yollara başvuruyormuş. Özellikle internet şirketleri. Mesela Yahoo şirketi çalışanlarına ücretsiz servis imkânı sunuyor. Ayrıca iş yerinde dişçi ve kuaför bulunuyor ve ayda bir birlikte film izliyorlar. Bunlar bence çalışanların motive olması için çok güzel imkânlar.

B: Google'ın da imkânları çok iyi. Öğle yemekleri ücretsiz ve restoranda 11 farklı mutfığa ait yemekler var. Ayrıca iş yerine köpeğini getirmek de serbest.

A: Evet, iş yerinde yemeklerin verilmesi çok iyi. Biliyorsun aç ay oynamaz. Colgate ve Palmolive firmaları da işçiler emekli olmadan üç ay önce çalışma saatlerini azaltıyor. İnsanlar bu süreçte haftada sadece 3 gün çalışıyorlar.

B: Evet, güzel düşünce. Bu sistem insanları 3 ay öncesinden emekliliğe hazırlıyor. Alt kattaki ilaç şirketi de yılın en iyi elemanına tatil armağan ediyor. Geçen sene bir arkadaşım Kıbrıs'ta 5 yıldızlı bir otelde tatil yaptı.

A: Bizim şirkete de böyle şeyler lazım. Bence hep beraber iş çıkışı yemeğe çıkmamız ya da hafta sonu pikniğe gitmemiz, sohbet edip kaynaşmamız için iyi olur.

B: Bence de. Bu haberi müdürün masasına koyalım. Belki bir değişiklik görürüz.

A: Umarım.

5 - (s. 31)

Dünyada ve ülkemizde birçok ünlünün geçmişinde bir "Senden bir şey olmaz." hikâyesi var. "Senden bir şey olmaz." sözü, onların başarılı olmalarını sağlamış. Müzikten spora, tiyatrodan aktörlüğe, mankenlikten iş dünyasına kadar birçok ünlüye çevrelerindeki insanlar bu sözü söylemiş

Türk pop müziğinin 'minik serçe'si Sezen Aksu, bugün ülkemizin en meşhur şarkıcılarından birisi. Aksu, okulunu bırakıp İzmir'den İstanbul'a gelmiş, birçok ünlü sanatçı gibi Unkapanı'nda şirket şirket dolaşmış. Ancak bütün kapılar "Senden şarkıcı olmaz." diye Sezen Aksu'nun yüzüne kapanmış. Nihayet 1975 yılında bir albüm yapmış. Peki, "Haydi Şansım" adlı bu albümü kaç tane satmış? Biliyor musunuz? Sadece 50 tane! Zaten ailesi ve arkadaşlarından başka hiç kimse bu albümü almamış.

Dünyanın en ünlü çizgi film ustası Walt Disney bile bu sözü duymuş. Walt Disney, 'Miki Fare' kahramanını çizip üne kavuşmadan önce beş işten ret cevabı almış ve Amerika'da bir gazetenin editörü onu "Resim kabiliyetin yok!" diye eleştirmiş. Disneyland'ı kurmadan önce de birkaç defa iflas etmiş ve sonunda başarıya ulaşmış.

Otomotiv sektörünün kurucusu Henry Ford, 1903 yılında bankaya kredi için başvurmuş; ancak banka kredi vermemiş. Müdüre, "Nasıl böyle büyük bir projeyi kabul etmiyorsunuz?" diye sormuş. Banka müdürü, "Otomobil ancak geçici bir moda olabilir." cevabını vermiş. Ford ise bunun üzerine, "Bir gün yollarda arabalarını değil, otomobil-

leri göreceksiniz." demiş. Ford hedefine ulaşmak için çok çalışmış ve bunu başarmış.

6 - (s. 35)

Aynur: Merhaba Özlem, nasılsın?

Özlem: Sorma, hiç iyi değilim. Sanırım işten ayrılacağım.

Aynur: Hayırdır, ne oldu?

Özlem: Ne olacak, patronumun davranışlarından çok şikâyetçiyim. Bana yeni bir işçi gibi davranmasından bıktım.

Aynur: Ne yapıyor?

Özlem: Ben üç senedir orada çalışıyorum ama her işimi kontrol ediyor. Bu da beni çok rahatsız ediyor.

Aynur: Ama biliyorsun kontrolcü patronlar her iş yerinde var. Ama sen işini çok seviyordun.

Özlem: Evet seviyordum ama artık gereksiz işler yapmaktan sıkıldım. Ben orada grafiker olarak çalışıyorum. Ama bana sekreteri gibi davranıyor. Bana bazen kendisine çay getirmemi, fotokopi çekmemi veya bankaya gidip faturaları yatırmamı söylüyor. Geçen gün de işleri bitirmemiz için bütün hafta gece 23.00'a kadar mesaiye kalmamızı söyledi.

Aynur: Ama mesai için ekstra ücret alıyorsunuz, değil mi?

Özlem: Maalesef, hayır. Zaten bu yüzden işten ayrılmaya karar verdim. Biliyorsun, evde çocuğum var. Bakıcıya o saate kadar kalmasını rica ettim. O da kabul etmedi.

Aynur: Peki bunu patronuna söyledin mi?

Özlem: Henüz söylemedim ama yarın konuşmaya karar verdim. Bu şartlarda çalışmam.

Aynur: Umarım anlaşılırsınız da işten ayrılmazsın. Bu zamanda iş bulmak zor.

7 - (s. 42)

1. Ellerinizi omuz genişliğinde yere koyun. Sırtınız düz olarak şınav pozisyonu alın. Elleriniz ve ayak parmaklarınızın üstünde durmalısınız. Göğsünüzü yere yaklaştırın ve sonra tekrar yükseltin.
2. Bir basamağın ucunda, bir ayağınızın parmakları üstünde durun. Elinize bir ağırlık alın ve diğer elinizle duvara tutunun. Diğer ayağınızı havaya kaldırın. Dizinizi kırmadan ayak parmaklarınızın üstünde yükselin. Yukarı kalkarken nefes verin, aşağı inerken nefes alın. Aynı hareketi diğer ayağınızla da yapın.
3. Bir sandalyeye ya da sıraya oturun. İki elinize de birer ağırlık alın. Ağırlıkları iki yandan başınızın üstüne kaldırın. Avuç içleriniz birbirine bakmalıdır.
4. Yere ya da bir sıranın üstüne yan olarak uzanın. Üstteki elinizde bir ağırlık olsun. Dirseğinizi vücudunuzdan ayırmadan ağırlığı yukarı kaldırın ve sonra yere indirin.
5. Bir sandalyenin ya da sıranın yanında durun. Bir dizinizi sıranın üstüne koyun ve diğer taraftaki elinize bir ağırlık alın. Sırtınız yere paralel olsun. Ağırlığı yere doğru bırakın sonra göğsünüze doğru çekin.
6. Ayaklarınızı omuz genişliğinde açın. İki elinize birer ağırlık alın ve kollarınızı açın. Sırtınızı dik tutarak kollarınızı yukarı ve yanlara doğru açın.
7. Düz bir yere sırt üstü uzanın. Dizlerinizi kırarak ayaklarınızı yere koyun. Ellerinizi göğsünüzün üstüne koyun ve omuzlarınızı yerden 30 derece kaldırın, sonra tekrar indirin.

8 - (s. 47)

Jeanne Louise Calment 21 Şubat

1875'te Fransa'nın Arles şehrinde doğdu. 1988'de Guinness Rekorlar Kitabına girdi ve 17 Ekim 1995'te 120 yaşındayken 'dünyanın en yaşlı kişisi' oldu. Calment uzun yaşamın sırrını 'sarımsak, sigara, çikolata, kırmızı şarap ve zeytinyağı' olarak açıkladı. Calment, 85 yaşına kadar eskrim yaptı, 100 yaşına kadar bisiklet kullandı. 4 Ağustos 1997'de saat 10.45'te 122 yıl 64 gün yaşadıktan sonra vefat etti.

Calment, Graham Bell telefonu icat etmeden bir yıl önce doğmuş. Van Gogh'a renkli kalemler satmış ve Eiffel Kulesinin inşaatını görmüş.

Calment'in ailesi çok zengindi ve bu yüzden hiçbir zaman çalışması gerekmedi. Eşi bir tüccardı ve karısına rahat bir hayat yaşattı. Calment'in hayatı spor, piyano ve operayla ilgilenerek geçti.

9 - (s. 51)

Bitki çaylarını hepimiz içiyoruz. Bazen sağlık için, bazen de sadece sevdiğimiz için. Ihlamur, rezene, adaçayı, zencefil... Hepsi mis kokulu, dinlendirici, şifa verici. Ama bitki çaylarını tüketirken dikkat de etmeliyiz. Üsküdar'ın en eski aktarlarından Hüseyin Ermiş bize, bazı bitki çaylarını şöyle anlattı:

Adaçayı, yeşil renkte olmalıdır ve adaçayını normal siyah çay gibi demlemeliyiz. Yani bu çayı sıcak suya atacağız, 5-10 dakika bekleteceğiz, süzeceğiz ve içeceğiz. Adaçayını rutubetten uzak yerlerde tutmamız lazım. Buzdolabında ya da çok sıcak yerlerde bulundurmamız gerekiyor.

Ihlamur, memleketimizde birçok yerde bulunmaktadır. Yalnız, ihlamuru göl-

gede kurutmamız gerekiyor. Güneşte kurutursak ihlamur kararır ve ihlamuru mevsiminde çiçekleri varken toplamak lazım. Ihlamuru hazırlarken de kesinlikle uzun süre kaynatmamak lazım. Belki bir dakika kaynatabilirsiniz. Ihlamur taze olmalı, yeşilliğini kaybetmemelidir.

Bir diğer şifalı bitki de Hibisküs'tür. Bu bitkinin diğer adı Kerke'dir. Bu bitki oldukça faydalıdır. C vitamini deposudur, ödem atar, şeker hastalarına son derece faydalıdır. Kerke'yi yazın soğuk olarak da içebilirsiniz.

10 - (s. 59)

Dünyanın her yerinden eğitimciler Finlandiya'ya gidip Fin eğitim sisteminin olağanüstü başarısının sebeplerini öğrenmek istiyor. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü 2000 ve 2003 yıllarında 15 yaşındaki öğrenciler için iki ayrı uluslararası proje düzenledi. Bu projede Fin öğrenciler dünyanın en iyileri arasındaydı. Bu projenin adı, Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı yani PISA'ydı. Programın amacı dünyanın çeşitli ülkelerinden 15 yaşındaki çocukların eğitim düzeylerini karşılaştırmaktı. PISA'daki uzmanlar öğrencilerin derslerdeki başarılarını değil yaratıcı güçlerini ölçüyorlardı.

Uzmanlar iki saatlik yazılı sınav için sorular hazırladı, bu soruları birçok dile çevirdi ve dünyanın her yerinde aynı biçimde uyguladılar.

İlk PISA araştırmasının sonuçlarında ülkeden ülkeye büyük farklar vardı. Bazı gelişmiş ülkelerin sonuçları oldukça kötüydü. Finlandiya listenin en başında, birinci ülkeydi. Bu başarı öteki ülkelere

rin dikkatlerini çekti. Peki, Fin okulları neden bu kadar başarılıydı?

Bu başarının sırrı şu: Finlandiya’da belirli bir eğitim programı olmasına rağmen, okullar rahat hareket edebiliyorlar. Öğretmenler ders malzemeleriyle her türlü eğitim verebiliyorlar. Kendilerini bilginin kaynağı olarak görmüyorlar. Amaçları öğrencilerin kendi kendilerine düşünmelerini sağlamak. Bir sınıfta her seviyeden öğrenci bulunuyor. Öğretmenler hızlı öğrenen ve yavaş öğrenen öğrencileri bir arada eğitebiliyorlar. Birçok uzmana göre, Fin kültüründe herkesin okuma alışkanlığı var. Bu okuma alışkanlığı Finlandiya eğitim sistemini daha da başarılı yapıyor. Aslında çocukların çoğu okula başlamadan önce okuma-yazmayı öğreniyor.

11 - (s. 62)

İngiltere’deki bir ortaokulda, ders sürelerini 8 dakikaya indirdiler. Okul yöneticileri, “Beynin bilgileri hafızaya kaydetmesi için kısa süreli ve aralıklarla eğitim vermek gerekiyor. Öğrencilerimizin 40-50 dakika boyunca sınıfta kalmaması için kısa ve sık dersler planladık. Okulda günde 30 ders yapıyoruz.” dedi.

İngiliz bilim insanlarına göre hafızayı güçlendirmek için gözler çok önemli. Günde yarım dakika gözleri sağa sola hareket ettirmek beynin iki tarafını çalıştırıyor ve hafızayı %10 güçlendiriyor.

Dr. Andrew Parker, “Sınavda önemli bir bilgiyi hatırlamak için bu hareketi deneyebilirsiniz.” dedi.

ABD’de bir lise, öğrencilerinin ders çalışmaları için ilginç bir yöntem uyguluyor: Dersten sonra kursa katılan

öğrencilere saatte 8 dolar ödüyor. Okul yönetimi, “Öğren ve Kazan” adlı okul sonrası eğitim programındaki başarılı öğrencilere ikramiye de veriyor. 15 haftalık programın amacı, öğrencilere para ödemenin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisini görmek. Okul müdürü “Öğrencilerimizin performansını artırmak için her yolu denememize rağmen sonuç alamadık. Bu yöntemden umutluyuz.” dedi.

Google faydalı mı? Bilim insanları şüpheli. İngiliz Brighton Üniversitesi’nden Tara Brabazon, “Bilgiye Google arama motoruyla ulaşmak tıpkı ayaküstü yemek yemek gibi.” diyor. Medya uzmanı Brabazon’a göre, öğrenciler bilgiyi, kaynağını bilmeden ve üzerinde düşünmeden kullanıyorlar. Bu da onların beyin faaliyetlerini ve düşünme kapasitelerini zayıflatıyor. Brabazon, kendi öğrencilerine okuldaki ilk yıllarında Google ve Wikipedia’yı kullanmaktansa kitaplara, makalelere ulaşmalarını öneriyor.

Almanya’nın Neumark şehrinde bir ilkokulun spor öğretmenine göre öğrenciler ayakta daha iyi öğreniyorlar. Öğretmenin bu araştırmasından sonra okulda ayakta eğitim yapılıyor. Sınıfta öğretmen de ayakta duruyor. Şu an sadece deneme aşamasında olmasına rağmen proje iyi sonuçlar veriyor. Bu projenin bütün eyaletlerde uygulanması planlanıyor.

12 - (s. 65)

Sunucu: Bazıları âşık olup okulunu bıraktı, bazıları hiç okula başlamadı. 40 yaşına gelip zor günleri geride bırakınca yeniden hayallerini hatırladılar. Çocuklarının test kitaplarını çözdüler,

dershaneye gittiler ve binlerce genci geçerek üniversiteye girdiler. “Abla”, “teyze” sıfatlarından hiç hoşlanmayıp okulda sadece isimlerini kullandılar, yine de sınıf arkadaşlarına hem ablalık hem annelik yaptılar. Biz de bu üniversiteli kadınlarla konuştuk. İşte bunlardan biri...

Sunucu: Emine Milli 38 yaşında, Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi birinci sınıfta okuyor. 20, 15 ve 10 yaşlarında üç çocuğu var. Sizi dinliyoruz Emine Hanım.

Emine Hanım: Liseden sonra okumaya devam etmedim. Âşık olup 18 yaşında evlendim. Sonra beşer yıl arayla üç çocuk dünyaya getirdim. Her şeye sahibtim: İyi bir eş, ev üç çocuk. Para harcamaktan, gezmekten sıkıldım. Mutlu değildim. Lise mezunu olmaktan hoşlanmıyordum. Birçok şeyi geride bırakıp üniversiteye başladım. Kimseden izin almadım, “yapıyorum” dedim ve yaptım.

Sunucu: Üniversite sınavına nasıl hazırlandınız?

Emine Hn: Oğlumla aynı yıl sınava hazırlandık. O biraz tembeldi. Başlangıçta onu motive etmek için onunla beraber ders çalıştım. Sonra sınava hazırlanmaya karar verdim. Oğlumla aynı dershaneye gittim, aynı hocalardan ders aldım. 284 puanla ilk ve tek tercihime girdim. Haberi alınca 38 yaşında ilk kez mutluluktan ağladım. Çok sevindim.

Sunucu: Çevrenizdeki insanların tepkisi nasıl oldu?

Emine Hn: Çocuklar destekledi ama eşim pek istemedi. Sınavı kazanınca çevrem bana bakışı değişti. İlk yıl kimi öğrenciler “Evde otur, yemeğini

yap, evini temizle.” şeklinde tepki gösterdi, kimi “Aferin, örnek oluyorsun.” dedi. Üniversite bana mutluluk veriyor, gençleştiğimi hissediyorum. Ruhun kendimi 19-20 yaşındaki öğrenciler gibi hissediyorum. Artık hayatım daha planlı. Üniversitede çok zorlanmadım. Eskisi gibi evimin işini, yemeğimi yapıp çocuklarımı okula gönderiyorum. Tek zorluk sınav hazırlığı.

Sunucu: Bundan sonra ne yapmak istiyorsunuz? Bir mesajınız var mı?

Emine Hn: Üniversitede kalmak, asistan olmak istiyorum. İnsan kendini geliştirmeli, değiştirmeli. Mutlu olmak, “ben varım” demek istiyorsa sürekli okumalı, sesini duyurmak için kendini eğitmeli.

13 - (s. 73)

1. Nazan: İnanmıyorum yine ne kadar bulaşık birikmiş. Keşke bir bulaşık makinemiz olsa.

Faruk: Biliyorsun canım. Şu anda bulaşık makinesi almak için yeterli paramız yok.

Nazan: Biliyorum. Ama makinemiz olsa bütün zamanımı bulaşık yıkayarak geçirmem.

Faruk: Belki 3 ay sonra alabiliriz.

Nazan: Keşke o gün hemen gelse.

2. Derya: İrem haydi, yemeğe çıkıyoruz gel!

İrem: Keşke gelsem ama çok işim var.

Derya: Sonra yapamaz mısın?

İrem: Maalesef saat üçe kadar bitmesi lazım.

Derya: Peki sonra görüşürüz.

İrem: Tamam

3. Zehra: Yaz geldi yeni kıyafetler almam lazım.

Deniz: Evet. Ama maaşlarımızı beklememiz lazım.

Zehra: Maaşlarımızı alsak da güzel bir alışveriş yapsak.

Deniz: Evet çok iyi olur.

4. Mert: Hafta sonu dışarı çıkmasak nasıl olur? Kendimi iyi hissetmiyorum.

Canan: Yapma! Hasanlar bizi bekliyor. Beraber Sapanca'ya gideceğiz. Orada göl kenarında dinlensen çok rahatlarısın.

Mert: Bence evde biraz uyusam, dinlensem benim için daha iyi olur.

Canan: Peki, sen bilirsin.

5. Murat: İşlerin bitti mi? Çıkıyor musun?

Can: Evet, birkaç dakikaya çıkarım.

Murat: Peki size iyi eğlenceler!

Can: Keşke sen de bizimle maça gelsen.

Berber çok eğleniriz.

Murat: Ben bir saat daha buradayım.

Biliyorsun, futbola çok ilgim yok.

Can: Peki, ben çıkıyorum görüşürüz.

14 - (s. 77)

Ahmet

Birkaç yıl önce bir arabaya çarpıp kaza yaptım. Arabadaki kadın yaralandı ve onu hastaneye götürdük. Daha sonra birkaç defa onu ziyaret ettim ve ilginç bir şekilde birbirimize âşık olduk. Bir yıl sonra da evlendik.

Jale

Üniversitedeyken arkadaşlarımla çok güzel zaman geçirdim. Ama derslerime çok çalışmadım ve iyi bir dereceyle mezun olamadım. Şimdi iş arıyorum ama bulmam çok zor.

Yavuz

Yaklaşık on sene önce bir Fransız filmi izledim ve orayı, oradaki hayatı ger-

çekten çok beğendim. Sonra Fransa'ya birkaç kez tatile gittim ve Fransızca öğrendim. Şimdi Paris'te yaşıyorum ve burayı gerçekten çok seviyorum.

Hülya

Lisedeyken okulda çok başarılı bir öğrenci değildim. Notlarım her zaman düşüktü. Öğretmenlerimle de aram çok iyi değildi. Ama matematik öğretmenim farklıydı. O her zaman beni cesaretlendirdi. Onun sayesinde derslerimde başarılı oldum ve şimdi onun gibi bir matematik öğretmeniyim.

Yılmaz

Hayatımdaki en kötü tatili yaşadım. Otel çok kötüydü ve yemekler berbattı. Bunu bir iş arkadaşşıma anlattım. O otelle geçen sene o da gitmiş. Otel geçen sene de çok kötüymüş.

Nesrin

İnternette bakarak ikinci el bir araba aldım. Araba hakkında çok şey bilmiyordum ama rengini, görünümünü çok beğendim. Arabayı aldıktan sonra dört defa bozuldu onun için çok para harcamak zorunda kaldım. Şimdi ne yapacağım? Hiç bilmiyorum.

15 - (s. 81)

Batıl inançlar yüzyıllardır hayatın her noktasında etkisini gösteriyor. Bilim adamlarına göre bu inançlar insanlar arasında kimi zaman korkudan, kimi zaman çaresizlikten, kimi zaman da rastlantılardan çıkıyor ve bunların çoğunun bilimsellik, akılla, çağdaşlıkla bir ilgisi yok. Çoğu insan bunlara inansa bile her toplumun bir takım benzer ya da farklı batıl inançları var. Mesela uzak doğu ülkelerindeki insanlara göre doğadaki tüm canlılar iyi ya da

kötü şans getirir. Japonya’da insanlar “Manekineko” adındaki kedinin şansına inanır. “Manekineko” şanslı kedi anlamına gelir. Onlara göre eğer insanlar bu kedinin biblolarını evlerine, işyerlerine koyarlarsa bu onlara şans getirir. Ayrıca uzak doğuda hayvanların ruhani yönünden korkulur. Bir karganın gözlerinin içine bakarsanız büyük bir kötülük ile karşılaşsınız. 4 sayısı Japonya’da ölüm demektir, bu nedenle otellerde, asansörde dört numara bulunmaz. Batı ülkelerinde de buna benzer batıl inançlar bulunuyor. Örneğin eve arı girerse misafir gelecek demektir. O arıyı öldürürseniz kötü şans veya tatsız bir ziyaret olacak demektir. Ayrıca evinize bir çekirge girerse iyi şans getirir. Yerdeki para yazıysa iyi şans, turaysa kötü şans getirir. Türkiye’de ise benzer batıl inançlar mevcut. Mesela sağ gözünüz seyrirse iyi bir haber, sol gözünüz seyrirse kötü bir haber alacaksınız. Birisine elden ele makas veya bıçak verirseniz, onunla kavga edersiniz. Eğer dört yapraklı yonca bulursanız, mutlu olursunuz. Gece tırnak keserseniz, hasta olursunuz.

16- (s. 89)

Herkese Merhaba!

Benim adım Marina, şu anda üçüncü sınıf öğrencisiyim. Tallinn Üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyorum.

Geçen Şubat’ta ben ve sınıf arkadaşım Erasmus programı ile Türkiye’ye gitmeye karar verdik. Başvuru belgelerini ve gerekli imzaları toplayıp İstanbul Üniversitesine gönderdik. 1 Mart’ta uçağa binip 4,5 ay için İstanbul’a okumaya gittik.

Aslında bir yıl önce burs kazanarak Antalya’da 2 ay Türkçe kursuna katıldım. Antalya’da yurttaki 5 Estonyalı arkadaşım ile kaldım ve bazı problemler yaşadım fakat genellikle her şey çok güzeldi, özellikle de hava!

İstanbul’da ilk hafta bütün bürokratik sorunları hallederek kız öğrenci yurduna yerleştik ve İstanbul Üniversitesinde okumaya başladık. İlk önceleri çok zorlandım. Yurttaki Estonyalı arkadaşım ile farklı odalarda kaldık. Ben odamda yedi Türk arkadaşım ile beraber kalıyordum. Oda arkadaşlarımla Türkçe sohbet ederek hem Türkçeyi daha iyi öğrendim hem Türkleri daha iyi tanıdım hem de Türk kültürünü ve adetlerini daha iyi anladım.

Burada eğitim sistemi farklıydı, biraz da zordu çünkü bütün dersler Türkçeydi. Biz yeni eğitim sistemine alıştık. Tam derslere alıştığımız zaman da sınavlar başladı. Türkiye’de bir dönem boyunca iki tane sınav oluyor: vize ve final. Bütün zorluklarına rağmen ben ve arkadaşım sınavları geçtik ve sınavlardan sonra tatil yaptık, bütün İstanbul’u gezdik ve sınıf arkadaşlarımızla Adalar’a pikniğe gittik. Orada çok güzel zaman geçirdik.

Ben Erasmus bursundan çok memnunum ve tüm öğrencilere bunu tavsiye ediyorum. Çünkü gerçekten çok faydalı oldu. Erasmus programı sayesinde hem Türkçeyi daha iyi öğrendim hem de kendimi daha özgür ve güçlü hissediyorum.

17 - (s. 93)

Anneannem ve dedem, torunlarını sadece bayramlarda ve tatillerde gö-

rebiliyorlardı. Kızları, damatları, torunları yanlarında olunca çok mutlu oluyorlardı. Bunun için de aile içerisinde “geleneksel aile yemeği” adında bir buluşma başlattılar. Kış tatillerinde anneannemin şefliğinde, tüm kızlar mutfağa giriyor, hep birlikte yemekler pişiriyorlardı. Yaz tatillerinde ise tembellik edip Değirmen Restoranı’nda rezervasyon yaptırıyorduk. Bu yaz da en küçük torun yazlığa gelir gelmez rezervasyon yaptırıldı. Her seneki gibi 18 kişilik aile, bir cumartesi akşamı toplandı, süslendik, püslendik ve her seneki gibi Değirmen Restoranı’na gitmek üzere yola çıktık.

Değirmen, Kuşadası ve çevresinde, popüler bir lokanta. Geniş bahçesinin ortasında bir havuzu ve bu havuzun ortasında da bir köprüsü var. Köprüden havuzdaki ördekleri seyrederken. Bahçede ise koyunlar, keçiler, papağanlar bulunuyor.

Biz, tam akşam yemeği saatinde Değirmen’e vardık. Geniş avludaki en uzun masayı bizim için ayırmışlardı. Anneannem ve dedem masanın birer başına oturdu. Sonra yaş sırasıyla kızlar ve damatlar son olarak da torunlar masaya oturdu. Tek evli torunun minik bebeği Ceren ise bebek arabasından bizi izledi. Keyifli sohbetler, şakaşmalarla gece devam etti. Bu keyifli yemeğin üzerine Türk kahvelerimizi içerken anneannem ve dedem torunlarından ailemizin sayısını arttırmalarını istedi. Yemekte anneannem ve dedem tüm evlatlarıyla bir arada oldukları için çok mutluydular. Önümüzdeki yaz, yine bir ilik Ege akşamında “geleneksel aile yemeği”nde buluşmak ise tüm aile bireylerinin ortak isteğiydi...

18 - (s. 96)

Hayatımızda hepimizin akrabaları var. Arkadaşlarımız, dostlarımız var, bir de bunun dışında komşularımız var. Yani hayatımızdaki insanları akrabalarımız, arkadaşlarımız ve komşularımız olmak üzere üç grupta düşünebiliriz.

Bir yazara göre dostlarımız, akrabalarımızdan daha önemlidir. Çünkü insan dünyaya geldiği zaman akrabalarını hazır bulur. Onlarla ister istemez yakın olacaktır. Fakat insan dostlarını kendisi seçer.

Peki ya komşular? Onlar akraba mı yoksa dost grubundan mı oluyorlar? Doğrusu bu soruya cevap vermek biraz güçtür. Çünkü bir mahalleye yeni taşındıysanız tıpkı akrabalarınız gibi komşularınızı da etrafınızda hazır bulursunuz. Bu bakımdan komşular akrabayı hatırlatır. Fakat onları aynı zamanda seçebilirsiniz, bu nedenle kendilerini dost grubuna da sokabilirsiniz. Yalnız komşuların şu özelliği vardır ki onlarla istesenez de istemesenez de yakın olmak zorundasınız. Dostunuzla darılmamız mümkündür. Küsersiniz, aranız açılır, gözünüzden kaybolur gider, onu bir daha görmezsiniz ama komşu öyle değildir. Yine de evinizin yanındadır. Apartmanda iseniz ya karşınızda ya üst katınızda ya da alt katınızdadır. İstesenez de istemesenez de birbirinizi görürsünüz. Birbirinizin sesini duymasanız bile radyolarınızın sesini işitirsiniz.

Kavganızı, gürültünüzü akrabadan, dosttan saklayabilirsiniz ama komşunuzdan saklayamazsınız. Halinizi kimse bilmez de komşunuz bilir.

Komşunuz en yakınınızdan daha yakındır. Size hayatın sıkıntılarını unutturur;

dertlerinizi beraberce paylaşırsınız. Akrabanızın, dostunuzun gelemediği zaman komşunuz yanınızdadır.

BU KİTABI NASIL KULLANMALIYIM?

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş dil düzeylerine göre düzenlenmiş olup, iletişim ve öğrenen odaklı yaklaşım takip edilerek yapılandırılmıştır. Buna göre setimiz A1- A2 (Temel), B1-B2 (Orta) ve C1-C1+ (İleri) olarak üç bölüme ayrılmıştır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti içerisinde yer alan bu kitap, çalışma kitabı ve dinleme metinlerinin ses kayıtlarının olduğu dinleme CD’sinden oluşan B1 düzeyi setinin ders kitabıdır. Bu set kullanıcılarını Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş olan B1 beceri düzeyine ulaştırmayı hedeflemektedir.

Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde bulunan hedefler doğrultusunda belirlenmiş konular çerçevesinde 6 ayrı üniteden oluşan B1 düzeyi setinde her bir ünite 3 ayrı alt konuya ayrılmıştır. Ünite başlarında öğretilmesi hedeflenen beceri, dilbilgisi ve kelime grupları belirtilmektedir. Her üniteye yer alan alt konu içerisinde; Hazırlık Çalışmaları, Okuma, Ya Siz, Dilbilgisi, Dinleme, Konuşma ve Yazma ayrıca ünite sonlarında Kültürden Kültüre, Sınıf Dili, Eğlenelim Öğrenelim, Neler Öğrendik, Öz Değerlendirme, Kelime Listesi bölümleri bulunmaktadır.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1) Aşağıdaki fotoğraflara bakalım. Kelime çiftleri ile fotoğrafları eşleştirelim.

OKUMA BÖLÜMÜNDE öğrencilerin dil düzeylerine, ünitenin konusuna, öğretilen dilbilgisine uygun metinler seçilmiştir. Bu metinler okuma becerisini ölçecek etkinliklerle birlikte sunulmuştur. Burada öğrenciden beklenen; metne bağlı kalarak yazılı ve sözlü çalışmalar yapabilmesidir. Metinlerde kullanılan etkinlikler, öğrenciyi metne bağımlı bir dil kullanımından, metinden bağımsız bir dil kullanımına yönlendirecek şekilde düzenlenmiştir.

YA SİZ?

1. Siz nerelisiniz ve hangi dili konuşuyorsunuz?
2. Sizin en yakın arkadaşlarınız kimler?
3. Sizin arkadaşlarınız nereli ve hangi dili konuşuyorlar?

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI bölümünde üniteye ilişkin öznel sorular, kelime çalışmaları gibi etkinlikler yer almaktadır. Bu bölümde amaç; konunun ve üniteye yer verilen okuma metninin anlaşılmasının kolaylaştırmak, öğrencinin konuya ve okuma metnine aşina olması sağlamaktır.

OKUMA

3) Aşağıdaki başlıkları uygun metinlere yerleştirilim.

ÖZEL GÜNLER

Evlilik yıldönümü / Anneler günü / Öğretmenler günü / Doğum günü

Türkiye’de Mayıs ayının ikinci pazar günü anneler günüdür. Biz anneler gününden önce annemize bir hediye alıyoruz. O gün annemize çiçekler ile hediyelerimizi veriyoruz. Sonra annem, babam ile hep beraber yemeğe gidiyoruz. Yemek yedikten sonra anneannemi ve babaannemi ziyaret ediyoruz. Onların da anneler gününü kutluyoruz ve hediyelerini veriyoruz. O gün herkes çok mutlu oluyor.

Ahmet ile ben 3 yıldır evliyiz. Biz her yıl evlilik yıldönümümüzü dışarda kutluyoruz. O gün birbirimize hediyeler alıyoruz. Oğanda güzel bir yemek yiyoruz ve eğleniyoruz. Bu sene yıldönümümüzü evde kutluyoruz. Çünkü bir ay sonra bebeğimizi doğuyor.

Biz ilkokul birinci sınıftan beri her 24 Kasım öğretmenler gününde öğretmenimize küçük, çeşitli hediyeler alıyoruz ya da bütün sınıf para topluyoruz ve büyük bir hediye alıyoruz. Biz öğretmenimizi çok seviyoruz çünkü o bize her gün yeni bir şeyler öğretiyor.

Ben Gözde. Doğum günüm 27 Aralık’ta. Senelerden beri farklı yerlerde doğum günü partisi yapıyorum. Bazen kufede, bazen restoranda, bazen evde doğum günümü arkadaşlarımla kutluyoruz. Bazen onlar beni evime çağırıyor, bazen evime geliyorlar. O gün hep tencirler patla yapıyoruz. Ben mutluyum arkadaşlarımla.

YA SİZ bölümünde; okuma metni ile aynı konuda olan öznel sorular bulunmaktadır. Konular okuma metninden uzaklaştırılıp günlük hayata taşınmıştır. Öğrenciler metne bağlı kalmaksızın, kendi hayat tecrübelerinden hareketle düşüncelerini açıklayabilmektedir. Bu kısımda; öğrencinin okuma metninden aldığı bilgileri kendi hayatı ile ilişkilendirerek anlatması amaçlanmaktadır.

DİLBİLGİSİ bölümü; ünite de öğretilecek dilbilgisi konularını, tablolarını ve açıklamalarını içermektedir. Ayrıca İngilizce bilen öğrencilerin, konuları daha kolay kavrayabilmesi için dilbilgisi konu ve açıklamalarının İngilizce çevirileri de eklenmiştir. Her dilbilgisi açıklamasının ardından verilen dilbilgisine ait örnek cümleler, dilbilgisi alıştırmaları ve öğrencileri önceki ünitelerde öğrendikleri dilbilgisi konusu ile yeni dilbilgisi konusunu bir arada sunan pekiştirici alıştırmalar yer almaktadır. Bu bölümde, öğrencinin hedeflenen dil düzeyinde kullanması gereken dil yapılarının öğretilmesi hedeflenmektedir.

DİNLEME

7 Metni dinleyelim. Boşlukları dolduralım.

Ad:
Uyruk:

Ad:
Uyruk:

Ad:
Uyruk:

Ad:
Uyruk:

KONUŞMA bölümünde; ünitelerdeki konulara uygun, öğrencilerin konularda edindikleri bilgileri kullanabilecekleri etkinliklere yer verilmiştir. Bu kısımda, öğrencilerin edindikleri becerileri sözlü olarak pekiştirmeleri beklenmektedir.

YAZMA

7 Aşağıdaki formu kendinize göre dolduralım.

ÖZDEMİR OTEL, İSTANBUL			
Adı:	Soyadı:		
Adres:			
Telefon no:	Geliş tarihi:		
Oda numarası:	Gün sayısı:		

DİL BİLGİSİ

Yönelme Durumu (Dative Case)

Filin yöneldiği, yaklaştığı varlığı gösterir.
This case indicates the object to which the verb gravitates.

ş, i, o, u → -ıya e, i, ö, ü → -ıya

1. NOT: Ünlü yumuşama: Bu gruptaki "n, c, k" ünlüleri "b, c, ç, f, g" gibi.
Consonant lenition: If there is one of "n, c, k" between two vowels, they convert into "b, c, ç, f, g".
p, c, k → b, c, ç, f, g

2. NOT: Ben + e → Sana
Sen + e → Sana
O + a → Ona

Uzaklaşma Durumu (Ablative Case)

Bu ek, varlığın bir yerden ayrıldığını, uzaklaştığını gösterir. Varlığın yerinin değiştiğini bildirir.
This suffix indicates object is leaving away, and it's place changes.

a, i, o, u → -Dan
e, i, ö, ü → -Den

Örnek:

Her sabah işe gidiyorum.
Öğretmenin derse başlıyor.
Kedi ağaca tırmanıyor.
Annem bana çay veriyor.
Öğrenciler kitaba bakıyor.

5 Aşağıdaki boşlukları yönelme durumu "-ıya" eki ile tamamlayalım.

1. Pervin otobüs..... biniyor.
2. Adam deniz..... bakıyor.
3. Ben ev..... yürüyorum.
4. Selin yurt..... gidiyor.
5. Sen o..... yalan söylüyorsun.

Örnek:

Taksim'de otobüsten iniyorum.
Aşık köpekten çok korkuyor.
Esra marketten geliyor.
Cenk işten çıkıyor.
Mustafa, Ali'den borç istiyor.

6 Aşağıdaki boşlukları ayrılma durumu eki "-Dan" ile tamamlayalım.

1. Begüm romantik filmler..... hoşlanıyor.
2. Annem ben..... yardım istiyor.
3. Banka..... para çekiyorum.
4. Almanya'..... geliyorum.
5. Ne zaman okul..... çıkıyorsunuz?

DİNLEME bölümünde; okuma bölümünde olduğu gibi öğrencilerin dil düzeylerine, ünitenin konusuna, öğretilecek dilbilgisine uygun metinler seçilmiştir. Bu metinler için öğrencinin dinleme becerisini ölçecek etkinlikler düzenlenmiştir.

KONUŞMA

11 Sınıfımıza bakalım. Aşağıdaki gibi sorular yazalım. Arkadaşlarımıza soralım.

- Burası okul mu?
- Bu kalem mi?
- Bu kim?
- Sınıf büyük mü?

YAZMA bölümünde; ünitenin konu alanıyla aynı doğrultuda olan çeşitli yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler sunulmaktadır. Bu bölümde, öğrencilerin edindikleri becerileri yazılı olarak pekiştirmeleri hedeflenir.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE bölümü kültürlerarası farkındalığı arttırmak amacıyla, kültürden kültüre değişen çeşitli konular hakkında bilgi veren metinlerden oluşmaktadır. Dil kültürün bir parçası olduğundan, yabancı dil bilmek aynı zamanda o dil ile oluşturulan kültür hakkında bilgi sahibi olmak demektir. Bu düşünceyle hazırlanan Kültürden Kültüre bölümünde amaç; öncelikle Türk kültürü olmak üzere öğrencinin çeşitli kültürler hakkında belirlenen konularda bilgi almasıdır. Metin sonrası etkinlikler aracılığı ile de kendi kültürünü ders ortamına aktararak Türk kültürü ile karşılaştırmasıdır.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE
EVLİLİK GELENEKLERİ

 Türkiye'de gelin, düğünden bir gün önce "kına gecesi" yapıyor. Bu gecede sadece kadınlar oluyor ve Türkü eşliğinde ellerinde kanalarla gelinin etrafında dönüyorlar. Kınayı kaynana yakıyor. Düğünde de gelin, ayakkabısının altına bekârların isimlerini yazıyor. Düğün sırasında bir kişinin ismi ayakkabıdan çabuk silinirse insanlar "O kişi en erken evlenecek" diye düşünüyorlar.

 Slovakya'da gelin, düğünden bir gece önce büyüklerin ortasına oturuyor ve onlara ayaklarını yıkıyor. Bu gelenek, çiftin mutluluğunu sembolize ediyor. Düğünde ise gelin iki ayakkabısına da bozuk para koyuyor.

 Bulgaristan'da düğünden önceki perşembe günü hamur ve maya karıştırıyorlar, özel bir ekmeği yapıyorlar. Bu ekmeğin yeni ailenin oluşumunu sembolize ediyor. Düğünde de gelin ile damada somun ekmeği veriyorlar. Bunlardan biri bu ekmeğin daha büyük parça koparınca "Evdе onun sözü geçecek." diye düşünüyorlar.

1. Sizce en zor ve en ilginç gelenek hangisi? Karşılaştıralım.
2. Tüm dünya-da bu bahçe gelenekleri var mı? Yazalım.

SINIF DİLİ

Yönergeler ile resimleri eşleştirilim.

1. Düşünün. 2. Okuyun. 3. Kitabınızı açın. 4. Ödevinizi yapın. 5. Birlikte çalışın.

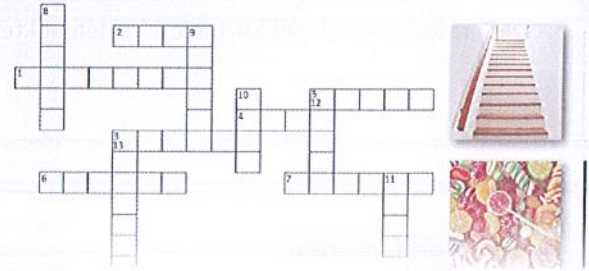

SINIF DİLİ bölümünde; öğrencinin sınıf bağlamı içerisinde kullanabileceği dil yapıları, buna ilişkin örnekler ve etkinlikler yer almaktadır. Bu bölümde; öğrencinin öğretmen ile sınıf içinde gerçekleştirebileceği diyalogları anlayabilmesi hedeflenmektedir.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM bölümünde; öğretmen ve öğrencinin ders ortamından sıyrılarak vakit geçirebileceği oyun, bulmaca vb. etkinlikler bulunmaktadır.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki resimlere bakalım ve bulmacayı çözelim.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki kelimeleri eşleştirilim. Tamlama oluşturalım.

mercimek	kapısı
Didem'in	bahçesi
okulun	tuşları
telefonun	köpeği
bahçe	çorbası

NELER ÖĞRENDİK bölümü; öğrencinin ünite de öğrendiği dil bilgisi, ünitenin konusuna ait kelime alıştırmaları vb. etkinlikleri içeren bir tekrar bölümüdür. Bu kısımda öğrenciden, öğrendiği bilgileri pekiştirmesi beklenmektedir.

İSTANBUL YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI B1

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Dr. Mehmet Yalçın YILMAZ

EDİTÖR

Doç. Dr. Ferhat ASLAN

EDİTÖR YARDIMCISI

Funda KESKİN

HAZIRLAYANLAR

Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ

Enver GEDİK

Gökçen GÖÇEN

Gül GÖNÜLTAŞ

Funda KESKİN

Fazilet ÖZENC

Hande TOKGÖZ

Gizem ÜNSAL

Serra YAVUZ

REDAKSİYON – TASHİH

Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ - Funda KESKİN

ÇEVİRİ

Yusuf ÖZMENEKŞE

TASARIM

Şeref KOCAMAN

Baskı 2014

Kültür Sanat Basımevi www.kulturbasim.com

© Bu kitabın bütün hakları KÜLTÜR SANAT BASIMEVİ'NE aittir.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe

B1 Düzeyi Ders Kitabı

"İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" Türkçeyi hızlı ve etkili bir şekilde öğrenmek isteyen yetişkinler için Avrupa Ortak Dil Kriterleri'nde belirlenmiş dil düzeylerine göre hazırlanmış, iletişim ve öğrenci odaklı yaklaşım esas alınarak yapılandırılmış bir yabancılar için Türkçe öğretim setidir.

"İstanbul Yabancılar İçin Türkçe"; öğretim seti içerisinde yer alan bu kitap; çalışma kitabı ve dinleme metinlerinin ses kayıtlarının olduğu dinleme CD'sinden oluşan B1 düzeyi setinin ders kitabıdır. Bu öğretim seti, kullanıcılarını Avrupa Ortak Dil Kriterleri'nde belirlenmiş olan B1 dil becerisi düzeyine ulaştırmayı hedeflemektedir. B1 dil düzeyindeki bir öğrenci:

- İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilir. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanına giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilir.
- Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan kelimeleri içeren metinleri anlayabilir. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilir.
- Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilir. Bildik, ilgi alanına giren ya da günlük hayatla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar vb.) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilir.
- Deneyimlerini, hayallerini, umutlarını, isteklerini ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilir. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve sebepleri kısaca sıralayabilir. Bir öyküyü anlatabilir, bir kitap ya da filmin konusunu özetleyebilir ve izlenimlerini belirtebilir.
- Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.

"İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" ders kitabında:

- Avrupa Ortak Dil Kriterleri'nde bulunan hedeflerin doğrultusunda belirlenmiş konu alanları
- Konulara ilişkin günlük hayata ait kelime çalışmaları
- Öğrencilerin dil düzeylerine, ünitenin konusuna, öğretilecek dilbilgisine uygun okuma metinleri
- Öğrencinin hedeflenen dil düzeyinde kullanması gereken dilbilgisi yapılarının kapsamlı açıklamaları
- Öğrencinin günlük konuşmaları dinleyebileceği dinleme etkinlikleri
- Öğrencilerin karşılıklı veya bireysel olarak dili etkin kullanabilecekleri konuşma etkinlikleri
- Öğrencilerin kendi gelişimlerini ölçebilecekleri değerlendirme, tekrar bölümleri
- Öğrencilerin dillerini geliştirebilecekleri eğlenceli oyunlar bulunmaktadır.

ISBN NO: 9786054892129

Kültür Sanat Basımevi
www.kulturbasim.com

DÜZEYLER	
A1	Temel
A2	
B1	Orta
B2	
C1	İleri
C1+	

DEĞERLENDİRME bölümünde; her bir ünite sonunda öğ-
den beklenen beceriler yer almaktadır. Öğrencilerden
bir beceriyi bölümde verilen puanlama sistemine göre
etmeleri istenmektedir. Bu bölümde, öğrencinin her
beceri için kendini ölçmesi, değerlendirmesi ve eksik gör-
ü becerilerde o beceriye ait olan etkinliklere geri dön-
ü ve tekrar çalışması beklenmektedir.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir mısınız? Her cümle için kendinize bir puan veriniz. 1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Ailemi, akrabalarımı ve çevremi tanıtabilir, bunlarla ilgili basit konuşma ve yazıları anlayabilir, bunları basit kalıp ve cümleleri kullanarak anlatabilirim.	1	2	3	4	5
2. Yer - yön ifadelerini kullanarak yer, nesne ve kişilerin yerini ifade edebilir, bunlarla ilgili basit konuşma ve ifadeleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5
3. Nesnelere veya kişiler arasında karşılaştırma yapabilir, bunlarla ilgili basit ifadeleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

abla
ağabey
ağız
aile
amca
anadil
anahtar
anaokulu

FİİLLER

almak
dans etmek
çalmak
hissetmek
yazmak
göndermek
oyunmak

KELİME LİSTESİ bölümünde; her bir üniteye yer alan ke-
limeler öğrencilerin kelime öğreniminde kolaylık sağlan-
ması amacıyla isimler, fiiller ve kalıp ifadeler başlıkları
altında sıralanmıştır. Konu seçimi, öğrencilerin dil düzey-
lerine uygun yapıldığından konularda yer alan bu kelime-
leri öğrencinin öğrenmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, Ömer Asım (1984). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Ankara.
- Banguoğlu, Tahsin (2004). Türkçenin Grameri, Ankara.
- Can, Kaya (1983). Yabancılar İçin Türkçe Dersleri, Ankara.
- Council of Europe. 2005. The European Language Portfolio: Introduction. Strasbourg, Council of Europe Modern Languages Division. http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/?L=E&M=/main_pages/introduction.html
- Council of Europe. 2007. European Language Portfolio: Procedures for validation. Strasbourg, Council of Europe Modern Languages Division.
- Ergin, Muharrem (2001). Üniversiteler İçin Türk Dili, İstanbul.
- Ergin, Muharrem (1972). Türk Dil Bilgisi, İstanbul.
- Hepçilingirler, Feyza (2005). Öğretenlere ve Öğrenenlere Türkçe Dilbilgisi, İstanbul.
- Korkmaz, Zeynep (2003). Türkiye Türkçesi Grameri, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2012). Avrupa Dil Portfolyosu.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2012). Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme – Öğretme – Değerlendirme Türkçe Sözlük (2005). Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Yazım Kılavuzu (2008). Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- <http://adp.meb.gov.tr/kullanım.php>
- http://abdigm.meb.gov.tr/eski_site/uaorgutler/AK/cefr_Turkce.pdf
- http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/?L=E&M=/main_pages/validation.html

ALINTI METİNLER

Başlık

İçimdeki Türkiyem
İş Hayatındaki Roller
Yoğurdun Steve Jobs'u

Senden Bir Şey Olmaz
Meslek Seçimi
Sağlığın Anahtarı
Sağlık İçin Egzersiz
Yüz Yaşında Hâlâ Dinç

Jeanne Louise Calment
Kristal Tedavileri
Hamam Merakı

Herkes Aynı Şekilde mi Öğrenir?
Fin Eğitim Sistemi
Türkçe Algılamada Beyni Zorluyor
Vazgeçmek İçin Çok Erken

Yabancı Liseler
Mesela Oynayalım mı?
Pişmanlıklarınızdan Kurtulun

Dile Benden Ne Dilersen
Dostluk
Değirmende Geleneksel Aile Yemeği
Komşuluk Ölüyor
Komşuluk

Kaynak

- Anjelika Akbar, "İçimdeki Türkiyem"
<http://www.kariyeratolyesi.com/is-hayatindaki-roller>
- <http://ekonomi.milliyet.com.tr/yogurdun-steve-jobs-u-/ekonomi/ekonomi-detay/10.09.2011/1436767/default.htm>
- <http://www.kigem.com/content.asp?bodyID=3764>
- <http://okulweb.meb.gov.tr/35/14/240196/mesleki.html>
- Canan Efendigil Karatay, "Karatay Diyeti" ve "Karatay Mutfağı"
Mehmet Öz, "Siz Kullanım Kılavuzunuz"
<http://www.posta.com.tr/pazarpostasi/YazarHaberDetay/100-yasina-kadar-yasamanin-sirlari.htm?ArticleID=36389>
- <http://enteresanolaylar.blogcu.com/yuzuil-yasayanlar/1526004>
- Judy Hall, "Şifalı Taşlarla Hastalığa Göre Tedavi"
<http://pazarvatan.gazetevatan.com/yazardetay.asp?sid=&yaid=51&hkat=51&hd=13810&yaz=G%C3%83%C6%92%C3%82%C2%BCncel>
- http://www.turkceciler.com/genel/coklu_zeka_nedir.html
- Bütün Dünya Dergisi
<http://www.ntvmsnbc.com/id/25307222/>
- <http://saglik.milliyet.com.tr/vazgecmek-icin-cok-erken--/arzu-biyiklioglu-nlp-uzmani-ve-yasam-kocu/saglik/yazardetay/23.04.2012/1531957/default.htm>
- Tempo Dergisi
<http://www.haberdar.com.tr/mesela-oyunaylim-mi-makale,1797.html>
- <http://blog.milliyet.com.tr/hint-felsefesinin-4-altin-kurali/Blog/?BlogNo=347541>
- <http://www.komikim.com/fikraoku.asp?fldAuto=998>
- Çiçero, "Denemeler"
<http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=3610>
- Haldun Taner, "Berlin Mektupları"
Şevket Rado, "Umut Dünyası"

NOT-1: Ders kitabında kullanılan alıntı metinler öğrencilerin dil seviyelerine uygun şekilde yeniden düzenlenmiştir.

NOT-2: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinde kullanılan fotoğraflar 'shutterstock.com'dan satın alınmıştır.